

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26
จังหวัดลำพูน

ผู้ศึกษา นางสาวจุไรรัตน์ ไชยวงศ์ **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุมนทิพย์ บุญสมบัติ **ปีการศึกษา** 2547

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) หาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ และ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศระหว่างก่อนและหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 38 คน ได้มาโดยการจับฉลากห้องเรียน ใช้เวลาในการทดลอง 8 ชั่วโมง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 4 ชุดการสอน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ จำนวน 40 ข้อ จากนั้นนำไปทดลอง รวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ เพื่อหาประสิทธิภาพชุดการสอน โดยใช้ E_1/E_2 และเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า (1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทั้ง 4 ชุด มีประสิทธิภาพ 82.20/81.50, 85.15/83.80, 96.90/83.50 และ 93.40/82.90 ตามลำดับ และ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ มัธยมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ อิศระฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ สุมณฑิพย์ บุญสมบัติ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ อย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมาไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ ปรับปรุง และแก้ไขชุดการสอนด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี คือ อาจารย์วิไล แสงเหมือนขวัญ ศึกษาพิเศษ ระดับ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 อาจารย์ยุพิน อินทะยะ ศึกษาพิเศษ ระดับ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 1 และอาจารย์พรณี เชษฐบุรี อาจารย์ 3 ระดับ 9 โรงเรียนธีรภานุรักษ์บ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ที่ได้กรุณาตรวจเครื่องมือและให้การสนับสนุนส่งเสริมเสมอมา

ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการจร เสวี คณะครูอาจารย์ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการดำเนินการวิจัย รวมทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

นอกจากนี้การวิจัยจะสำเร็จลงมิได้เลย ถ้าปราศจากกำลังใจและการช่วยเหลือจาก คุณบุญมี ไชยวงศ์ คุณนิคม ไชยวงศ์ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

จุไรรัตน์ ไชยวงศ์

ตุลาคม 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับชุดการสอน.....	8
การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพชุดการสอน.....	41
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน.....	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	47
สรุปการวิจัย.....	47
อภิปรายผล.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	49
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก.....	57
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
ข. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ.....	60
ค. แบบทดสอบ.....	261
ประวัติผู้ศึกษา.....	272

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการทดลองแบบ 1: 1.....	42
ตารางที่ 4.2 ผลการทดลองแบบ 1: 10.....	43
ตารางที่ 4.3 ผลการทดลองภาคสนาม.....	44
ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ.....	44
ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ.....	45
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ.....	45
ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและ เศรษฐกิจโลก.....	46
ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ.....	46

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากภายนอกเข้ามาแทรกซึมในท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้สังคมไทยมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างจากการผลิตภาคเกษตรกรรมมาเป็นภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจบริการ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่ผ่านมายังไม่สามารถพึ่งตนเองในทางเทคโนโลยีได้ การขยายตัวของการเรียนรู้ได้พยายามเน้นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่สูงขึ้น จึงเป็นช่วงเวลาสำคัญสำหรับสังคมไทยที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2545: 180) และในขณะเดียวกันประเทศไทยต้องเร่งสร้างความสามารถในการแข่งขัน สร้างข้อได้เปรียบทางเศรษฐกิจเพื่อให้ยืนหยัดอยู่ได้ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ โดยการพัฒนาคณะและคุณภาพของคน ซึ่งการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนากำลังคนของสังคมให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นพื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างประเทศ มีทั้งความสามารถในความร่วมมือและแข่งขันกับนานาประเทศ มีความจริงยั่งยืนในการพัฒนา เป็นกำลังปัญญาในการช่วยให้ประเทศสามารถแสวงหาโอกาสอย่างเหมาะสม สามารถหลีกเลี่ยงภัยคุกคามต่าง ๆ ได้อย่างทันการ โลกอนาคตจะประชันกันด้วยกำลังปัญญา ประเทศใดมีกำลังปัญญามากก็ย่อมมีทางสร้างโอกาสแสวงหาความร่วมมือและสร้างสถานะในเวทีโลกได้มาก (สิปปนนท์ เกตุทัต 2540: 43-44)

รัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้รัฐดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยมีกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มีความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในหมวด 4 มาตรา 22 แนวการจัดการศึกษาที่ยึดหลักการว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า

ผู้เรียนสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม ตามมาตรา 23 และมาตรา 24 ยังกำหนดให้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ให้เนื้อหาสาระ กิจกรรมสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น จัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และมาตรา 26 กำหนดให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ และสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และทดสอบความรู้ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542: 17-20)

ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ครูผู้สอนต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ด้านทักษะ และกระบวนการด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ในด้านความรู้ที่พบว่าความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีขอบข่ายเนื้อหาหมาก ทำให้ผู้เรียนส่วนมากมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา และจากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ส 504 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2545 และปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ จำนวนนักเรียนร้อยละ 32.12 มีผลการเรียนอยู่ในระดับ 1 และระดับ 0 ซึ่งเป็นระดับที่จะต้องปรับปรุงให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับ 2 ขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 67.88 สภาพที่ควรจะเป็นนักเรียนจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ 2 ขึ้นไปควรจะเป็นร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด จึงจะถือว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนน่าจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้ ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้ทดลองใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน พบว่า การสอนโดยใช้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพกว่าการสอนด้วยวิธีธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนมีพัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2533 อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี 2545: 210) และการสอนโดยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ทราบผลการเรียนรู้ทันทีที่เรียนจบ และสามารถเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มย่อยได้ (ทิศนา แจมมณี 2545: 374-375)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ เนื่องจากสาระวิชาเศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องของเศรษฐกิจที่จะช่วยให้เราได้เข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ของเราได้ดีขึ้น เพราะเราทุกคนต้องเผชิญกับปัญหาว่าจะหาปัจจัยสี่หรือหาเงินได้อย่างไร และจะใช้ปัจจัยต่าง ๆ หรือเงินอย่างไรจึงจะสนองความต้องการในชีวิตเรามากที่สุด ถ้าเราไม่เข้าใจเศรษฐศาสตร์หรือเรื่องเศรษฐกิจ นอกจากเราจะแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของตัวเองไม่ค่อยดีแล้วเรายังอาจจะไม่เข้าใจการดำเนินงานของระบบเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อตัวเรา เราอาจไม่ได้มีส่วนรับรู้และตัดสินใจในปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเท่าที่ควร เช่น เราไม่รู้ว่าพรรคการเมืองมีนโยบายทางด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ถ้ารัฐบาลประกาศลดค่าเงิน เพิ่มอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม มีการขึ้นราคาน้ำมันหรือสินค้าที่จำเป็น เราก็ได้แต่จ่ายอมรับภาระไป โดยไม่รู้ว่าควรจะทำอย่างไรหรือเสนอแนะผลักดันรัฐบาลอย่างไร (วิทยากร เชียงกูล 2545: 13-14)

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ เมื่อนำไปทดลองสอนแล้วจะมีประสิทธิภาพ 80/80

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 กลุ่มประชากร ที่ใช้ในการศึกษาทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน มีนักเรียน 85 คน จำนวน 2 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน มีนักเรียน 38 คน จำนวน 1 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลากจาก 2 ห้องเรียน ได้มา 1 ห้องเรียน

4.3 เนื้อหาที่ใช้ในการสอนชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ มีขอบข่ายตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน

4.4 ตัวแปรที่ใช้ศึกษา คือ

4.4.1 ตัวแปรต้น คือ ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

4.4.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

4.5 ชุดการสอน เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 4 ชุดการสอน คือ การค้าระหว่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

4.6 ผู้วิจัยใช้เวลาในการสอนโดยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ จำนวน 8 ชั่วโมง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

5.2 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม ที่เน้นการสอนเป็นแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยจัดสื่อประสมไว้อย่างมีระบบตามเนื้อหา กิจกรรม แบ่งออกเป็นหน่วยย่อย เรียกว่า ศูนย์กิจกรรม จำนวน 5 ศูนย์กิจกรรม แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มให้เท่ากับศูนย์กิจกรรม มุ่งให้นักเรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยมีครูคอยให้คำแนะนำจนครบทุกศูนย์

5.3 ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง คุณภาพของชุดการสอนที่ได้จาก “กระบวนการ” และ “ผลลัพธ์” โดยมีค่าร้อยละ 80 ขึ้นไป ค่า 80 ตัวแรกคือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ได้จากคะแนนกิจกรรมและผลการปฏิบัติงานระหว่างเรียน ค่า 80 ตัวหลังคือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน

5.4 เศรษฐกิจระหว่างประเทศ หมายถึง การค้าระหว่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก ในสาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- 6.2 นักเรียนมีเจตคติที่ดีและสนใจเรียนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6.3 ฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และเป็นการปลูกฝังคุณธรรม เช่น ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อทำความเข้าใจความหมาย หลักการ ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับเรื่องที่วิจัย ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 4 สาระเศรษฐศาสตร์
  2. แนวคิดเกี่ยวกับชุดการสอน
    - 2.1 ความหมาย และคุณค่าของชุดการสอน
    - 2.2 องค์ประกอบของชุดการสอน
    - 2.3 ประเภทของชุดการสอน
    - 2.4 การผลิตและการทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดการสอน
  3. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
    - 3.1 ความหมายและคุณค่าของศูนย์การเรียนรู้
    - 3.2 รูปแบบของศูนย์การเรียนรู้และลักษณะห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้
    - 3.3 บทบาทของครู - บทบาทของนักเรียนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้
    - 3.4 ขั้นตอนการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
  4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
    - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
    - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 4 สาระเศรษฐศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 – ม.6) สาระเศรษฐศาสตร์ มีสาระการเรียนรู้ดังนี้

1. หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น
  - 1.1 ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์
  - 1.2 ความรู้พื้นฐานในการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์โดยสังเขป
  - 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจกับภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ
2. การวางแผนในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด เพื่อการผลิตโดยคำนึงถึงปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ และประโยชน์ที่ได้รับของบุคคลและสังคมอย่างมีคุณธรรม
3. ความหมาย ความสำคัญของหน่วยเศรษฐกิจ หน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ และหน่วยรัฐบาล
4. แนวคิดพื้นฐานของหน่วยธุรกิจและของหน่วยรัฐบาล เกี่ยวกับการจัดการ การเงิน การธนาคาร การคลัง งบประมาณ และหนี้สาธารณะ
5. กระบวนการและผลดีผลเสียของการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตและการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้บริโภค
6. ระบบสหกรณ์ ตัวอย่างชุมชนต่าง ๆ ใช้ระบบสหกรณ์ในการแก้ปัญหาและร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับชุมชนและประเทศ
7. การนำระบบและวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
8. การใช้เทคโนโลยีและการแข่งขันที่มีผลต่อการผลิตสินค้าและบริการ มีความได้เปรียบเสียเปรียบในการเลือกบริโภค
9. กฎหมายเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค
10. ระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ
11. วิธีการกำหนดค่าจ้างและราคา
12. กระบวนการวิเคราะห์ระบบเศรษฐกิจที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและการเจริญเติบโตของประเทศ
13. ความสัมพันธ์ของอุปสงค์และอุปทานที่มีต่อกลไกราคาเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง และการควบคุมราคา ซึ่งมีผลต่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ
14. แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศ และการลงทุนระหว่างประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม (ตลาดหลักทรัพย์)
15. ปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้ง และการประสานประโยชน์อย่างมีคุณธรรมและรู้เท่าทัน
16. การจัดหาสินค้าและบริการของรัฐให้แก่ประชาชน
17. รายได้ของรัฐจากการเก็บภาษีและการกู้ยืมจากแหล่งต่าง ๆ

18. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ถึงปัจจุบัน

19. การเสียดูของประชาชนเพื่อประโยชน์ร่วมกัน

ในช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สารเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ดังนี้

1. การวางแผนในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด เพื่อการผลิตโดยคำนึงถึงปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ และประโยชน์ที่ได้รับของบุคคลและสังคมอย่างมีคุณธรรม
2. แนวคิดพื้นฐานของหน่วยธุรกิจและของหน่วยรัฐบาล เกี่ยวกับการจัดการการเงิน การธนาคาร การคลัง งบประมาณ และหนี้สาธารณะ
3. แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศ และการลงทุนระหว่างประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม (ตลาดหลักทรัพย์)
4. องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้ง และการประสานประโยชน์อย่างมีคุณธรรมและรู้เท่าทัน
5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ถึงปัจจุบัน

2. แนวคิดเกี่ยวกับชุดการสอน

2.1 ความหมาย และคุณค่าของชุดการสอน

ชุดการสอนมาจากคำในภาษาอังกฤษที่มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น Learning Package, Instructional Package หรือ Instructional Kits ซึ่งชุดการสอนเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งของไทยที่เป็นที่รู้จักและได้รับความสนใจจากนักการศึกษาหลายท่าน และผู้สอน โดยทั่วไปเป็นอย่างมาก ดังนั้นชุดการสอนจึงเข้ามามีบทบาทในด้านการจัดการเรียนการสอนและยังช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีนักการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 113) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ว่า คือ ชุดการสอนเป็นสื่อประสมที่ได้จากการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วยการสอน และหัวข้อ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ลัดดา สุขปรีดี (2523: 29) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนการสอน คือ การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนโดยใช้ระบบสื่อประสม (Multimedia System) เพื่อสนองความมุ่งหมาย

ในการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และทำให้เกิดความสะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 185) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ว่า คือ ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อการเร้าความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และอีกอย่างหนึ่งอาจก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และป้องกันความเข้าใจความหมายผิด สื่อการเรียนเหล่านี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สื่อประสมที่เรานำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นิพนธ์ สุขปรดี (2537:212) ได้ให้ความหมายของชุดการสอน (Instructional Package) คือ การจัดระบบการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองหรือที่ครูสามารถใช้กับผู้เรียนเป็นกลุ่ม หรือในระบบการเรียนการสอนมวลชน โดยชุดการสอนจะมีสื่อประสมสำหรับผู้เรียนและผู้สอนใช้ในการวางแผนการดำเนินการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างครบถ้วน

ก๊อด (1973) ได้ให้ความหมายของชุดการสอนไว้ว่า คือ โปรแกรมทางการสอนทุกอย่างที่จัดไว้โดยเฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ ข้อมูลที่บอกความที่เที่ยงตรงและมีการกำหนดความมุ่งหมายของการเรียนรู้ไว้ครบถ้วน ชุดการสอนนี้ครูเป็นผู้จัดให้กับนักเรียนแต่ละคนได้ศึกษาและฝึกฝนด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้แนะนำเท่านั้น

จากความหมายของชุดการสอนที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า ชุดการสอน หมายถึง ระบบการนำสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และประสิทธิภาพของแต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชุดการสอนมีรูปแบบ และระบบการผลิตที่แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ผลิต แต่ไม่ว่าจะมีรูปแบบใดก็มีจุดประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางช่วยให้เกิดความสะดวกแก่ผู้สอนและผู้เรียนทั้งสิ้น

คุณค่าของชุดการสอน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 117) ได้กล่าวถึง คุณค่าของชุดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสิทธิภาพที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง เช่น การทำงานของเครื่องกล อวัยวะในร่างกาย การเติบโตของสัตว์ชั้นต่ำ เป็นต้น ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี
2. ช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเองและสังคม

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า
5. ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ชุดการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตลอด ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือความคับข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด
6. ช่วยให้การเรียนรู้เป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู เนื่องจากชุดการสอนช่วยถ่ายทอดเนื้อหาได้ ดังนั้นครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนให้มีประสิทธิภาพได้
7. กรณีครูไม่เพียงพอหรือขาดการปฏิบัติหน้าที่ ครูคนอื่นก็สามารถสอนแทนได้โดยใช้ชุดการสอน โดยที่ครูผู้สอนไม่ต้องเตรียมตัวมากนัก
8. สำหรับชุดการสอนรายบุคคล และชุดการสอนทางไกล จะช่วยให้การศึกษาของมวลชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดค่าใช้จ่าย

กนก จันทร์ขจร (2537: 284) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนว่า ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดผลดีทั้งผู้สอนและผู้เรียนดังนี้

1. ด้านผู้เรียน

- 1.1 ช่วยท่นเวลาในการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนการสอน
- 1.2 ช่วยให้การดำเนินการสอนของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ประสิทธิผลตามจุดประสงค์รายวิชา
- 1.3 ช่วยให้ผู้สอนประสบความสำเร็จในการสอน
- 1.4 ช่วยให้ผู้สามารถวัดผลการเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- 1.5 ช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนครูเฉพาะวิชา แก้ปัญหาไม่มีครูสอนชั่วคราว
- 1.6 เป็นการลดบทบาทการสอน การพูดของครู
- 1.7 ช่วยแก้ปัญหการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีสติปัญญาแตกต่างกัน สามารถเรียนร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2 ด้านผู้เรียน

- 2.1 ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนให้อยากเรียนรู้ พอใจที่จะศึกษาด้วยตนเอง
- 2.2 ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องที่เรียนเร็วขึ้น
- 2.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง

2.4 ผู้เรียนสามารถเรียนวิชาต่าง ๆ ได้ตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง

2.5 ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ฝึกความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

2.6 ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ผู้เรียนสามารถเรียนจากชุดการสอนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพอารมณ์อย่างไร

นอกจากนี้ นิพนธ์ สุขปริดี (2519: 63-64) ได้สรุปคุณค่าของชุดการสอนไว้คือ

1. ช่วยลดภาระของผู้สอน ครูสามารถดำเนินการสอนตามคำแนะนำที่มีมาให้ในชุดการสอนแต่ละขั้นตอนตามกิจกรรมและสื่อที่มีไว้ให้พร้อม
2. ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในแนวเดียวกัน การสอนแบบเดิมครูผู้สอนแต่ละคนอาจจะสอนหลายแบบในเรื่องเดียวกัน ทำให้เกิดความแตกต่างในประสิทธิภาพของการสอน การมีชุดการสอนจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้
3. ชุดการสอนมีจุดมุ่งหมายที่เป็นพฤติกรรมชัดเจน
4. เกิดประสิทธิภาพในการสอนเชื่อถือได้ เพราะชุดการสอนผลิตขึ้นด้วยวิธีการเข้าสู่ระบบโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และมีการทดลองใช้และปรับปรุงจนแน่ใจ
5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถประเมินตนเองได้โดยการทำข้อทดสอบ แล้วตรวจคำตอบที่เฉลยไว้ด้วยตนเอง เพื่อทราบผลการเรียนของตนเองว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

จากความเห็นของนักการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ชุดการสอนมีคุณค่าในด้านต่าง ๆ คือ ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความมั่นใจในการดำเนินการเรียนการสอน เพราะลดเวลาในการเตรียมล่วงหน้า เปิดโอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วม ศึกษาด้วยตนเองจากชุดการสอนรายบุคคลและแบบกลุ่มกิจกรรม ศูนย์การเรียน ช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบ เพราะชุดการสอนเอื้อต่อการใช้ทั้งในด้านเวลาและสถานที่ ทำให้สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 องค์ประกอบของชุดการสอน ชุดการสอนที่สมบูรณ์จะต้องประกอบด้วยสื่อประสมในรูปวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป บูรณาการโดยวิธีจัดระบบ ซึ่งมีองค์ประกอบของชุดการสอนที่จำเป็น ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2537: 116) คือ

1. คู่มือสำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอน
2. คำสั่งหรือการมอบหมายงานเพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้นักเรียน
3. เนื้อหาสาระอยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งกำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน คั่นคว่ำ และผลของการเรียนในรูปแบบทดสอบต่าง ๆ ส่วนประกอบทั้งหมดจะอยู่ในกล่องหรือซองโดยจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกต่อการใช้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 186-189) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการสอนว่าประกอบไปด้วย

1. หัวเรื่อง คือ การแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วย แต่ละหน่วยแบ่งออกเป็นส่วนย่อย
2. คู่มือการใช้ชุดการสอน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่ใช้ชุดการสอนที่จะต้องศึกษาจากคู่มือให้เข้าใจเป็นสิ่งแรกก่อนที่จะใช้ชุดการสอน
3. วัสดุประกอบการเรียน ได้แก่ สิ่งของหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จะให้นักเรียนศึกษาคั่นคว่ำ เช่น เอกสาร ตำรา บทคัดย่อ รูปภาพ แผนภูมิ วัสดุ เป็นต้น
4. บัตรงาน ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ
  - 4.1 ชื่อบัตร กลุ่ม หัวเรื่อง
  - 4.2 คำสั่ง ว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไร
  - 4.3 กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามลำดับขั้น
5. กิจกรรมสำรองหรือศูนย์สำรอง จำเป็นสำหรับการสอนแบบกลุ่ม หรือการเรียนแบบศูนย์การเรียน ซึ่งกิจกรรมสำรองนี้จะต้องเตรียมไว้สำหรับนักเรียนบางคนที่ทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่น
6. ขนาด รูปแบบของชุดการสอนที่ไม่ควรมากเกินไปและเล็กเกินไป เพื่อความสะดวกในการใช้ และความสวยงามในการเก็บรักษา ควรมีขนาดไม่เกิน 11 – 15 นิ้ว

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า องค์ประกอบของชุดการสอนจะประกอบไปด้วย คู่มือสำหรับครู แบบฝึกปฏิบัติสำหรับนักเรียน บัตรคำสั่ง เนื้อหาสาระอยู่ในรูปของสื่อแบบประสมและกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลของกระบวนการ

2.3 ประเภทของชุดการสอน มีการจำแนกชุดการสอนตามลักษณะการใช้ออกเป็น 4 ประเภท ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 114) คือ

2.3.1 ชุดการสอนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลง และให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทน ชุดการสอนแบบบรรยายนี้นิยมใช้กับการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษาที่ยังถือว่าการสอนแบบบรรยายยังมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน

2.3.2 ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน และอาจจัดการเรียนในรูปแบบของศูนย์การเรียน ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมจะ

ประกอบด้วยชุดย่อยที่มีจำนวนเท่ากับจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์จะมีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนนักเรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น สื่อการเรียนอาจจะจัดในรูปแบบของรายบุคคลหรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้ที่เรียนจากชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มอาจจะต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มต้นเท่านั้น หลังจากเคยชินต่อวิธีการใช้แล้ว ผู้เรียนจะสามารถช่วยเหลือกันและกันได้เองระหว่างประกอบกิจกรรมการเรียน หากมีปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ

2.3.3 ชุดการสอนตามเอกัตภาพหรือชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนก้าวหน้าไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน ชุดการสอนรายบุคคลอาจออกมาในรูปแบบของหน่วยการสอนย่อยหรือ “โมดูล”

2.3.4 ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่น ต่างเวลา กันมุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเองไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

โดยสรุปชุดการสอนจำแนกได้ 4 ประเภท คือ ชุดการสอนประกอบการบรรยาย ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม ชุดการสอนรายบุคคล และชุดการสอนทางไกล

2.4 การผลิตและการทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ได้มีการพัฒนาระบบการผลิตชุดการสอนแบบจุฬา โดยมีขั้นตอนการผลิตจัดไว้เป็นระบบ แบ่งเป็นขั้นตอน 10 ขั้นตอน ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2537: 118-119) คือ

2.4.1 กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือ บูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เห็นเหมาะสม

2.4.2 กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอนโดยประมาณ เนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์ หรือ หนึ่งครั้ง ครั้งละ 1-2 ชั่วโมง

2.4.3 กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยจะให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอะไรบ้าง แล้วกำหนดออกมาเป็นหน่วยการสอน

2.4.4 กำหนดมโนคติและหลักการ มโนคติและหลักการที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางของเนื้อหาที่นำมาสอนให้สอดคล้องกัน

2.4.5 กำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องโดยกำหนดจุดประสงค์ทั่วไปแล้วจึงเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

2.4.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองวิทยาศาสตร์ เล่นเกม

2.4.7 กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้ตรงวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้วนักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

2.4.8 เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกลุ่มที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพ

2.4.9 หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างชุดการสอนจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล ดังนั้น การกำหนดเกณฑ์จึงต้องคำนึงถึง “กระบวนการ” และ “ผลลัพธ์” โดยกำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยมีค่าเป็น E_1 / E_2

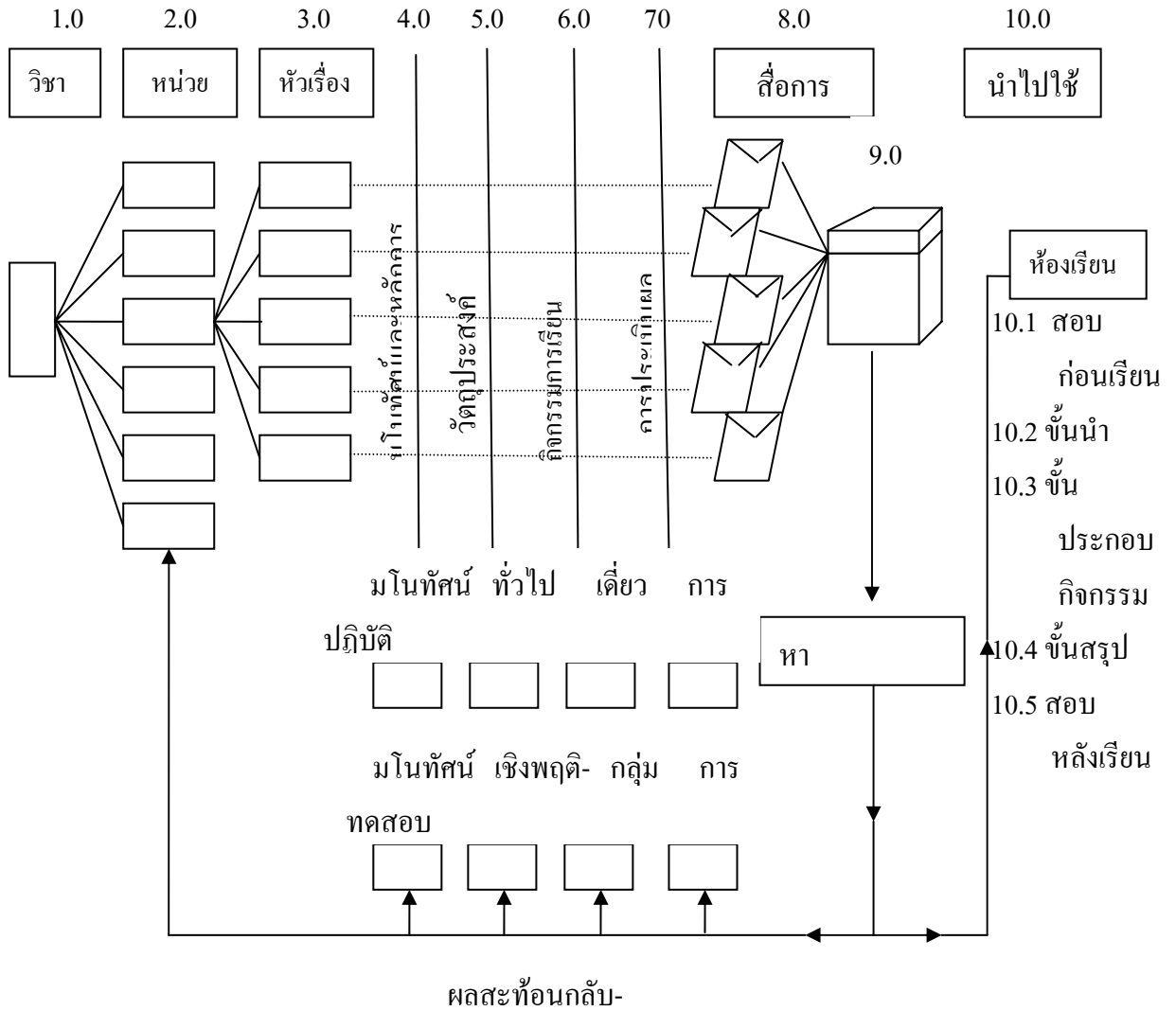
E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับโดยเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัด และการประกอบกิจกรรม

E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังการเรียนรู้) คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับจากการทดสอบหลังเรียน

2.4.10 การใช้ชุดการสอน กำหนดขั้นตอนดังนี้ คือ

- 1) ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- 2) ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน
- 3) ช้่นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
- 4) ช้่นสรุปผลการสอน
- 5) ทำแบบทดสอบหลังเรียน

แผนผัง
แบบจำลองระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬา (Chula Plan)

ที่มา: ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 103) “หน่วยที่ 1 เทคโนโลยีการศึกษา” ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา กรุงเทพมหานคร สาขาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

การทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ

และสุคา สีนสกุล (2520: 134-138) ให้แนวคิดการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนที่ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Developmental Testing” เป็นการตรวจสอบพัฒนาการเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำชุดการสอนไปทดลองใช้ (TRY OUT) เพื่อปรับปรุง แล้วนำไปทดลองสอนจริง (TRIAL RUN) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การทดลองใช้ หมายถึง การนำชุดการสอนที่ผลิตขึ้นเป็นต้นแบบ ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของชุดการสอนให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การทดลองสอนจริง หมายถึง การนำชุดการสอนที่ได้ทดลองใช้และปรับปรุงแล้วทุกหน่วยในแต่ละวิชาไปสอนจริงในชั้นเรียน หรือในสถานการณ์การเรียนที่แท้จริง เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาเป็นอย่างน้อย

ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นจะมีประสิทธิภาพจริงตามที่มุ่งหวัง การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้ด้วยเหตุผลหลายประการ คือ

1. สำหรับหน่วยงานผลิตชุดการสอน เป็นการประกันคุณภาพของชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูง เหมาะสมที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการหาประสิทธิภาพก่อนแล้ว หากผลิตออกมาแล้วนำมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ดี ก็จะต้องทำใหม่เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงาน และเงินทอง

2. สำหรับผู้ใช้ชุดการสอน ชุดการสอนจะทำหน้าที่สอนโดยที่ช่วยสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่มุ่งหวังไว้ ดังนั้นก่อนนำชุดการสอนไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจได้ว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง การหาประสิทธิภาพตามลำดับขั้น จะช่วยให้เราได้ชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. สำหรับผู้ผลิตชุดการสอน การทดสอบหาประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่าสื่อประสมที่นำมาใช้ในชุดการสอนมีความเหมาะสม ง่ายต่อความเข้าใจอันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้นเป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลา และเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดการสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดการสอนจะพึงพอใจว่า หากชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว ชุดการสอนนั้นก็มีความคุ้มค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนและคุ้มค่าแก่การลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรม

ขั้นสุดท้าย (ผลิตภัณฑ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) และ E_2 (ประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์)

1. **ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง** (Transitional Behavior) คือ ประเมินผลต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยหลาย ๆ พฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ของผู้เรียนที่สังเกตจากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม (รายงานของกลุ่ม) และรายงานบุคคลได้แก่งานที่มอบหมาย และกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

2. **ประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย** (Terminal Behavior) คือ ประเมินผลลัพธ์ (Products) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและการสอบได้

ประสิทธิภาพของชุดการสอนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงาน และการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด ต่อร้อยละของผลการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดนั้นคือ E_1 / E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์

การที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1 / E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะหรือเจตคติอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำเพราะตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใด ก็มักได้ผลเท่านั้น

วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ

1. โดยใช้สูตร กระทำได้โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$\text{สูตรที่ 1 } E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100 \quad (\text{หรือ } \frac{\bar{X}}{A} \times 100)$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรือรายงาน

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน

N คือ จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตรที่ 2 } E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100 \quad (\text{หรือ } \frac{\bar{F}}{B} \times 100)$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพท์
 $\sum F$ คือ คะแนนรวมของผลลัพท์หลังเรียน
 B คือ คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
 N คือ จำนวนผู้เรียน

2. โดยใช้วิธีการคำนวณธรรมดา

หากไม่ยากใช้สูตรก็สามารถใช้วิธีการคำนวณธรรมดาหาค่า E_1 และ E_2 ได้ สำหรับค่า E_2 ของแต่ละชุดการสอนไม่มีปัญหาในการคำนวณมากนัก เพราะอาจทำได้โดยการเอาคะแนนของนักเรียนทั้งหมดรวมกัน หาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบส่วนร้อยเพื่อหาค่าร้อยละ

สำหรับ E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของงานและแบบฝึกหัดนั้น กระทำได้โดยการเอาคะแนนงานทุกชิ้นของนักเรียนแต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยและเทียบส่วนโดยเป็นร้อยละ

หาก E_1 และ E_2 ผลลัพท์ที่ได้ใกล้เคียงกัน และห่างกันไม่เกินร้อยละ 5 จะเป็นตัวชี้ที่ยืนยันได้ว่า นักเรียนได้มีการเปลี่ยนพฤติกรรมต่อเนื่องตามลำดับขั้นก่อนจะมีการเปลี่ยนพฤติกรรมขั้นสุดท้ายหรืออีกนัยหนึ่ง การที่นักเรียนจะสอบไล่ได้เท่าใด เช่น ร้อยละ 90 นั้น นักเรียนมีความรู้จริง หรือทำได้เพราะการเดาสุ่ม เช่น เมื่อมีการรายงานคะแนนเป็นตัวเลข 78/83 นั้นจะทำให้เราทราบว่านักเรียนทำงานและทำแบบฝึกหัดทั้งปีได้ร้อยละ 78 และสอบไล่ได้ร้อยละ 83 เป็นการยืนยันการเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนที่ค่อนข้างแน่นอน

ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ เมื่อผลิตชุดการสอนขึ้นเป็นต้นฉบับแล้ว ต้องนำชุดการสอนไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1:1 (แบบเดี่ยว) คือ ทดลองกับผู้เรียน 1 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวนี้อาจได้คะแนนค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์มาก แต่ไม่ต้องวิตกเมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้นมากก่อนนำไปทดลองแบบกลุ่ม ในขั้นนี้ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 60/60

2.1:10 (แบบกลุ่ม) คือ ทดลองกับผู้เรียน 3-10 คน (แต่ละผู้เรียนที่เก่งกับอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ในขั้นนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์ โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณร้อยละ 10 นั่นคือ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 70/70

3.1:100 (ภาคสนาม) ทดลองกับผู้เรียน 40-100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วเอามาปรับปรุง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 2.5 ก็ยอมรับได้ หากแตกต่างกันมาก ผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนใหม่ โดยยึดสภาพความเป็นจริงเป็นเกณฑ์

การยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพ

เมื่อทดลองชุดการสอนภาคสนามแล้ว ให้เทียบค่า E_1 / E_2 ที่หาได้จากชุดการสอน เพื่อดูว่าเราจะยอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ การยอมรับประสิทธิภาพให้ถือค่าความแปรปรวนร้อยละ 2.5-5 นั่นคือ ประสิทธิภาพชุดการสอนไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 5 แต่โดยปกติเราจะกำหนดไว้ร้อยละ 2.5 การยอมรับประสิทธิภาพของชุดการสอนมี 3 ระดับ คือ สูงกว่าเกณฑ์ เท่าเกณฑ์และต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ

3. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน และจัดการเรียนในรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้จะประกอบด้วยชุดย่อยที่มีจำนวนเท่ากับจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์จะมีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนนักเรียนในศูนย์การเรียนนั้น สื่อการเรียนอาจจัดอยู่ในรูปของรายบุคคลหรือผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันก็ได้

3.1 ความหมายและคุณค่าของศูนย์การเรียนรู้

ความหมายของศูนย์การเรียนรู้ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ไว้หลายท่าน เช่น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ นิคม ทาแดง และศรีสุดา จริยากุล (2523: 33-34) ได้กล่าวถึงการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ว่าเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด โดยอาศัยสื่อการสอนแบบประสม และหลักการของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เข้าช่วยในการเรียนการสอน ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยตนเองทันที ได้มีประสบการณ์ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จ และเกิดความรู้ที่ละน้อยตามลำดับขั้น

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526: 198) กล่าวถึง การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ว่า หัวใจสำคัญของการเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ คือ กิจกรรม ซึ่งจะต้องมีวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการใช้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่เราเรียกว่า ชุดการสอน ซึ่งเสนอเนื้อหาสาระในรูปของสื่อประสม โดยให้

ชุดการสอนแต่ละชุดประกอบด้วย (1) คู่มือครู (2) แบบฝึกปฏิบัติ (3) สื่อสำหรับศูนย์กิจกรรม และ (4) การทดสอบเพื่อการประเมินผล

จากความหมายของการสอนแบบศูนย์การเรียนที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสอนแบบศูนย์การเรียน เป็นระบบการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมที่จัดขึ้นมีความสมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งผู้เรียนมีโอกาสทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างมีจุดมุ่งหมาย และประกอบกิจกรรมแตกต่างกันไปตามที่กำหนดไว้ในชุดการสอน

คุณค่าของศูนย์การเรียน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ ศรีสุดา จริยากุล (2520: 159) การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน ส่งเสริมการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม เป็นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเองให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่ตนถือกำเนิดเติบโต
3. มีลักษณะที่พึงประสงค์ตามสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย ได้แก่ การรู้จักแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง ทำงานกันเป็นกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

นอกจากนี้ นิพนธ์ สุขปรีดี (2519: 113) ได้กล่าวถึงคุณค่าของศูนย์การเรียนไว้ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ตามความสนใจของนักเรียน
2. ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ฝึกทำงานเป็นหมู่ เคารพในสิทธิและฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ส่งเสริมเสรีภาพของนักเรียนในการแสดงความคิดเห็น
5. เปิดโอกาสให้ครูใกล้ชิดกับนักเรียนทุก ๆ กลุ่ม ให้ครูได้สังเกตพัฒนาการของนักเรียนดียิ่งขึ้น

6. ช่วยให้การถ่ายทอดความรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มิใช่ครูบังคับให้นักเรียนจดและท่องจำเพียงอย่างเดียว

7. ให้ครูตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาในการค้นคว้าหาความรู้ในวิชาที่สอนเพิ่มเติม ตำราจแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ และคิดค้นประดิษฐ์อุปกรณ์ต่าง ๆ ขึ้นเอง

จากความเห็นของนักการศึกษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียนมีคุณค่าในด้านการฝึกให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เคารพในสิทธิและฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตามสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย

3.2 รูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ และลักษณะห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

รูปแบบของศูนย์การเรียนรู้แตกต่างกันตามลักษณะของจุดประสงค์ของการปฏิบัติงานซึ่ง ชัยยงค์ พรหมวงศ์ นิคม ทาแดง และศรีสุดา จรียากุล (2538: 744-746) ได้แบ่งศูนย์การเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภท คือ

3.2.1 ศูนย์การเรียนรู้เอกเทศ เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่แยกเป็นอิสระจากห้องเรียน เช่น ศูนย์การเรียนรู้ครู ศูนย์การเรียนรู้ที่ใช้เป็นห้องปฏิบัติการ เหมาะสมสำหรับสถาบันฝึกหัดครูอาจจัดในสถาบันเอง หรือในโรงเรียนที่มีนิสิตฝึกสอนประจำอยู่ก็ได้ ควรเป็นห้องเอกเทศ มีวัสดุอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพร้อม

3.2.2 ศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน เป็นการดัดแปลงห้องเรียนธรรมดาโดยจัดเป็นศูนย์วิชาการต่าง ๆ ไว้อ่างผนังห้องหรือมุมห้อง โดยมีสื่อการสอนหรือกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหรือค้นคว้าตามวิชาการต่าง ๆ เช่น ศูนย์ศิลปะ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์สังคมศึกษา เป็นต้น ศูนย์เหล่านี้ครูยังไม่ได้ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการสอนอย่างจริงจัง นักเรียนจะหาความรู้จากศูนย์เหล่านี้ในเวลาว่างเป็นส่วนใหญ่

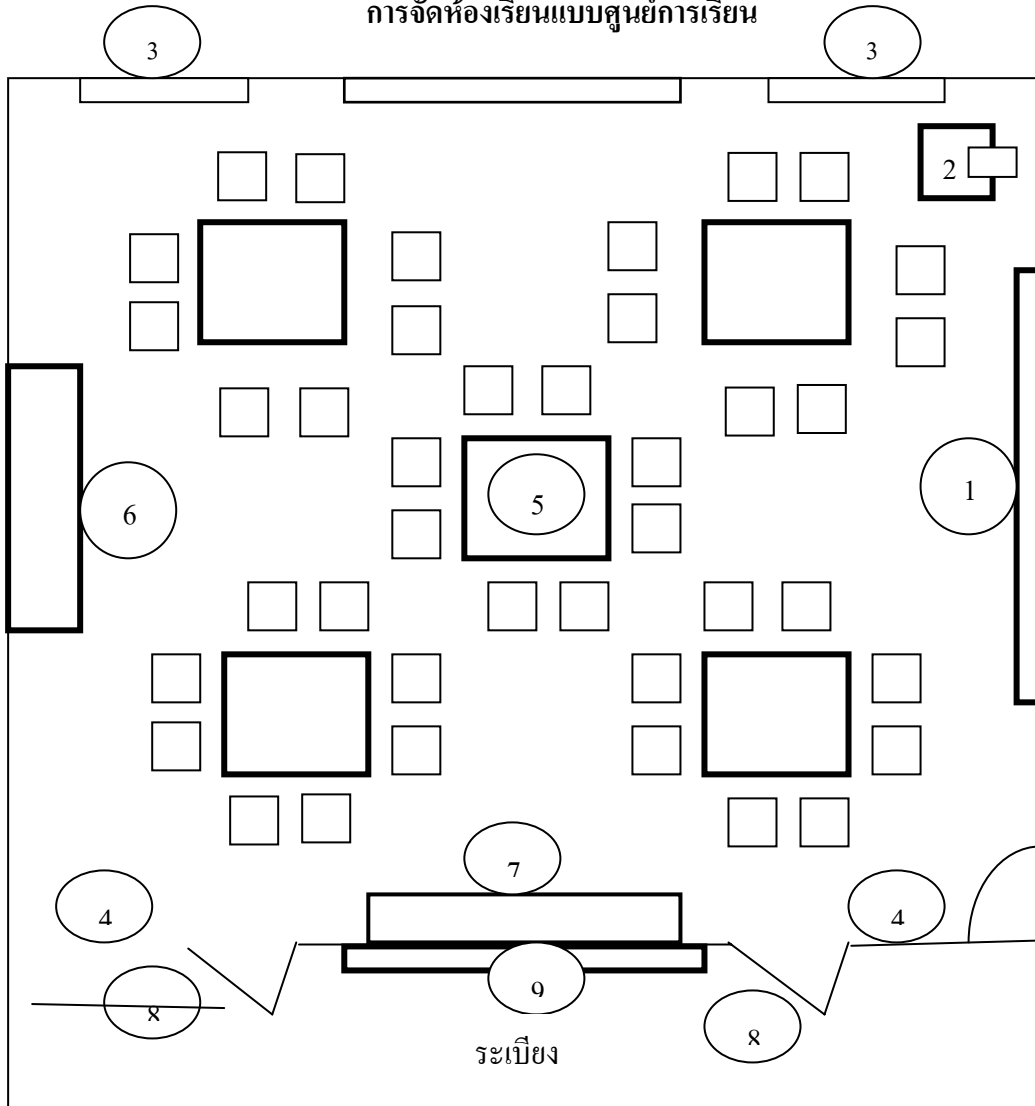
3.2.3 การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงห้องเรียนแบบธรรมดาที่ครูเป็นผู้สอนมาเป็นศูนย์กิจกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันภายในศูนย์ และสามารถประเมินผลงานของตนเองได้ตามประสบการณ์และเนื้อหาที่ครูกำหนดไว้ให้ การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ อาศัยพื้นฐานจากทฤษฎีการใช้สื่อประสมและกระบวนการกลุ่ม เป็นการบูรณาการการใช้สื่อการสอนชนิดต่าง ๆ และกลุ่มกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวาและฝึกฝนพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนให้มากที่สุด ลักษณะของสื่อการสอนจะจัดสำเร็จรูปไว้แล้วเป็นชุดการสอน ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักเรียน

3.2.4 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน คือ สถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลทุกวัยไม่ว่าจะเป็นเด็กเล็กหรือผู้สูงอายุเข้าศึกษาหาความรู้ได้ การเรียนอาจจะเรียนจากโปรแกรมการสอน ซึ่งจัดไว้ในรูปของชุดการสอนรายบุคคลตามหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ต่าง ๆ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ศูนย์เป็นผู้จัดให้ โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและเป็นที่ปรึกษา

การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้มีลักษณะแตกต่างจากห้องเรียนในสภาพปกติ เนื่องจากจัดเพื่อส่งเสริมการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดีที่สุด ทั้งนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (1538: 756) ได้เสนอแนวทางการจัดที่ครูจะต้องคำนึงถึง 5 ประการ คือ 1. การจัดโต๊ะเรียนสำหรับศูนย์กิจกรรม 2. การจัดศูนย์ความสนใจหรือมุมวิชาการ 3. การจัดกระดานนิเทศและผนังห้องเรียน 4. การจัดหิ้งหนังสือและชุดการสอน และ 5. การประดับผนังหน้าห้องเรียน การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ให้แบ่งออกเป็น 4 – 6 กลุ่ม โดยนำโต๊ะและเก้าอี้รวมกันเรียกว่า ศูนย์กิจกรรม แต่

ละศูนย์กิจกรรมแตกต่างกันไปตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ นักเรียนแต่ละกลุ่มจะใช้เวลาประกอบกิจกรรม 15 - 20 นาที แล้วหมุนเวียนเปลี่ยนไปจนกว่านักเรียนทุกคนจะผ่านกิจกรรมทุกศูนย์ ครูในศูนย์การเรียนรู้จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการเรียนรู้ โดยเนื้อหาวิชาที่จะให้นักเรียนเรียนนั้นไม่ได้มาจากครูเพียงแหล่งเดียว ทว่าจะมาจากสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ซึ่งมีหลายประเภท เรียกว่า สื่อประสม สื่อการสอนจะรวมอยู่ในซองประจำศูนย์กิจกรรม ซองทั้งหมดก็จะรวมอยู่ในกล่อง ถุงกระดาษ กระเป๋า หรือแฟ้ม เรียกว่า “ชุดการสอน” ครูส่วนมากนิยมเรียกว่ากล่องวิเศษ แต่ละวิชาจะมี 20 – 30 กล่อง ซึ่งครูจะหยิบไปใช้ได้ทันที

แผนผัง
การจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

1. กระดานดำ	4. ศูนย์ความสนใจ	7. หิ้งใส่ชุดการสอน
2. โต๊ะครู	5. ศูนย์กิจกรรม	8. ประตู
3. หน้าต่าง	6. หิ้งหนังสือ	9. ป้ายนิเทศนอกในห้องเรียน

ที่มา: ชัยรงค์ พรหมวงศ์ นิคม ทาแดง และศรีสุดา จริยากุล “นวัตกรรมการศึกษา”
ใน เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 11 นนทบุรี
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์

3.3 บทบาทของครู – บทบาทของนักเรียนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

3.3.1 **บทบาทครู** บทบาทของครูในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้แตกต่างไปจากห้องเรียนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง ครูไม่ต้องสอนนักเรียนด้วยการพูด หรือ “กรอกความรู้” ตลอดเวลา การสอนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้จึงมีบทบาทดังต่อไปนี้

- 1) กำกับการเรียนรู้โดยให้นักเรียนเป็นผู้ “แสดง” และปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง ตามบทบาทที่กำหนดไว้ในชุดการสอน
- 2) ประสานงานกิจกรรมนักเรียน โดยที่การเรียนรู้มีขอบข่ายกว้างขวาง ครูจะมีบทบาทในการประสานงานกิจกรรมของนักเรียนทุกกลุ่มตามที่กำหนดไว้ในชุดการสอน
- 3) บันทึกพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน ขณะที่นักเรียนกำลังประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง ครูจะมีเวลาสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของแต่ละคนในแต่ละกลุ่มในแง่ 1. การทำงานร่วมกับนักเรียนคนอื่น 2. การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี 3. ความสามารถในการปฏิบัติตามคำสั่งที่กำหนด 4. ความสามารถในการทำงานให้ลุล่วงไปด้วยดี 5. ความสามารถที่จะเข้าใจเนื้อหาสาระมโนทัศน์ที่ถูกต้อง และ 6. ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
- 4) เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียนแหล่งหนึ่ง แม้เนื้อหาส่วนใหญ่จะบรรจุอยู่ในชุดการสอน ครูยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นแหล่งความรู้ที่นักเรียนจะต้องหันมาพึ่งพาอาศัยได้เสมอ
- 5) เตรียมกิจกรรมและสื่อการสอนเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากชุดการสอนบรรจุเนื้อหาไว้ 2 ประเภท คือ 1. เนื้อหาที่เป็นสากลไม่เปลี่ยนแปลงไปง่าย ๆ เช่น ความจริงตามธรรมชาติ หลักวิทยาศาสตร์ 2. เนื้อหาที่อาจเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ของโลก
- 6) การเสนอเนื้อหาในชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 749) ได้ให้หลักเกณฑ์การเสนอเนื้อหาในศูนย์กิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยมีสื่อหลักในศูนย์กิจกรรมได้แก่ บัตรคำสั่ง บัตรสรุปเนื้อหา บัตรกิจกรรม บัตรคำถาม และบัตรเฉลย

บัตรคำสั่ง หรือ “บัตรสั่งงาน” ทำหน้าที่แทนครูในการสั่งงานให้นักเรียนปฏิบัติในศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ภาษาที่ใช้ในบัตรคำสั่งต้องเป็นภาษาง่าย ๆ เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน การเขียนบัตรคำสั่งสิ่งที่ควรคำนึงถึง คือ

- 1) มีการกำหนดหมายเลขหรือรหัสไว้เด่นชัด เพื่อกันความยุ่งเหยิงในภายหลังและควรมีชื่อศูนย์และหัวเรื่องกำกับไว้

- 2) กำหนดงานที่จะให้นักเรียนทำตามลำดับขั้นให้ชัดเจน ควรแยกงานแต่ละข้อ โดยการขีดเส้นใต้หรือตีกรอบ
- 3) บัตรคำสั่งทุกแผ่นควรจบด้วยการสั่งให้นักเรียนเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย และไม่ถืออะไรติดมือไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ ซึ่งนักเรียนจะต้องมีประจำตัว
- 4) บัตรคำสั่งต้องไม่มีคำถามอยู่ด้วย เพราะคำถามจะจัดไว้ต่างหากใน “บัตรคำถาม” ประจำศูนย์นั้น
- 5) ควรออกแบบบัตรคำสั่งให้สวยงาม อาจเขียนการ์ตูนให้น่าสนใจและควรใช้สีเดียวกันในแต่ละหน่วยการสอน
- 6) บัตรคำสั่งควรใช้กระดาษแข็งพอสมควร หรือเขียนบนกระดาษอ่อนแล้วผนึกบนกระดาษแข็งอีกครั้งหนึ่ง
- 7) จำนวนบัตรคำสั่งต้องให้ครบนักเรียนทุกคน นั่นคือ ให้ทำไว้ 8 – 12 แผ่น ให้นักเรียนทุกคนมีความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ

บัตรสรุปเนื้อหา หมายถึง ส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระของศูนย์ที่มาก่อนที่นักเรียนกำลังจะเรียน ซึ่งครูต้องการให้นักเรียนมีพื้นก่อนที่จะอ่านบัตรเนื้อหาประจำศูนย์นั้น นั่นคือ ศูนย์ที่ 2 จะมีบัตรสรุปเนื้อหาศูนย์ที่ 1 ศูนย์ที่ 3 จะมีบัตรสรุปเนื้อหาศูนย์ที่ 1 – 2 บัตรสรุปเนื้อหาในศูนย์กิจกรรมทำหน้าที่ 2 ประการ คือ 1. เป็นการทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว 2. เป็นการปูพื้นฐานความรู้ก่อนที่จะเรียนเนื้อหาในศูนย์กิจกรรม

บัตรเนื้อหา หมายถึง ส่วนที่ครูต้องการให้ผู้เรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ตามหัวเรื่อง เนื้อหาที่นำมาบรรจุไว้ในบัตรเนื้อหาควรสั้นกะทัดรัด แต่ไม่รวบรัดจนเกินไปและใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ในบางครั้งครูอาจให้นักเรียนอ่านเนื้อหาจากแบบเรียนในกรณีเช่นนั้น บัตรเนื้อหาก็อาจไม่ต้องมี เพียงแต่กำหนดไว้ในบัตรคำสั่งงานว่าให้อ่านหนังสือเล่มใดหน้าใด โดยปกติบัตรเนื้อหาจะมีสื่อการสอนอื่นประกอบ เช่น ภาพชุด เสียงจากเทป

การเขียนเนื้อหามักจะต้องอ้างอิงถึงสื่อการสอนเหล่านั้นด้วย

บัตรกิจกรรม หมายถึง คำแนะนำ กติกา และคำสั่งให้นักเรียนประกอบกิจกรรมอื่นใดนอกเหนือไปจากบัตรเนื้อหาและศึกษาจากสื่อการสอน กิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ในบัตรได้แก่ การเล่นเกม การเขียนภาพ การแต่งกลอน การร้องเพลง แสดงบทบาท เล่นละคร ต่อภาพ แต่งประโยค เขียนเรียงความ เป็นต้น

บัตรคำถาม ในกรณีที่ครูประสงค์จะถามความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาที่นักเรียนได้อ่านจากบัตรเนื้อหา ครูอาจถามนักเรียน 5 – 10 ข้อเป็นแบบปรนัยหรืออัตนัยตามความเหมาะสม

บัตรเฉลย หมายถึง การเฉลยแบบประเมินผลของแต่ละศูนย์เพื่อให้ผู้เรียน
ได้รู้ผลการเรียนรู้ของตนเอง

3.3.2 บทบาทของนักเรียน บทบาทของนักเรียนในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
จะเปลี่ยนจากที่ เป็นผู้คอย “รับกรอก” ความรู้จากครูมาเป็นผู้แสวงหาความรู้เองจากชุดการสอนที่
ครูเตรียมไว้ให้ บทบาทของนักเรียนที่ครูเตรียมและควรชี้แจงให้นักเรียนทราบมีดังต่อไปนี้ คือ
1. ตั้งใจฟังคำอธิบายจากครูเมื่อครูนำเข้าสู่บทเรียน สรุปบทเรียน และอธิบายเนื้อหาสาระบางอย่าง
จนเข้าใจ หากสงสัยต้องซักถามทันที 2. เมื่อได้รับชุดการสอนแล้วต้องอ่านบัตรคำสั่งอย่างตั้งใจ
และปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด 3. เมื่อมีคำสั่งให้ “อภิปราย” นักเรียนต้องช่วยและแสดงความคิด
ให้เห็น 4. ในขณะที่ประกอบกิจกรรมเพื่อนร่วมกลุ่มต้องร่วมทำงานด้วยความตั้งใจ ไม่ชวนเพื่อน
คุย ไม่ชวนเพื่อนเล่น และไม่นั่งเฉย 5. เมื่อได้รับเลือกเป็นหัวหน้ากลุ่มต้องพยายามดูแลให้กิจกรรม
ของกลุ่มดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย 6. นักเรียนที่ไม่ได้เป็นผู้นำกลุ่มต้องปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่
ดีของกลุ่มโดยปฏิบัติตามบัตรคำสั่ง หรือที่หัวหน้ากลุ่มมอบหมาย 7. หัวหน้ากลุ่มอาจช่วยแบ่ง
เบาภาระของครูด้วยการนำชุดการสอนมาแจกจ่ายให้เพื่อนร่วมกลุ่ม 8. เมื่อทำงานในกลุ่มเรียบร้อย
แล้วหัวหน้าจะรวบรวมงานของเพื่อนส่งครู 9. เมื่อได้รับมอบหมายนักเรียนช่วยหาหรือผลิตวัสดุ
อุปกรณ์อย่างง่าย ๆ ตกแต่งกระดานนิเทศหรือผนังห้องเรียน และ 10. เมื่อมีการประเมินผลการ
เรียนนักเรียนจะต้องปฏิบัติตนทำข้อสอบหรือแบบฝึกหัดอย่างระมัดระวัง

3.4 ขั้นตอนการสอนแบบศูนย์การเรียน

กระบวนการเรียนการสอนแบบศูนย์การเรียน แบ่งเป็นลำดับ 5 ขั้น
ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 760 – 761) คือ

3.4.1 การทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน

3.4.2 การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการดึงความสนใจของนักเรียนเข้าสู่เรื่องที่จะสอน
ด้วยวิธีการบรรยายหรือการประกอบกิจกรรมของนักเรียน

3.4.3 การประกอบกิจกรรมการเรียน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม 4 – 6 กลุ่ม ซึ่งการ
แบ่งกลุ่มนักเรียน อาจทำได้โดยครูเป็นผู้แบ่งให้ตามความเหมาะสม และนักเรียนเป็นผู้เลือกกลุ่มเอง

3.4.4 การสรุปบทเรียน ครูจะสรุปหลังจากนักเรียนประกอบกิจกรรมครบทุกศูนย์
โดยใช้วิธีบรรยายหรือประกอบกิจกรรมของนักเรียน

3.4.5 การประเมินผลการเรียน เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว นักเรียน
ทำแบบทดสอบหลังเรียนสำหรับประเมินผลการเรียนของนักเรียนในหน่วยนั้น ๆ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ ได้มีผลงานการวิจัยที่สนับสนุนการใช้ชุดการสอน มีดังนี้ ระดับประถมศึกษา

อัมพร เอ็งเจริญ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง การจัดตกแต่งบ้านและบริเวณบ้าน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง 43 คน โดยการสุ่มแบบหลายชั้นจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางสาย ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพชุดการสอนที่สร้างขึ้นจำนวน 6 หน่วย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 80.83/80.28, 81.33/81.94, 81.50/82.22, 81.67/82.50, 80.17/80.28 และ 82.00/80.55 และผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จากชุดการสอนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนชอบการเรียนรู้จากชุดการสอนในระดับมาก

นพวรรณ พิพัฒน์ศิริวงศ์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง สสารและความร้อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง 43 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง สสารและความร้อน ที่พัฒนาขึ้นทั้ง 6 หน่วย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด คือ 79.53/83.67, 80.00/81.17, 80.57/79.83, 79.07/79.33, 79.30/78.00 และ 81.56/79.80 และนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์อยู่ในระดับมาก

ระดับมัธยมศึกษา

วรรณกมล มังสาทอง (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอน เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชัชวาลุศาสตร์วิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยทำการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง 40 คน ใช้เวลา 12 คาบ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพชุดการสอนค่าเฉลี่ยได้ 89.58/88.58 จากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนโดยชุดการสอนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปริญดา ชัยชนะ (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนเรื่อง หลักธรรมในพระพุทธศาสนา รายวิชา ส 019 พระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนภัทรญาณวิทยา จังหวัดนครปฐม จำนวน 5 หน่วย คือ สถิติสัมปชัญญะ บุพการี กตัญญูกตเวที

ขันติโสรัจจะ และอิทธิบาทสี่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 38 คน ใช้เวลา 10 คาบ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพชุดการสอนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ทั้ง 5 ชุด คือ 88.42/83.68, 83.21/88.16, 87.87/83.42, 86.35/81.84 และ 83.59/81.57 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนโดยชุดการสอนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทองคำ สารระวงษ์สุทธิ (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ชุดการสอนแบบสื่อประสม ในการสอนรายวิชา ค 011 เรื่อง พหุนาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มที่สอนโดยใช้สื่อประสมสูงกว่ากลุ่มที่สอนแบบบรรยายโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนแบบสื่อประสมมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบสื่อประสม และทำให้นักเรียนเกิดความสนใจไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน มีความเข้าใจบทเรียนดีขึ้น ช่วยประหยัดเวลาสอนของครูและทำให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนมากขึ้น

พรพิมล บุญนิมิตร (2541) ได้สร้างชุดการสอนเรื่อง กฎหมายแพ่งสำหรับเยาวชน ในรายวิชา ส 043 กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดราชาธิวาส กรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 37 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้น 6 ชุด คือ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย บุคคลและสภาพบุคคล นิติกรรมและความสามารถของผู้เยาว์ การหมั้นและการสมรส บิดามารดากับบุตร และมรดกและพินัยกรรม มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 98.37/93.57, 98.33/91.35, 99.05/97.29, 98.91/87.02, 99.39/89.18 และ 98.72/97.29 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจากชุดการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดำรง ตุลาสีบ (2541) ได้สร้างชุดการสอนแบบสื่อประสมในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองปานวิทยา จังหวัดลำปาง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 70 คน โดยเลือกแบบเจาะจง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบสื่อประสมมีความคิดเห็นที่ดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ และชุดการสอนยังทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน มีความเข้าใจในบทเรียนดีขึ้น มีอิสระในการเรียนด้วยตนเองและทำให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนมากขึ้น

ประหยัด เนตรหาญ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุดการสอนแบบสื่อประสมในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ จังหวัดยโสธร โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 180 คน พบว่าชุดการสอนแบบสื่อประสมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน คือ 81.58/81.70 นักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม โดยใช้ชุดการสอนแบบสื่อประสมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เวลาสอนของครูโดยใช้ชุดการสอนแบบสื่อประสมน้อยกว่าการใช้เวลาสอนปกติ เวลาของนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนแบบสื่อประสมมากกว่าเวลาเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนปกติ และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบสื่อประสมมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนคณิตศาสตร์ และชุดการสอนแบบสื่อประสมยังทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน มีความเข้าใจในบทเรียนดีขึ้น ช่วยประหยัดเวลาสอนของครูและทำให้ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนมากขึ้น

อนงค์นุช ม้ายอุเทศ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนเรื่อง “ปัญหาประชากรกับสิ่งแวดล้อมในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจง ชุดการสอนที่สร้างขึ้น 6 ชุด คือ ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหาสารพิษ ปัญหาการทำลายป่าไม้ และปัญหาการว่างงาน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนทั้ง 6 ชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 82.06/89.58, 80.13/83.33, 87.69/88.75, 80.72/81.25, 81.01/82.92 และ 86.67/80.42 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เบญจพล พาณี (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้น 6 ชุด คือ ทักษะการสังเกต ทักษะการวัด ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการสื่อความหมายข้อมูล ทักษะการหาความสัมพันธ์ระหว่างมิติกับมิติและมิติกับเวลา และทักษะการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นทั้ง 6 ชุด มีประสิทธิภาพ คือ 86.50/85.30, 87.35/84.30, 86.00/85.70, 85.00/84.30, 84.15/84.70 และ 83.15/85.70 ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษามีความคิดเห็นที่ดีต่อชุดการสอนในระดับมาก

ศิริวรรณ คงใจ (2542) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ค 041 เรื่อง ความสัมพันธ์ โดยใช้ชุดการสอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน เมืองถลาง จังหวัดภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ใช้เวลา 12 คาบ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเรื่อง ความสัมพันธ์ มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ค 041 เรื่อง ความสัมพันธ์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนกลุ่มทดลองเห็นด้วยกับการนำชุดการสอนที่พัฒนาไปใช้ในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ค 041 เรื่อง ความสัมพันธ์

สุพรรณิกา มีศรี (2542) ได้สร้างชุดการสอนเรื่อง “ปัญหามลพิษ” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดกงลาด จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดกงลาด จังหวัดนครปฐม จำนวน 32 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม ใช้เวลาในการทดลอง 12 คาบ ชุดการสอนที่สร้างขึ้นจำนวน 6 หน่วย คือ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ มลพิษของดิน มลพิษของเสียง มลพิษจากขยะ และมลพิษจากสารพิษ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนทั้ง 6 หน่วย มีประสิทธิภาพ คือ 85.74/86.50, 89.10/83.10, 91.07/81.80, 84.80/91.25, 80.63/82.80 และ 82.88/86.50 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนจากชุดการสอนแล้วมีความรู้เพิ่มขึ้น

วิไลลักษณ์ ใฝ่คำ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในรายวิชา ช่างประดิษฐ์ของชำร่วยจากวัสดุธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง 28 คน จากโรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.79/80.63 และนักเรียนที่เรียนโดยชุดการสอนกลุ่มการงานและอาชีพในรายวิชา ช่างประดิษฐ์ของชำร่วยจากวัสดุธรรมชาติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูของกรมวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภพงษ์ วงศ์สมิตกุล (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง การเพาะเห็ด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง 52 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ที่สร้างและพัฒนาขึ้นทั้ง 3 หน่วย คือ การเพาะเห็ดฟาง การเพาะเห็ดหูหนู และการเพาะเห็ดหอม ประสิทธิภาพของชุดการสอน คือ 82.20/81.25, 80.24/81.00 และ 80.07/81.50 ตามลำดับ เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับอุดมศึกษา

สุชาดา วรรณะรูป (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนและการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมไทยเรื่อง “การจัดระเบียบทางสังคม” กับนักศึกษาวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 58 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 29 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปริศนา วสุรัตน์ (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนเรื่อง “มลพิษทางอากาศ” วิชาการจรรยา สำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ในสมมติฐาน 90/90 หลังการเรียนด้วยชุดการสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มีค (1972: 4296-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบวิธีสอนแบบใช้ชุดการสอนกับวิธีสอนธรรมดา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้จากการใช้ชุดการสอนและวิธีสอนแบบธรรมดา สำหรับสอนนักศึกษาครู ผลการวิจัยพบว่า วิธีสอนโดยใช้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพสูงกว่าการสอนด้วยวิธีธรรมดามากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เดล (1973: 6841-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการเรียนรู้โดยวิธีสอนปกติกับการเรียนโดยใช้ชุดการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวิสคอนซิล ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนโดยวิธีสอนปกติ

แมคโคลแมน (1975: 109-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชุดการสอนกิจกรรมกลุ่มในการศึกษาของนักศึกษา ระดับ 9 จำนวน 24 ห้องเรียน โดยจัดการเรียนการสอนห้องละ 3 กลุ่ม รวม 72 กลุ่ม โดยคำนึงถึงสติปัญญา อายุ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทัศนคติต่อโรงเรียน พบว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยชุดการสอนร่วมกับการอภิปรายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าใช้ชุดการสอนอย่างเดียว และสูงกว่าการสอนแบบปกติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชุดการสอนทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้ชุดการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ แบบ

ธรรมดา ทั้งนี้ผู้วิจัยยังเชื่อว่าหากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนแล้ว ก็จะทำให้ นักเรียนร่วมทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน และร่วมมือกันทำงานกลุ่ม นอกจากนั้นแล้ว การเรียนด้วยวิธีนี้จะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์และทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่นำไปประยุกต์ใช้สำหรับการประกอบอาชีพและใช้ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน มีนักเรียน 85 คน จำนวน 2 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน มีนักเรียน 38 คน จำนวน 1 ห้องเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีการจับสลากจาก 2 ห้องเรียน ได้มา 1 ห้องเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย

- 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ จำนวน 40 ข้อ
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนในชุดการสอน แต่ละชุดการสอน จำนวน 10 ข้อ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ การสร้างและการหาประสิทธิภาพชุดการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ศึกษาการจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) สาระเศรษฐศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.1.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6) สาระเศรษฐศาสตร์

3.1.3 ศึกษาเทคนิคการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้จากเอกสาร รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.4 ศึกษาหนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ เอกสารต่างๆ เกี่ยวข้องกับ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

3.1.5 กำหนดสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และหน่วยการเรียนรู้รายวิชา พื้นฐาน สังคมศึกษารหัสวิชา ส 42103 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน

3.1.6 ดำเนินการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ แบ่งเป็น 4 หน่วย แต่ละหน่วยสร้างเป็น 1 ชุดการสอน รวม 4 ชุด การสอน ซึ่งประกอบด้วยเรื่อง การค้าระหว่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศ การรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก โดยแต่ละชุดการสอนแบ่ง ออกเป็น 4 หัวเรื่อง หรือ 4 ศูนย์ ส่วนศูนย์ที่ 5 เป็นศูนย์สำรอง ดังนี้

ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ

- ศูนย์ที่ 1 ความหมาย และความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 2 ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 3 นโยบายการค้าระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 4 ดุลการค้าระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 5 เกมปริศนาอักษรไขว้ (ศูนย์สำรอง)

ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ

- ศูนย์ที่ 1 ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 2 ดุลการชำระเงินกับทุนสำรองระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 3 ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน
- ศูนย์ที่ 4 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 5 เกมจับคู่เศรษฐกิจ (ศูนย์สำรอง)

ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

- ศูนย์ที่ 1 ความจำเป็นและ ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- ศูนย์ที่ 2 ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- ศูนย์ที่ 3 องค์การการค้าโลก (WTO)
- ศูนย์ที่ 4 กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน
- ศูนย์ที่ 5 เกมปริศนาอักษรซ่อนคำ (ศูนย์สำรอง)

ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

- ศูนย์ที่ 1 นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย
- ศูนย์ที่ 2 โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย
- ศูนย์ที่ 3 บทบาทของไทยที่มีต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 4 ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย
- ศูนย์ที่ 5 เกมหน้าต่างปริศนา (ศูนย์สำรอง)

3.1.7 นำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

3.1.8 นำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองกับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ซึ่งไม่เคยเรียนบทเรียนเรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ มาก่อน เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนในแต่ละชุดการสอน โดยดำเนินการดังนี้

ก) การทดลองชั้นหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) ในการทดลองชั้นหนึ่งต่อหนึ่ง ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ที่มีผลการเรียนระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน ในการดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์และวิธีการเรียน แล้วให้นักเรียนเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 4 ชุดการสอน หลังจากเรียนเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกปฏิบัติ แบบทดสอบหลังเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองกับกลุ่มเล็กต่อไป

ข) การทดลองกลุ่มเล็ก (1:10) ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่เคยเรียนเรื่องนี้มาก่อน จำนวน 10 คน โดยคณะนักเรียนที่เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 4 ชุดการสอน ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน ตรวจแบบฝึกปฏิบัติ ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองต่อไป

ค) การทดลองภาคสนาม (1:100) ในขั้นนี้ผู้วิจัยนำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2547 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่เคยเรียนเรื่องนี้มาก่อน จำนวน 34 คน โดยดำเนินการเช่นเดียวกับกลุ่มเล็ก หลังจากเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน ตรวจแบบฝึกปฏิบัติ ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน แล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกัน แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.2.1 ศึกษาหลักการวัดและประเมินผล ตลอดจนการเขียนแบบทดสอบ
- 3.2.2 วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ครอบคลุมพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ในแผนการจัดการเรียนรู้ของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
- 3.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ครอบคลุมเนื้อหาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 40 ข้อ
- 3.2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมในเนื้อหา และภาษาเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น
- 3.2.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ที่เคยผ่านการเรียนเรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ จำนวน 43 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ
- 3.2.6 ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบที่นักเรียนทำ โดยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่ นักเรียนตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่นักเรียนตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 คำตอบ
- 3.2.7 นำผลที่ได้จากการตรวจมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ดัชนีบี (B-Index) โปรแกรมสำเร็จรูปของ สาคร แสงผึ้ง หน่วยศึกษานิเทศก์เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ได้ค่าความเที่ยงตรง ซึ่งเป็นค่าอำนาจจำแนกหรือดัชนีบี จำนวนข้อสอบ 40 ข้อ จำแนก ได้ดีมากที่สุด 0 ข้อ จำแนกได้ดี 12 ข้อ จำแนกได้พอใช้ 14 ข้อ จำแนกได้ไม่ดี 12 ข้อ จำแนก ไม่ได้เลย 2 ข้อ จำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบ 43 คน คะแนนเฉลี่ย (Mean) 14.69 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) 4.00 และค่าความเชื่อมั่น 0.821

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกัน ในชุดการสอนแต่ละชุด จำนวน 4 ชุด เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.3.1 ศึกษาหลักการวัดและประเมินผล ตลอดจนการเขียนแบบทดสอบ
- 3.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ครอบคลุมพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ในแผนการจัดการเรียนรู้ของชุดการสอน
- 3.3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก ครอบคลุมเนื้อหาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จำนวน 40 ข้อ
- 3.3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมในเนื้อหา และภาษาเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

3.3.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ที่เคยผ่านการเรียนเรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ จำนวน 31 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

3.3.6 ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบที่นักเรียนทำ โดยให้ 1 คะแนน สำหรับข้อที่นักเรียนตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่นักเรียนตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 คำตอบ

3.3.7 นำผลที่ได้จากการตรวจวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ดัชนีบี (B-Index) โปรแกรมสำเร็จรูปของ สากร แสงผึ้ง หน่วยงานนิเทศก์เขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต 1 ได้ค่าความเที่ยงตรง ซึ่งเป็นค่าอำนาจจำแนกหรือดัชนีบี จำนวนข้อสอบ 40 ข้อ จำแนกได้ดีมาก 3 ข้อ จำแนกได้ดี 11 ข้อ จำแนกได้พอใช้ 9 ข้อ จำแนกได้ไม่ดี 10 ข้อ จำแนกไม่ได้เลย 7 ข้อ จำนวนนักเรียนที่ทำแบบทดสอบ 31 คน คะแนนเฉลี่ย (Mean) 19.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) 3.94 และค่าความเชื่อมั่น 0.819

3.3.8 จัดเรียงลำดับข้อสอบใหม่สำหรับใช้กับ 4 ชุดการสอน เพื่อใช้เป็นแบบทดสอบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชุดการสอนละ 10 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการสอนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ศึกษาหาความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ทดสอบความรู้ก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4.2 ทดสอบความรู้ก่อนเรียนในแต่ละชุดการสอน ด้วยแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

4.3 ดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างประกอบกิจกรรมการเรียนรู้โดยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์กิจกรรมแต่ละศูนย์จนครบ

4.4 ทดสอบความรู้หลังเรียนแต่ละชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบหลังเรียน เป็นข้อสอบฉบับเดียวกัน แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

4.5 หลังจากจบการทดลองชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ครบทุกชุดการสอนแล้ว ทดสอบความรู้หลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ด้วยแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งเป็นข้อสอบฉบับเดียวกัน จำนวน 40 ข้อ กับกลุ่มตัวอย่าง

4.6 ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งได้ดังนี้

5.1 หาประสิทธิภาพของชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ โดยใช้สูตร E_1 / E_2 ดังต่อไปนี้

$$\text{สูตรที่ 1 } E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100 \quad (\text{หรือ } \frac{\bar{X}}{A} \times 100)$$

เมื่อ	E_1	คือ	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	คือ	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรือรายงาน
	A	คือ	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
	N	คือ	จำนวนผู้เรียน

$$\text{สูตรที่ 2 } E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100 \quad (\text{หรือ } \frac{\bar{F}}{B} \times 100)$$

	E_2	คือ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	คือ	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	B	คือ	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
	N	คือ	จำนวนผู้เรียน

5.2 ทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ทั้ง 4 ชุดการสอน โดยใช้ t-test แบบ dependent (ล้วน สายยศ 2536: 301-303) มีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\frac{\sqrt{n \sum D^2 - (\sum D)^2}}{n-1}}$$

D = แทนค่าความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแต่ละคู่

N = แทนจำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง

D² = แทนค่าการนำผลต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแต่ละคู่

$\sum D$ = แทนผลรวมของผลต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแต่ละคู่

$\sum D^2$ = แทนการนำผลต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละคนรวมกัน แล้วยกกำลังสอง

5.3 ทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ 4 ชุด เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test แบบ dependent

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จำนวน 38 คน เพื่อหาประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยในรูปตารางประกอบความเรียง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพชุดการสอน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพชุดการสอน

การหาประสิทธิภาพชุดการสอน มี 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การทดลองแบบ 1:1 ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน จำนวน 3 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1.1.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

1.1.2 นำเข้าสู่บทเรียน

1.1.3 ให้นักเรียนเรียนบทเรียนที่ละศูนย์กลางกิจกรรม และตอบคำถามในแบบฝึกปฏิบัติ

1.1.4 สรุปบทเรียน

1.1.5 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังจากเรียนจบทุกชุดการสอน

จากการทดลองแบบ 1:1 ได้ผลการทดลองดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการทดลองแบบ 1:1

ชุดการสอนที่	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน	E_1 / E_2
	ร้อยละ (E_1)	ร้อยละ (E_2)	
1	81.65	80.00	81.65/80.00
2	73.35	70.00	73.35/70.00
3	78.35	83.30	78.35/83.30
4	77.35	82.21	77.35/82.21

จากตารางที่ 4.1 ผลการทดลองชุดการสอน แบบ 1:1

ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ มีประสิทธิภาพ 81.65/80.00 อยู่ในเกณฑ์
ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งสมมติฐานไว้

ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ มีประสิทธิภาพ 73.35/70.00 ต่ำกว่าเกณฑ์
ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งสมมติฐานได้

ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ มีประสิทธิภาพ 78.35/83.30 ต่ำกว่าเกณฑ์
ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งสมมติฐานไว้

ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก 77.35/82.21
ต่ำกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งสมมติฐานไว้

จากผลการทดลองสรุปว่า จะต้องปรับปรุงคุณภาพชุดการสอนเรื่องที่ 2, 3 และ 4
เพื่อให้ได้มาตรฐานต่อไป

1.2 การทดลองแบบ 1:10

ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนที่ผ่านการปรับปรุงจากการทดลองแบบ 1:1 นำไปทดลอง
ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 ที่ยังไม่ได้ผ่านการเรียนเรื่อง
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ จำนวน 10 คน ซึ่งมีผลการเรียนคละกันอยู่ในระดับอ่อน ปานกลาง
และเก่ง โดยมีผลการทดลองดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการทดลองแบบ 1:10

ชุดการสอนที่	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน	E_1 / E_2
	ร้อยละ (E_1)	ร้อยละ (E_2)	
1	77.00	85.00	77.00/85.00
2	85.00	85.00	85.00/85.00
3	65.00	77.00	65.00/77.00
4	85.00	80.00	85.00/80.00

จากตารางที่ 4.2 ผลการทดลองชุดการสอนแบบ 1:10

ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ มีประสิทธิภาพ 77.00/85.00 ต่ำกว่าเกณฑ์
ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งสมมติฐานไว้

ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ มีประสิทธิภาพ 85.00/85.00 อยู่ในเกณฑ์
ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งสมมติฐานไว้

ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ มีประสิทธิภาพ 65.00/77.00 ต่ำกว่าเกณฑ์
ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งสมมติฐานไว้

ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก 85.00/80.00
อยู่ในเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งสมมติฐานไว้

จากผลการทดลองสรุปว่า จะต้องปรับปรุงคุณภาพชุดการสอนเรื่องที่ 1 และ 3
เพื่อให้ได้มาตรฐานต่อไป

1.3 การทดลองภาคสนาม

ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนที่ปรับปรุงแล้วจากการทดลองแบบ 1:10 ไปใช้กับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จำนวน 34 คน โดยมีผลจากการทดลอง
มาวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการทดลองภาคสนาม

ชุดการสอนที่	คะแนนแบบฝึกปฏิบัติ ร้อยละ (E_1)	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน ร้อยละ (E_2)	E_1 / E_2
1	82.20	81.50	82.20/81.50
2	85.15	83.80	85.15/83.80
3	96.90	83.50	96.90/83.50
4	93.40	82.90	93.40/82.90

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่าผลการทดลองชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 80/80 ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอน

2.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{x}$	S	t
ก่อนเรียน	38	5.24	1.40	17.61 **
หลังเรียน	38	8.58	0.64	

** $P < .01$

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ เมื่อนักเรียนได้เรียนโดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 1 เรื่อง การค้าระหว่างประเทศ มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{x}$	S	t
ก่อนเรียน	38	5.68	1.32	16.50 **
หลังเรียน	38	9.13	0.78	

** P < .01

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ เมื่อนักเรียนได้เรียนโดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 2 เรื่อง การเงินระหว่างประเทศ มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ผลปรากฏดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{x}$	S	t
ก่อนเรียน	38	5.24	1.13	20.20 **
หลังเรียน	38	9.00	0.74	

** P < .01

จากตารางที่ 4.6 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ เมื่อนักเรียนได้เรียนโดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก ผลปรากฏดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{x}$	S	t
ก่อนเรียน	38	5.97	1.13	17.95 **
หลังเรียน	38	9.47	0.63	

** P < .01

จากตารางที่ 4.7 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ เมื่อนักเรียนได้เรียนโดยใช้ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.5 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทั้งหมด 4 ชุดการสอน ปรากฏดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ทั้ง 4 ชุดการสอน เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{x}$	S	t
ก่อนเรียน	38	16.37	2.71	13.38 **
หลังเรียน	38	27.42	4.79	

** P < .01

จากตารางที่ 4.8 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ เมื่อนักเรียนได้เรียนโดยใช้ชุดการสอนเรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1.1 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ที่สร้างขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
- 1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยจับฉลากจาก 2 ห้องเรียนให้ได้ 1 ห้องเรียน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - (1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
  - (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ในชุดการสอนแต่ละชุดการสอน

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ทดสอบความรู้ก่อนเรียนของนักเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) ผู้วิจัยทำการทดลองด้วยตนเอง โดยใช้เวลาทั้งหมด 8 ชั่วโมง ซึ่งชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มี 4 ชุดการสอน ใช้เวลาสอนชุดการสอนละ 2 ชั่วโมง
- 3) ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้วิธีร้อยละ
- 2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ชุดการสอนแต่ละชุด โดยใช้ t-test แบบ dependent
- 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จากการใช้ชุดการสอนเรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยใช้ t-test แบบ dependent

1.2.5 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ระบบการผลิตชุดการสอนแผนจุฬา จำนวน 4 ชุด และนำไปทดลองได้ผลการทดลองดังนี้

- 1) ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ทั้ง 4 ชุดการสอน มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ทั้ง 4 ชุดการสอน คือ มีประสิทธิภาพ 82.20/81.50, 85.15/83.80, 96.90/83.50 และ 93.40/82.90
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทั้ง 4 ชุดการสอน มีข้อค้นพบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจ

ระหว่างประเทศ มากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจาก

2.1 ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนสามารถได้รับความรู้จากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น ข่าวเศรษฐกิจในโทรทัศน์ ข่าวเศรษฐกิจจากหนังสือพิมพ์ หรือจากการประชาสัมพันธ์นโยบายทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็ว

2.2 การเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้มีส่วนกระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนรับรู้ผลการตัดสินใจของตนเองว่าผิดหรือถูกในทันที เพราะมีการวัดผลและประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่ให้ผลย้อนกลับอย่างรวดเร็ว เท่ากับเป็นการเสริมแรงให้กับผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตลอดเวลา และผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่เป็นไปตามลำดับขั้นตามหลักการเสริมแรง ทำให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนองที่พึงพอใจ มีส่วนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.3 การใช้สื่อการสอนแบบผสมผสาน และจากการนำข้อมูลสถิติจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

ให้ผู้เรียนได้ศึกษา ประกอบกับการเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้เป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้เรียน ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ จึงตั้งใจปฏิบัติตามคำสั่ง มีผลทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเข้าใจในเนื้อหาที่กำลังศึกษาอย่างชัดเจน ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.4 การเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นอกเหนือจากนี้ กระบวนการกลุ่มยังเป็นปัจจัยเสริมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันขณะที่เรียน เกิดการเรียนรู้ในลักษณะช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเด็กเก่งกับเด็กอ่อน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มผู้เรียนมีความใกล้เคียงกันไม่แตกต่างกันมากจนเกินไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ควรมีการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และนำไปใช้ เพราะการวิจัยครั้งนี้พบว่า การสร้างชุดการสอนในสาระเศรษฐศาสตร์แบบศูนย์การเรียนรู้ และการนำไปใช้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้น

3.1.2 ควรใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ 2 คาบเรียนติดต่อกัน เพราะบทเรียนแต่ละบทเรียนส่วนใหญ่จะใช้เวลา 2 คาบเรียน การแยกชั่วโมงจะทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนไม่ได้ผล เพราะไม่จบเนื้อหาและไม่จบขั้นตอนตามจุดมุ่งหมายของกระบวนการ

3.1.3 ถึงแม้จะมีชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการสอนแล้วก็ตาม ครูผู้สอนก็ยังคงต้องตระหนักถึงความสำคัญในฐานะครูผู้สอนอยู่เสมอ ดังนั้น จึงไม่ควรใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้แทนการสอนของครูทั้งหมด ครูผู้สอนยังคงมีบทบาทช่วยสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีความกระจ่างชัดเจนในเนื้อหายิ่งขึ้น เช่น เสริมเนื้อหาสำหรับเด็กที่เก่ง หรือช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน เป็นต้น

3.1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน เนื่องจากชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ได้ศึกษาหาความรู้ทั้งด้วยตนเองและด้วยกลุ่มตามความสามารถ ความพร้อม ความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรมุ่งส่งเสริมและสนับสนุน ตลอดจนให้กำลังใจเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้

3.1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ สามารถสอดแทรกเจตคติ คุณธรรม จริยธรรมระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ

3.1.6 ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในกรณีสถานศึกษาขาดอัตรากำลังครู และขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการสร้างชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ และหาประสิทธิภาพในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับช่วงชั้นที่ 3 ช่วงชั้นที่ 4 และระดับการศึกษาที่สูงขึ้นไป เพราะจะมีผลดีต่อการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีขอบข่ายเนื้อหาสาระมาก

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วยให้เปลี่ยนทัศนคติของผู้เรียนต่อการเรียนในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก จันทร์จรรย์ (2537) ผลงานทางวิชาการประเภทชุดการสอน คู่มือเลื่อนระดับ ปรับตำแหน่ง
ข้าราชการครู เล่ม 2 หน้า 284 กรุงเทพมหานคร สำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพฯ
- กรมวิชาการ (2546) การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2546) หนังสืออ้างอิงเศรษฐศาสตร์ : การค้าระหว่างประเทศ กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2545) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526) เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ยูไนเต็ด
โปรดักชั่น
- _____. และคนอื่น ๆ (2520) ระบบสื่อการสอน กรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. และคนอื่น ๆ (2537) เทคโนโลยีการศึกษา ใน เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยี
และสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์
- _____. (2538) นวัตกรรมการศึกษา ใน เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการ
ศึกษา หน่วยที่ 11 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526) เทคโนโลยีทางการศึกษา: หลักการและแนวปฏิบัติ หน้า 198
กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช
- ดำรง ตูลาสีบ (2541) “การใช้ชุดการสอนแบบสื่อประสมในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง
เลขยกกำลัง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองปานวิทยา จังหวัด
ลำปาง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ทิตนา แจมมณี (2545) ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทับทิม วงศ์ประยูร และคนอื่น ๆ (2545) เศรษฐศาสตร์ มหภาค 1 (แนวทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ.2545-2549) พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร

- ทักษิณ ชินวัตร (2545) คำบรรยายพิเศษ *ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยในกระแสโลกาภิวัตน์*
กรุงเทพมหานคร เอพี กราฟิก ดีไซน์ด์ และการพิมพ์
- ทองคำ สารวงษ์สุทธิ (2538) “การใช้ชุดการสอนแบบสื่อประสมในการสอนรายวิชา ค 011
เรื่อง พหุนาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม
จังหวัดสุพรรณบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ทะเบียนและวัดผล (2546) รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ประจำปีการศึกษา 2545 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26
จังหวัดลำพูน (อัคราเนนา)
- _____. (2547) รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ประจำปีการศึกษา 2546 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26
จังหวัดลำพูน (อัคราเนนา)
- นิพนธ์ สุขปรีดี (2519) *เทคโนโลยีการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์พิมพ์จินเจศ
- _____. (2537) การออกแบบสื่อประสม ในประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสาร
หน่วยที่ 12 หน้า 212-215 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- เบญจพล พาลี (2542) “การพัฒนาชุดการสอนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์
สำหรับนักศึกษาก่อนการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปรีชา เนาวิ์เย็นผล (2542) “การวิจัยเชิงทดลอง” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและ
กระบวนการเรียนการสอน หน่วยที่ 6* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ปริญดา ชัยชนะ (2538) ชุดการสอนเรื่อง “หลักธรรมในพระพุทธศาสนา รายวิชา ส 019
พระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนภัทรญาณวิทยา
จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ประหยัด เนตรหาญ (2541) “การใช้ชุดการสอนแบบสื่อประสมในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วขลุ่ยปทุมภ์ จังหวัดยโสธร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545” มูลนิธิเชนคัลคาเบรียลแห่งประเทศไทย (2546) กรุงเทพมหานคร
- พรพิมล บุญนิมิตร (2541) “การสร้างชุดการสอนเรื่อง กฎหมายแพ่งสำหรับเยาวชน ในรายวิชา ส 043 กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดราชาธิวาส กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พรรณณี เชษฐบุรี (2546) “รายงานการพัฒนาและผลการใช้ชุดการสอน วิชา ส 402 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธีรภานุบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน” ผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 ระดับ 9
- ลัดดา สุขปริดี (2523) เทคโนโลยีการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์
- ล้วน สายยศ (2536) ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย ใน ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัย หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน หน้า 301-303 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วิรุทธ เข้มศรีเกียรติกุล และคนอื่น ๆ (2545) หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- วิทยากร เชียงกุล (2545) เศรษฐกิจโลกในกำมือทุนข้ามชาติ : จากโรงนาถึงวอชิงตัน เศรษฐกิจไทย เศรษฐกิจโลก กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เดือนตุลา
- วราลี ศรีสมบัติ (2544) เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ฟิลิกส์เซ็นเตอร์
- วีรนุช สรรัตนกุล และคนอื่น ๆ (2547) แผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รายวิชา พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ประสานมิตร

- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2545) “วัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัตน์” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
บริบททางการศึกษา หน่วยที่ 13* หน้า 180 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
_____. (2525: 185) *พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่* หน้า 186-189 พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์
- วิไลลักษณ์ ไผ่คำ (2544) “การสร้างชุดการสอนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพในรายวิชาช่างประดิษฐ์
ของชำร่วยจากวัสดุธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ศรีสุดา จริยากุล (2541) “ศูนย์การเรียนรู้ : ตัวอย่างการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอน” ใน *เอกสาร
การสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 13* หน้า 669-684 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ศิริวรรณ คงใจ (2542) “การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ค 041 เรื่อง ความสัมพันธ์
โดยใช้ชุดการสอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองกลาง
จังหวัดภูเก็ต” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ลีปนันท เกตุทัต และคนอื่น ๆ (2540) *การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ความฝันของแผ่นดิน*
พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร
- สุมนทิพย์ บุญสมบัติ (2536) “เศรษฐศาสตร์กับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนสังคมศึกษา”
ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสารัตถะและวิถีชีวิตทางวิชาสังคมศึกษา หน่วยที่ 3* นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และคนอื่น ๆ (2542) “ครูกับการทดสอบประสิทธิภาพสื่อการสอน”
ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู หน่วยที่ 14* นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ศิริวรรณ ศรีพหล และคนอื่น ๆ (2540) “การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (2) ใน เอกสาร
ประกอบการสอนชุดวิชาวิทยาการสอน หน่วยที่ 11 หน้า 152-153 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ (2544) *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินผลตามสภาพจริง*
พิมพ์ครั้งที่ 3 เชียงใหม่ สำนักพิมพ์ The Knowledge Center

- สุภพงษ์ วงศ์สมิตกุล (2544) “ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์เรื่อง การเพาะเห็ด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุพรรณิกา มีศรี (2542) “ชุดการสอนเรื่อง ปัญหามลพิษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดกงลาด จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อเนก เขียรถาวร และคนอื่น ๆ (2543) *ส 504 สังคมศึกษา* สมบูรณ์แบบ พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
- อนงค์นุช ม้ายอุเทศ (2541) การสร้างชุดการสอนเรื่อง “ปัญหาประชากรกับสิ่งแวดล้อมในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดเพชรบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Dale, M.E. (1973) “A Comparative Study of Achievement Between College Students Being Taught in the Traditional Manner and Those Taught with learning Modules” *Dissertation Abstracts International*. 34 (10) : April p 6481-A.
- Good Carter V. (1973) *Dictionary of Education* New York: Mc Graw – Hill, Book Company.
- Meek, E.B. (1972) “Learning Package Versus Conventional Methods of Instruction” *Dissertation Abstracts International* 33(8): February p 4296-A.
- Maccoleman, J.W. (1975) “Relationship between the Use of Instruction Media Package, Group Aactivities and The Preferences of Student Toward The School. Study Course” *Dissertation Abstracts International*. 36(1): July. p 109-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์สุมนทิพย์ บุญสมบัติ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. อาจารย์วิไล แสงเหมือนขวัญ
ศึกษานิเทศก์ ระดับ 9
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
3. อาจารย์ยุพิน อินทะยะ
ศึกษานิเทศก์ ระดับ 8
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
4. อาจารย์พรรณี เชษฐบุรี
อาจารย์ 3 ระดับ 9
โรงเรียนธีรกานท์บ้านโอง จังหวัดลำพูน

ภาคผนวก ข

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระบบเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายภาค ชั้น ม.5	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
1. เข้าใจวิธีการกำหนดค่าจ้างและและราคาในระบบเศรษฐกิจแบบต่างๆ กระบวนการวิเคราะห์ระบบเศรษฐกิจที่ตอบสนองความต้องการของการของสังคมและการเจริญเติบโตของประเทศ	1. วิธีการกำหนดค่าจ้างและราคา	1. รู้และเข้าใจวิธีการกำหนดค่าจ้างและราคาในทางเศรษฐศาสตร์	1. การกำหนดค่าจ้างและราคาในทางเศรษฐศาสตร์
	2. ระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ	2. รู้และเข้าใจระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ	3. ระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ
	3. กระบวนการวิเคราะห์ระบบเศรษฐกิจที่ตอบสนองความต้องการของการของสังคมและการเจริญเติบโตของประเทศ	3. เข้าใจกระบวนการวิเคราะห์ระบบเศรษฐกิจที่ตอบสนองความต้องการของการของสังคมและการเจริญเติบโตของประเทศ	3. กระบวนการวิเคราะห์ระบบเศรษฐกิจที่ตอบสนองความต้องการของการของสังคมและการเจริญเติบโตของประเทศ
2. เข้าใจราคาและปริมาณของอุปสงค์และอุปทานที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและควบคุมราคา ซึ่งมีผลต่อ	1. ความสัมพันธ์ของอุปสงค์และอุปทานที่มีต่อกลไกราคาเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและการควบคุมราคา ซึ่งมีผลต่อ	1. เข้าใจความสัมพันธ์ของอุปสงค์และอุปทานที่มีต่อกลไกราคาเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและการควบคุมราคา ซึ่งมีผลต่อ	1. ความสัมพันธ์ของอุปสงค์และอุปทานที่มีต่อกลไกราคาเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและการควบคุมราคา ซึ่งมีผลต่อ

มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายภาค ชั้น ม.5	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
การแจกจ่ายและ การจัดสรรใน ทางเศรษฐกิจ	ต่อการแจกจ่าย และการจัดสรรใน ทางเศรษฐกิจ	การจัดสรรในทาง เศรษฐกิจ	จัดสรรในทาง เศรษฐกิจ
3. เข้าใจแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการเงินระหว่างประเทศ ปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้งและการประสานประโยชน์อย่างมีคุณธรรมและรู้เท่าทัน	1. แนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการเงินระหว่างประเทศ	1. รู้และเข้าใจความหมายการค้า การเงิน การลงทุนและความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศและความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก	1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการค้า การเงิน การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก
	2. ปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้งและการประสานประโยชน์อย่างมีคุณธรรมและรู้เท่าทัน	2. เข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้งและการประสานประโยชน์อย่างมีคุณธรรมและรู้เท่าทัน	2. ปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่การพึ่งพา การแข่งขัน การขัดแย้งและการประสานประโยชน์อย่างมีคุณธรรมและรู้เท่าทัน
4. เข้าใจว่ารัฐมีหน้าที่จัดหาสินค้าและบริการบางอย่างให้แก่ประชาชน ซึ่งได้มาจากการจัดเก็บภาษีและการกู้ยืมจากแหล่งต่างๆ	1. การจัดหาสินค้าและบริการของรัฐให้แก่ประชาชน	1. รู้และเข้าใจการจัดหาสินค้าและบริการของรัฐให้แก่ประชาชน	1. การจัดหาสินค้าและบริการของรัฐให้แก่ประชาชน
	2. รายได้ของรัฐจากการเก็บภาษีและการกู้ยืมจากแหล่งต่างๆ	2. รู้และเข้าใจรายได้ของรัฐจากการเก็บภาษีและการกู้ยืมจากแหล่งต่างๆ	2. การจัดหาสินค้าและบริการของรัฐให้แก่ประชาชน

มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)		ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายภาค ชั้น ม.5	
มาตรฐานการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
5. ตระหนักในหน้าที่ ในการเสียภาษีเพื่อ ประโยชน์ร่วมกัน	1. แผนพัฒนา เศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับต่าง ๆ จนถึง ปัจจุบัน	1. รู้และเข้าใจแผน พัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับต่าง ๆ จนถึง ปัจจุบัน	1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับต่าง ๆ จนถึง ปัจจุบัน
	2. การเสียภาษีของ ประชาชนเพื่อ ประโยชน์ร่วมกัน	2. ตระหนักถึงหน้าที่ใน การเสียภาษี	2. การเสียภาษีของ ประชาชนเพื่อ ประโยชน์ร่วมกัน

หน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา 42103 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

จำนวน 2 หน่วยกิต 40 ชั่วโมง ต่อ ภาคเรียน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน

ชื่อหน่วย	หน่วย ที่	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
ศาสนานำศึกษา	1	อริยสัจ 4	3
		พุทธศาสนสุภาษิต	2
		การบริหารจิตและเจริญปัญญา	3
สังคมน่าอยู่น่าอาศัย	2	สถาบันทางสังคม	3
		สังคมไทย	4
		วัฒนธรรมไทย	3
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ	3	การค้าระหว่างประเทศ	2
		การเงินระหว่างประเทศ	2
		การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	2
		ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก	2
ณ ที่นี้มีตำนาน ลือเล่าขาน	7	การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	3
		การนับเวลาและเทียบศักราชในการศึกษาประวัติศาสตร์	2
		หลักเกณฑ์การแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์	2
รักษ์สิ่งแวดล้อม	10	วิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม	4
		บทบาทขององค์กรที่ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	3
รวม			40

ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ รายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้จัดทำเป็นชุดการสอน สำหรับศูนย์การเรียนรู้ 4 ชุด ประกอบด้วยเรื่อง การค้าระหว่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก กำหนดให้ ทุกชุดการสอนมี 4 ศูนย์กิจกรรม และศูนย์กิจกรรมสำรองอีก 1 ศูนย์ รวมเป็น 5 ศูนย์กิจกรรม ดังนี้

ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ

- ศูนย์ที่ 1 ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 2 ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 3 นโยบายการค้าระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 4 ดุลการค้าระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 5 เกมปริศนาอักษรไขว้ (ศูนย์สำรอง)

ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ

- ศูนย์ที่ 1 ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 2 ดุลการชำระเงินกับทุนสำรองระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 3 ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน
- ศูนย์ที่ 4 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 5 เกมจับคู่เศรษฐกิจ (ศูนย์สำรอง)

ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

- ศูนย์ที่ 1 ความจำเป็น ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- ศูนย์ที่ 2 ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- ศูนย์ที่ 3 องค์การการค้าโลก (WTO)
- ศูนย์ที่ 4 กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน
- ศูนย์ที่ 5 เกมปริศนาอักษรซ่อนคำ (ศูนย์สำรอง)

ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

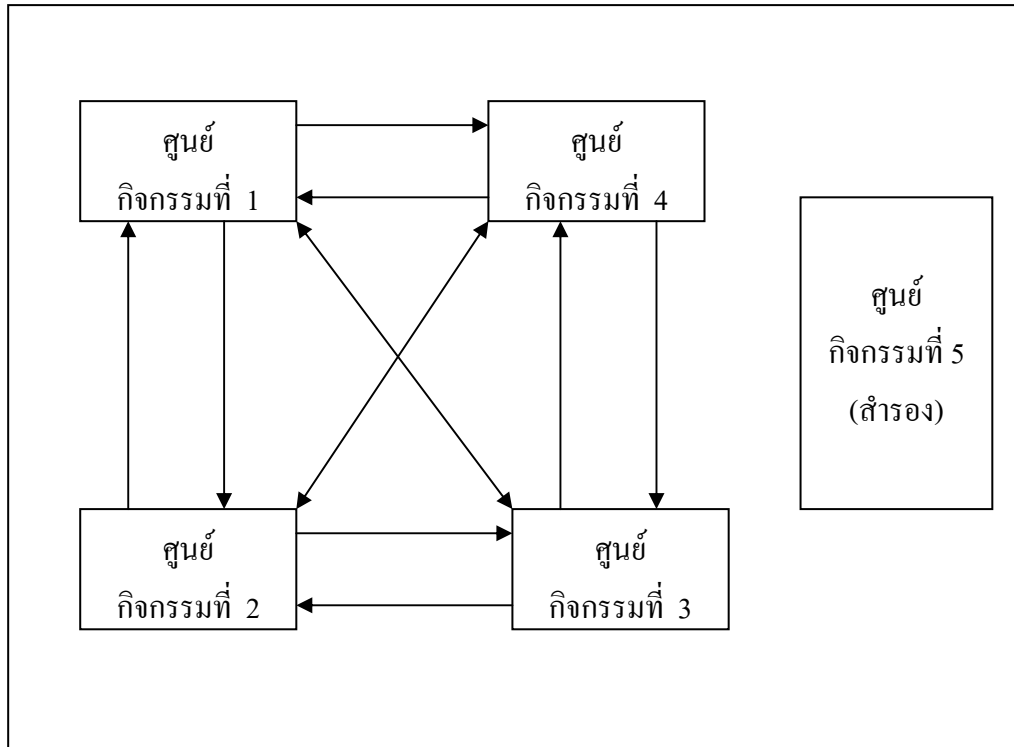
- ศูนย์ที่ 1 นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย
- ศูนย์ที่ 2 โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย
- ศูนย์ที่ 3 บทบาทของไทยที่มีต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- ศูนย์ที่ 4 ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย
- ศูนย์ที่ 5 เกมหน้าต่างปริศนา (ศูนย์สำรอง)

การใช้ชุดการสอนสำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้

คู่มือครู

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ครูต้องเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งไม่ได้จัดเตรียมไว้ในชุดการสอน
2. จัดชั้นเรียนตามข้อเสนอแนะและตามแผนผัง
3. ครูควรศึกษาเนื้อหาที่จะต้องสอนโดยละเอียด และศึกษาชุดการสอนอย่างรอบคอบ
4. ก่อนสอนครูควรเตรียมชุดการสอนไว้บนโต๊ะประจำกลุ่มให้เรียบร้อย
5. ก่อนสอนครูจะต้องให้นักเรียนทำแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียนเสียก่อน หลังจากนั้นทำกิจกรรมชั้นนำ
6. ถ้าเป็นห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ครั้งแรก ครูควรชี้แจงให้นักเรียนทราบบทบาทของนักเรียนในการเรียน โดยวิธีนี้อย่างแจ่มแจ้ง
7. หลังจากทำแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียนแล้ว ครูต้องแจกแบบฝึกปฏิบัติให้นักเรียนคนละ 1 ชุด และกำชับให้นักเรียนตอบคำถามและทำงานตามคำสั่งทุกอย่างลงในแบบฝึกปฏิบัติของตน และนำติดตัวไปด้วยทุกศูนย์
8. การสอนแบ่งออกเป็น 3 ลำดับขั้น คือ
  - ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
  - ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
  - ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล
9. ขณะที่นักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรม ครูไม่ควรพูดเสียงดังจนเกินไป ควรพูดด้วยเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
10. ขณะที่นักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรม ครูควรดูการทำงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด หากนักเรียนคนใดมีปัญหา ครูจะได้ช่วยเหลือทันที
11. เรียนคนใดหรือกลุ่มใดทำงานเสร็จแล้ว ครูควรให้ทำกิจกรรมศูนย์สำรอง
12. การเปลี่ยนกลุ่มกิจกรรมกระทำเมื่อ
  - ก) นักเรียนทุกกลุ่มประกอบกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว
  - ข) มีกลุ่มที่ทำกิจกรรมเสร็จพร้อมกัน 2 กลุ่ม ก็ให้เปลี่ยนกันไป
  - ค) หากกลุ่มใดเสร็จก่อนเพียงกลุ่มเดียว ให้เปลี่ยนไปยังศูนย์สำรอง (ดูแผนผังการเปลี่ยนกลุ่ม)

13. ครูเก็บบัตรเฉลยไว้ ให้หัวหน้ากลุ่มมารับไปตรวจคำตอบหลังจากตอบคำถามเสร็จแล้ว

14. ก่อนบอกลให้นักเรียนเปลี่ยนกลุ่ม ครูควรพูดย้ำให้นักเรียนเก็บชุดการสอนของกลุ่มตนให้เรียบร้อย ไม่น่าอะไรติดตัวไป ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติของนักเรียนและให้เปลี่ยนกลุ่มอย่างมีระเบียบ

15. การสรุปบทเรียน ควรจะเป็นกิจกรรมร่วมของนักเรียนทุกกลุ่ม หรือตัวแทนของกลุ่มร่วมกัน

16. หลังจากเรียนครบทุกกลุ่มแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบประเมินผลหลังเรียนที่เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกัน และให้นักเรียนนำแบบฝึกปฏิบัติมาส่งครู

17. ในกรณีที่นักเรียนคนใดขาดเรียน ให้เรียนเป็นรายบุคคลจากชุดการสอนที่เตรียมไว้ โดยครูอาจแยกชุดการสอนจากศูนย์การเรียนมาอย่างละชุดสำหรับนักเรียนคนนั้น

18. หลังจากเรียนครบทุกศูนย์แล้ว ครูควรเก็บกระดาษคำตอบของนักเรียนไว้ในแฟ้มประวัติของแต่ละคน เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความก้าวหน้าของนักเรียน

บทบาทของนักเรียน

สิ่งที่ครูจะต้องชี้แจงให้นักเรียนทราบ คือ

1. เมื่อเริ่มเรียนแต่ละศูนย์ ให้นักเรียนเริ่มอ่านบัตรคำตั้งก่อน แล้วจึงทำตามลำดับที่

ละข้อ

2. พยายามทำแบบฝึกปฏิบัติประจำศูนย์ ตอบคำถาม และอภิปรายอย่างสุด

ความสามารถ (คำถามในชุดการสอนไม่ใช่ข้อสอบ แต่เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้)

3. นักเรียนควรตั้งใจทำกิจกรรมอย่างจริงจัง ไม่ชวนเพื่อนพูดคุยนอกเรื่อง

4. ก่อนที่จะเปลี่ยนศูนย์กิจกรรม ต้องจัดบัตรต่าง ๆ และเก็บสื่อการสอนเข้าที่ให้

เรียบร้อย

5. นักเรียนควรใช้ชุดการสอนอย่างระมัดระวัง

6. นักเรียนต้องทำกิจกรรมแต่ละศูนย์ตามบัตรคำสั่งอย่างเคร่งครัด

การจัดชั้นเรียน

จัดโต๊ะแบ่งกลุ่มกิจกรรม ศูนย์ที่ 1, 2, 3, 4 และศูนย์ที่ 5 คือ ศูนย์สำรอง

การประเมินผล

ประเมินผลจากการทำแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน และจากผลงานของนักเรียนในแบบฝึกปฏิบัติ และงานที่มอบหมายให้ทำ

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

เวลา 2 ชั่วโมง

ประกอบด้วย

1. คู่มือครู 1 เล่ม
2. ซองสำหรับสื่อการสอน
3. แบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน-หลังเรียน
และใบเฉลย
4. แบบฝึกปฏิบัติ

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ

เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

หัวเรื่อง

1. ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ
2. ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ
3. นโยบายการค้าระหว่างประเทศ
4. ดุลการค้าระหว่างประเทศ
5. เกมปริศนาอักษรไขว้ (ศูนย์สำรอง)

มโนคติ

1. การค้าระหว่างประเทศเป็นกิจกรรมที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างประเทศ อาจเปลี่ยนเป็นสิ่งของต่อสิ่งของโดยตรง หรือใช้เงินตราต่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับทั่วไปเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ทำให้มีการเคลื่อนย้ายทุน วิทยาการ เทคโนโลยีต่าง ๆ ระหว่างประเทศ
2. การค้าระหว่างประเทศให้ประโยชน์ในด้านการจัดสรรทรัพยากร เลือกผลิตสินค้าที่ตนเองถนัด เลือกบริโภคสินค้าได้หลากหลาย ได้รับวิทยาการสมัยใหม่ในการผลิต มีการกระจายรายได้และเกิดการขยายตัวด้านการตลาด
3. การค้าเป็นการแลกเปลี่ยนที่เกิดจากความพอใจของมนุษย์ที่จะแลกเปลี่ยนสิ่งที่ตนมีกับสิ่งที่ตนต้องการ จึงเกิดทฤษฎีการค้าที่อธิบายถึงหลักการในการแลกเปลี่ยนสินค้า แยกเป็น 2 ลักษณะ คือ ทฤษฎีสัมัยคลาสสิก และทฤษฎีสัมัยใหม่
4. นโยบายการค้าระหว่างประเทศเป็นนโยบายที่แต่ละประเทศใช้ในการนำสินค้าเข้าและส่งสินค้าออก มี 2 แบบ คือ นโยบายการค้าเสรี และนโยบายการค้าแบบคุ้มกัน
5. ดุลการค้าระหว่างประเทศเป็นการเปรียบเทียบมูลค่าสินค้าที่ส่งออกกับมูลค่าสินค้าที่นำเข้าในระยะเวลา 1 ปี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อธิบายความหมาย และสรุปความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind Map)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศกับสถานการณ์ที่กำหนดให้
3. สรุปนโยบายการค้าระหว่างประเทศลงในผังภูมิที่กำหนด
4. วิเคราะห์ดุลการค้าเกินดุล ดุลการค้าสมดุล และดุลการค้าขาดดุลตามข้อมูลที่กำหนดให้

สาระ การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
	<p>ทำแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>ก. ขั้่นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>1. สนทนากับนักเรียนโดยใช้แผนภูมิแสดงการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย ตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การค้าระหว่างประเทศสำคัญอย่างไร - ทำไมไทยต้องมีการติดต่อซื้อขายกับต่างประเทศ <p>2. ครูเน้นย้ำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมด้วยความซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ</p>	<p>แบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน 10 ข้อ</p> <p>1. แผนภูมิประกอบกิจกรรมแสดงการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทย</p>	<p>ก. ประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>1. ประเมินผลจากคะแนนแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>2. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน</p>

สาระ การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล

<p>1. ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ</p>	<p>ข. ชั้นประกอบกิจกรรม (ศูนย์ที่ 1)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ 3. ทำกิจกรรมเขียนแผนผังความคิด (Mind Map) สรุปลักษณะเกี่ยวกับความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศลงในแบบฝึกปฏิบัติ 4. อ่านบัตรคำถามและตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น) 4. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 5. บัตรเฉลย (2 แผ่น) 	<p>ข. ชั้นประเมินผลกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความหมายและสรุปความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศในรูปแบบแผนผังความคิด (Mind Map) <p>วิธีวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - ตรวจสอบผลงานการเขียนแผนผังความคิด (Mind Map) เรื่อง ความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ - ตรวจสอบผลงานการตอบคำถาม - สังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของกลุ่ม
--	--	--	--

สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
			<p>เครื่องมือวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบทดสอบความรู้

			ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - แบบประเมินผลงานนักเรียน - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ	(ศูนย์ที่ 2) 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ 3. ทำกิจกรรมโดยการวิเคราะห์ตารางเปรียบเทียบการผลิตข้าวและผ้า ลงในแบบฝึกปฏิบัติ 4. อ่านบัตรคำถามและตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น) 4. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 5. บัตรเฉลย (2 แผ่น)	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ วิธีวัด - ทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - ตรวจสอบผลการวิเคราะห์ตารางเปรียบเทียบการผลิตข้าวและผ้า

สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
			- ตรวจสอบผลงานการตอบคำถาม - สังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกัน

			<p>ของกลุ่ม <u>เครื่องมือวัด</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบทดสอบ ความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - แบบประเมินผลงานนักเรียน - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. นโยบายการค้าระหว่างประเทศ	<p>(ศูนย์ที่ 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศ 3. ทำกิจกรรมเขียนผังภูมิอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายการค้าระหว่างประเทศลงในแบบฝึกปฏิบัติ 4. อ่านบัตรคำถามและตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น) 4. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 5. บัตรเฉลย (2 แผ่น) 	<ol style="list-style-type: none"> 3. สรุปนโยบายการค้าระหว่างประเทศลงในผังภูมิที่กำหนด <p><u>วิธีวัด</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - ตรวจสอบผลการจัดทำผังภูมิอธิบาย

สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
	5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย		<p>รายละเอียดเกี่ยวกับ</p> <p>การค้าระหว่างประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบผลงานการตอบคำถาม - สังเกตพฤติกรรมการทำงาน

			<p>ทำงานร่วมกันของ กลุ่ม เครื่องมือวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบทดสอบความรู้ ของผู้เรียนตามผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง - แบบประเมินผลงาน นักเรียน - แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงาน กลุ่ม
4. คุณค่า ระหว่าง ประเทศ	<p>(ศูนย์ที่ 4)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติ ตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง คุณค่างานระหว่างประเทศ 3. ศึกษาแผนภูมิแสดงการค้า ระหว่างประเทศของไทยปี 2535-2547 (ม.ค-มิ.ย) และ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น) 	4. วิเคราะห์คุณค่า เกินคุณ คุณค่า สมดุลและคุณค่า ขาดดุลตามข้อมูลที่ กำหนดให้

สาระ การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
	<p>วิเคราะห์ลงในแบบฝึกปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. อ่านบัตรคำถามและตอบ คำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย 	<ol style="list-style-type: none"> 4. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 5. บัตรเฉลย (2 แผ่น) 6. แผนภูมิแสดง การค้า ระหว่าง ประเทศของ 	<p>วิธีวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบความรู้ของ ผู้เรียนตามผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง - ตรวจสอบผลการ วิเคราะห์แผนภูมิ แสดงการค้า ระหว่างประเทศของ

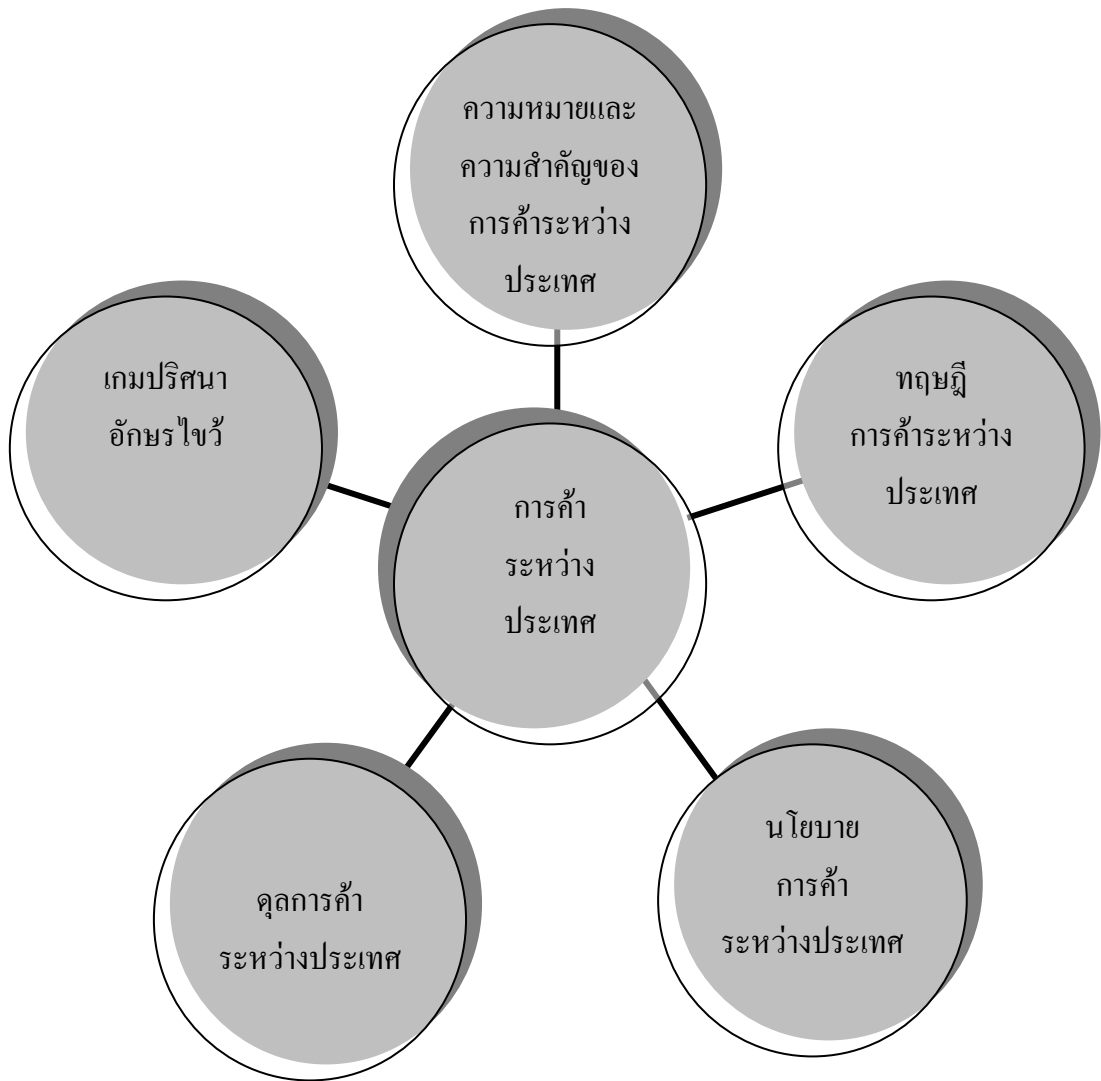

		ไทยปี 2535-2547 (ม.ค.-มิ.ย.)	ไทยปี 2535-2547 (ม.ค.-มิ.ย.) - ตรวจสอบผลงานการตอบคำถาม - สังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของกลุ่ม เครื่องมือวัด - แบบทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - แบบประเมินผลงานนักเรียน - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
--	--	------------------------------	---

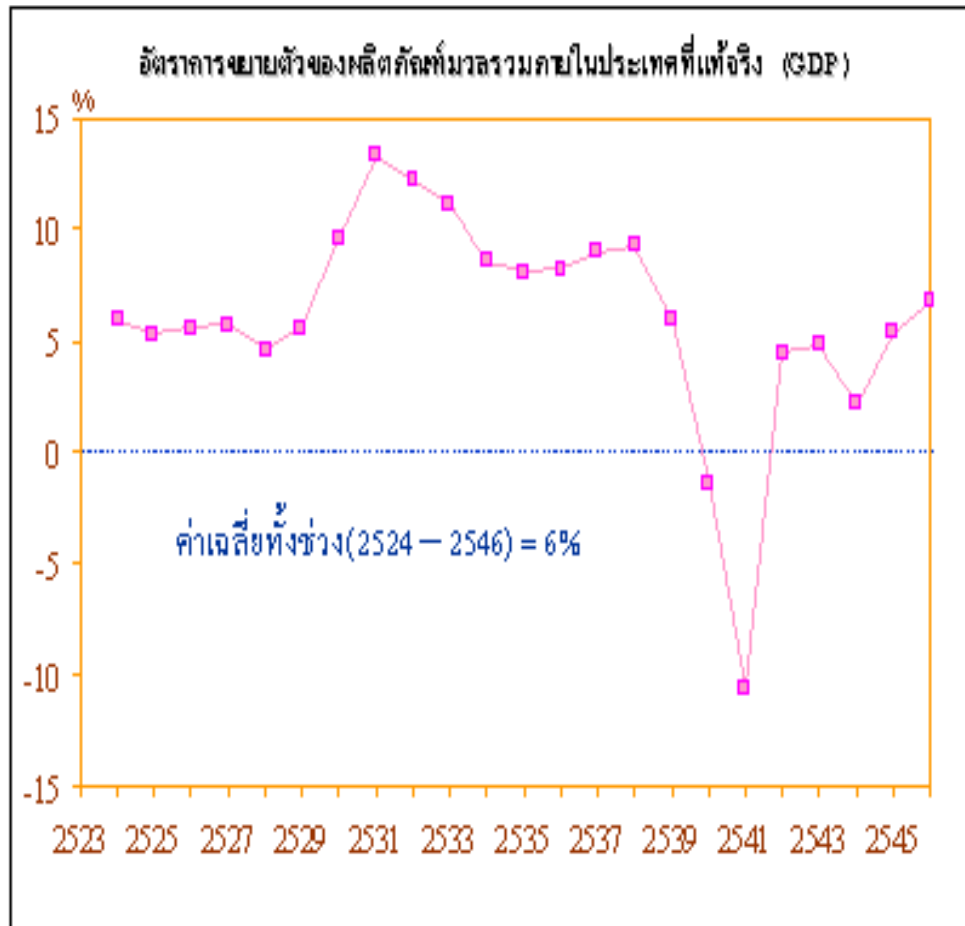
สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
5. เกมปริศนาอักษรไขว้	(ศูนย์ที่ 5 ตำรอง) 1. บัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรกิจกรรมและหาคำตอบของข้อความที่กำหนดให้ทั้งแนวตั้งและแนวนอนลงในแบบฝึกปฏิบัติ 3. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น) 3. บัตรเฉลย (2 แผ่น)	
	ค. ชิ้นสรุปบทเรียน 1. นักเรียนสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับ		

	<p>การค้าระหว่างประเทศในประเด็นที่สำคัญ โดยครูให้คำชมเชยและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</p> <p>2. ทำแบบทดสอบประเมินผลหลังเรียน</p>	<p>แบบทดสอบประเมินผลหลังเรียน 10 ข้อ</p>	<p>ค. ประเมินผลหลังเรียน</p> <p>1. ประเมินผลจากคะแนนแบบประเมินผลหลังเรียน</p>
--	--	--	--

ผังมโนทัศน์
ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ

แผนภูมิประกอบกิจกรรม
การขยายตัวของเศรษฐกิจไทย

ที่มา: http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/EconData/Thai_Key/Thai_KeyE.asp

แบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน
ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมี 10 ข้อ
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X)
 ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดคือความหมายที่ถูกต้องของการค้าระหว่างประเทศ
  - ก. การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
  - ข. การเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศ
  - ค. การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ
  - ง. การรักษาทุนสำรองระหว่างประเทศ
2. ประเทศที่ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจะเกิดผลดีต่อประเทศอย่างไร
  - ก. ลดการค้าได้เปรียบ
  - ข. เศรษฐกิจของประเทศขยายตัว ผู้คนมีงานทำ
  - ค. การกระจายผลผลิตไปสู่ประชาชนอย่างทั่วถึง
  - ง. ความมั่นคงทางการเมืองและมีทุนสำรอง
3. การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศนั้นเป็นเพราะเหตุใด
  - ก. มีความสามารถในการผลิตต่างกัน
  - ข. มีมูลค่ารวมของสินค้าเข้าแตกต่างกัน
  - ค. มีการกระจายรายได้ของประชาชนต่างกัน
  - ง. มีโครงสร้างทางการเมืองและเศรษฐกิจต่างกัน
4. การค้าระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นเมื่อใด
  - ก. ประเทศคู่ค้ามีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ในสินค้าคนละชนิด
  - ข. ประเทศคู่ค้ามีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้าเท่ากัน
  - ค. ประเทศคู่ค้ามีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสินค้าชนิดเดียวกัน
  - ง. ประเทศคู่ค้ามีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ในสินค้าทั้ง 2 ชนิดเหมือนกัน
5. นโยบายการค้าเสรีก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างไร
  - ก. บางประเทศได้เปรียบดุลการค้า
  - ข. บางประเทศเสียเปรียบดุลการค้า
  - ค. แต่ละประเทศมีความสัมพันธ์กันยิ่งขึ้น

- ง. ทรัพยากรของโลกมีการจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพ
6. การตั้งกำแพงภาษีก่อให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุดอย่างไร
- ก. คุ่มครองผู้ผลิตในประเทศ
  - ข. ทำให้ขาดดุลการค้าลดลง
  - ค. ทำให้สินค้าเข้าลดปริมาณลง
  - ง. ทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศลดลง
7. นโยบายการค้าแบบคุ้มกันที่เรียกว่า “ การทุ่มตลาด ” เป็นอย่างไร
- ก. ลดปริมาณการผลิตลง
  - ข. ส่งสินค้าออกให้ปริมาณมากขึ้น
  - ค. นำเข้าสินค้าบางประเภทที่ขาดแคลน
  - ง. ส่งสินค้าไปขายในราคาต่ำกว่าทุน
8. ดุลการค้าระหว่างประเทศ หมายถึงข้อใด
- ก. การวางแผนเศรษฐกิจการค้าและการนำเข้าสินค้าในรอบ 1 ปี
  - ข. การเปรียบเทียบปริมาณของสินค้านำเข้ากับสินค้าส่งออกในรอบ 1 ปี
  - ค. การดำเนินงานด้านธุรกิจและการลงทุนข้ามประเทศในระยะเวลา 1 ปี
  - ง. การแลกเปลี่ยนสินค้านำเข้าและส่งออกโดยประเทศหนึ่ง ในระยะเวลา 1 ปี
9. มูลค่าของสินค้าส่งออกและมูลค่าของสินค้านำเข้ามีเท่ากัน เรียกว่าอย่างไร
- ก. ดุลการค้าสมดุล
  - ข. ดุลการค้าเกินดุล
  - ค. ดุลการค้าขาดดุล
  - ง. ดุลการค้าเสียดุล
10. ภาวะดุลการค้าแบบใดมีสาเหตุเกิดจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศอ่อนแอ เน้นการผลิตด้านการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ จนไม่อาจพึ่งตนเองได้
- ก. ดุลการค้าขาดดุล
  - ข. ดุลการค้าเกินดุล
  - ค. ดุลบัญชีเดินสะพัดไม่ลงตัว
  - ง. มูลค่าสินค้าเข้ามากกว่ามูลค่าสินค้าออก

311
ศูนย์ที่ 1

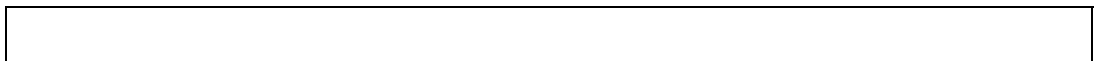
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรคำสั่ง

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

โปรดอ่านบัตรบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 312 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ
2. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 313 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ ร่วมกันอภิปรายและสรุปลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 314
4. ตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 315
6. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ **ไม่**ได้อะไรคิดตัวไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

312

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศ หมายถึง กิจกรรมที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนที่มีเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนมากกว่าแลกเปลี่ยนแบบของต่อของ จึงทำให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนและวิทยาการ เทคโนโลยีต่าง ๆ ระหว่างประเทศขึ้นด้วย

ความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

ปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศ มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของทุก ๆ ประเทศมากเนื่องจากทรัพยากรและวัตถุดิบที่จะมาใช้ในการผลิตของแต่ละประเทศมีอยู่จำกัด และไม่เหมือนกัน จึงต้องติดต่อซื้อขายแลกเปลี่ยนกันขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของระบบเศรษฐกิจเป็นไปด้วยดี ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกยังต้องประสบปัญหาเกิดการค้าหรือข้อจำกัดในการส่งสินค้า ประเทศคู่ค้าจะต้องร่วมมือกันเพื่อให้การดำเนินงานด้านการค้าบรรลุผลตามเป้าหมายการค้าระหว่างประเทศจึงมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของทุก ๆ ประเทศมาก จำแนกได้ ดังนี้

1. ทำให้ประเทศต่าง ๆ ที่ทำการค้าขายซึ่งกันและกันมีสินค้าบริโภคหลายชนิด
2. มีความชำนาญในการผลิตสินค้าที่ตนถนัดมากขึ้น และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตสินค้าเพื่อส่งออกได้มากขึ้น
3. มีผลต่อการพัฒนาเทคโนโลยี เนื่องจากการติดต่อค้าขายทำให้นำความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ กระจายไปสู่หมู่ประเทศเหล่านั้นมากขึ้น ทำให้เป็นผลดีต่อการพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ต่อประเทศเกษตรกรรม
4. ช่วยให้มีและได้บริโภคสินค้าที่ผลิตในประเทศไม่ได้ หรือผลิตได้แต่ต้นทุนการผลิตสูง จำเป็นจะต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศเข้ามาบริโภค

3.13

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

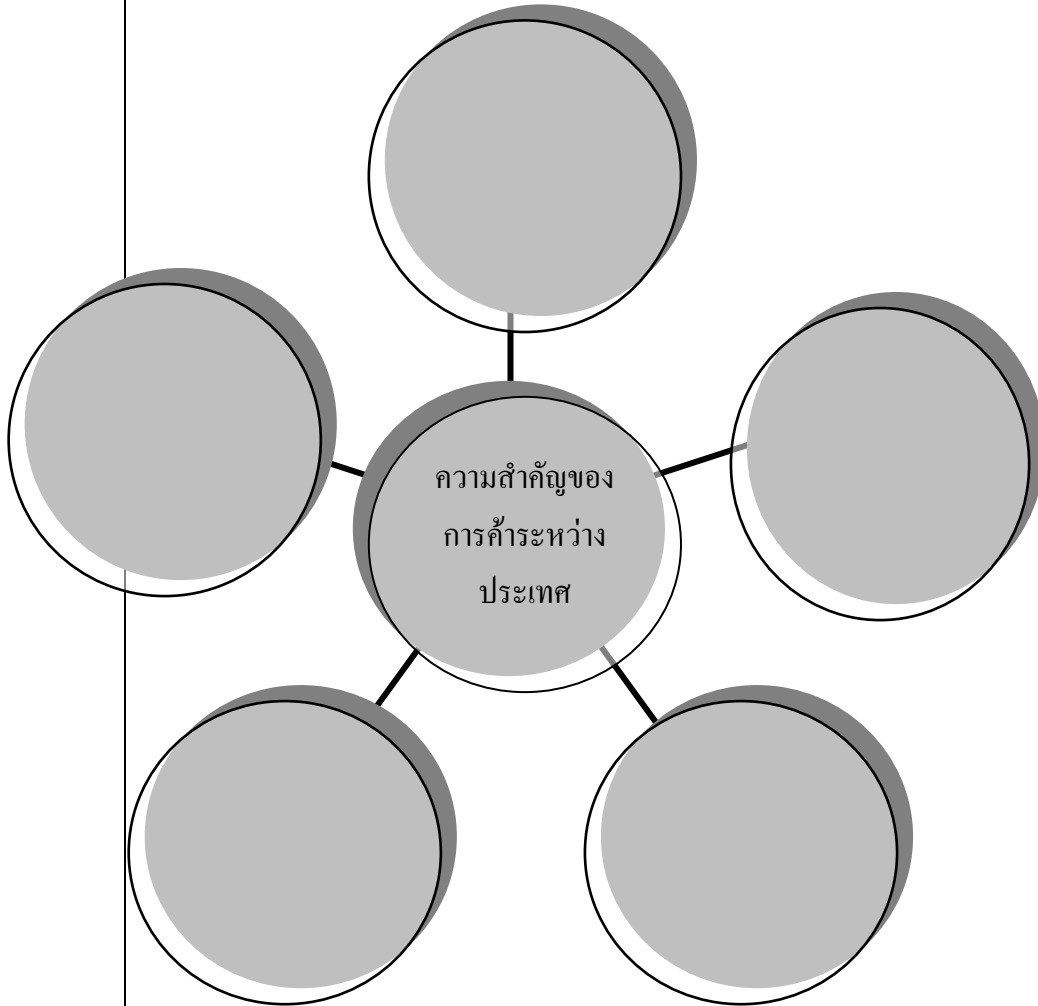
“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรกิจกรรม

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

นักเรียนช่วยกันจัดทำแผนผังความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

314
ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรคำถาม

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

ให้อ่านข้อความต่อไปนี้ ข้อใดถูกให้ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความ ข้อใดผิดให้ใส่
เครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความ

- .....1. เศรษฐกิจระหว่างประเทศเกี่ยวข้องกับการดำเนินการติดต่อกิจกรรมทาง
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ประกอบด้วย การค้า การเงิน การลงทุน และการ
รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- .....2. การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
เป็นเพราะมีการกระจายรายได้ของประชากรต่างกัน
- .....3. การค้าระหว่างประเทศช่วยให้ประชาชนได้บริโภคสินค้าที่หลากหลายและมี
คุณภาพ
- .....4. การค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นเนื่องจากแต่ละประเทศมีความชำนาญในการผลิต
เฉพาะอย่างแตกต่างกัน
- .....5. การค้าระหว่างประเทศมีประโยชน์ต่อประเทศไทยในด้านการกระตุ้นให้เกิด
การบริโภคอย่างประหยัด

315

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรเฉลย

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

จากบัตรกิจกรรม

ความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

1. ผลิตสินค้าที่ถนัด ชำนาญ มีมาตรฐานสูง
2. เลือกระบิโภคสินค้าและบริการได้อย่างหลากหลาย
3. กระจายวิทยาการใหม่ ๆ
4. กระจายรายได้ดี
5. ขยายตัวด้านการตลาดอย่างกว้างขวาง

จากบัตรคำถาม

- .....✓ ...1. เศรษฐกิจระหว่างประเทศเกี่ยวข้องกับการดำเนินการติดต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ประกอบด้วย การค้า การเงิน การลงทุน และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- ....✗ ...2. การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เป็นเพราะมีการกระจายรายได้ของประชากรต่างกัน
- ....✓ ...3. การค้าระหว่างประเทศช่วยให้ประชาชนได้บริโภคสินค้าที่หลากหลายและมีคุณภาพ
- ....✓ ...4. การค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นเนื่องจากแต่ละประเทศมีความชำนาญในการผลิตเฉพาะอย่างแตกต่างกัน
- ....✗ ...5. การค้าระหว่างประเทศมีประโยชน์ต่อประเทศไทยในด้านการกระตุ้นให้เกิดการบริโภคอย่างประหยัด

321

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรคำสั่ง

เรื่อง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

โปรดอ่านบัตรบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 322 เรื่อง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ
2. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 323 เรื่อง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ ร่วมกันอภิปราย

และสรุปลงในแบบฝึกปฏิบัติ

3. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 324
4. ตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 325
6. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ **ไม่ถืออะไรติดตัวไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ**

322

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

แนวคิดจากทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ เป็นแนวคิดที่อธิบายถึงหลักการในการแลกเปลี่ยนสินค้า แยกได้เป็น 2 สมัย คือ

1. ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยคลาสสิก (Classic Theory) ถือว่าแรงงาน

เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการกำหนดมูลค่าของสินค้า มี 2 ทฤษฎี ดังนี้

1.1 ทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ อัดัม สมิท เป็นผู้ให้แนวคิดในทฤษฎีนี้ว่าด้วย แรงงานจำนวนเท่ากันประเทศหนึ่งจะได้เปรียบโดยสมบูรณ์ถ้าประเทศสามารถผลิตสินค้าชนิดหนึ่งได้มากกว่าอีกประเทศหนึ่ง

1.2 ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ เดวิด ริคาร์โด ได้นำเอาทฤษฎีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ของ อัดัม สมิท มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง คือ ประเทศสองประเทศจะทำการค้าขายในสินค้าชนิดหนึ่งขึ้นอยู่กับว่า ประเทศมีความสามารถในการผลิตสินค้าชนิดนั้นในอีกประเทศหนึ่ง

2. ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยใหม่ (Modern Theory) นักเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ นำเอาข้อบกพร่องทฤษฎีสัจนิยมมาปรับปรุงแก้ไข โดยเพิ่มเติมข้อสมมติฐานในการพิจารณา คือ ปัจจัยการผลิตประกอบด้วยหลายชนิด มิได้มีเฉพาะแรงงานเพียงอย่างเดียว ปัจจัยการผลิตบางชนิดไม่สามารถที่จะใช้ทดแทนกันได้อย่างสมบูรณ์ การโยกย้ายปัจจัยการผลิตจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งทำให้เกิดต้นทุนเพิ่ม คือ ค่าขนส่ง และต้นทุนเสียโอกาสเกิดขึ้นด้วย ต้นทุนเสียโอกาสในการโยกย้ายปัจจัยการผลิตแบ่ง 3 ลักษณะ คือ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนเพิ่มขึ้น และต้นทุนลดลง

323

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรกิจกรรม

เรื่อง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

นักเรียนศึกษาดารางข้างล่างนี้ ร่วมกันอภิปรายและตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ

ตารางเปรียบเทียบการผลิตข้าว และผ้า

สินค้า	ไทย	ญี่ปุ่น
--------	-----	---------

	(แรงงาน)	(แรงงาน)
ข้าว 1 ถัง	10	15
ผ้า 1 เมตร	20	10

ข้อ 1. ประเทศไทยได้เปรียบโดยสมบูรณ์จากการผลิตอะไร.....

เพราะ.....

ข้อ 2 ประเทศญี่ปุ่นได้เปรียบโดยสมบูรณ์จากการผลิตอะไร.....

เพราะ.....

324

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรคำถาม

เรื่อง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

นักเรียนขีดเส้นใต้คำตอบที่ถูกต้อง

1. ประเทศใดก็ตามจะมีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ในการผลิตสินค้าได้ ก็ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามหลักการใด (การใช้ทรัพยากรการผลิตต่ำกว่าประเทศอื่น / การใช้ปัจจัยการผลิตสูงกว่าประเทศอื่น / การใช้ต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศอื่น)
2. ปัจจัยใดที่เป็นตัวผลักดันให้แต่ละประเทศเลือกผลิตสินค้าที่มีต้นทุนต่ำและมีความชำนาญในการผลิต (วัฒนธรรมความเป็นอยู่ / รสนิยมการบริโภคของประชาชน / ทรัพยากรธรรมชาติ)
3. เหตุผลสำคัญที่ทำให้ประเทศอุตสาหกรรมต่าง ๆ จำเป็นต้องเคลื่อนย้ายธุรกิจเพื่อมาประกอบธุรกิจในประเทศอื่น ๆ (เพื่อแก้ไขดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ / เพื่อผลประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ / เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือลดต้นทุนการผลิต)
4. ในทางเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศนั้นมีแนวโน้มอย่างไร (การค้าแบบเสรี / การค้าแบบผูกขาด / การค้าแบบแลกเปลี่ยน)
5. การเคลื่อนย้ายทุนเกิดขึ้นในกรณีใด (การมีสินค้าและบริการลดลง / การมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ / การขาดแคลนวัตถุดิบ)

325
ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรเฉลย
เรื่อง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

จากบัตรกิจกรรม

- ข้อ 1. ผลิตข้าว 1 ถัง เพราะใช้แรงงานในการผลิตจำนวน 10 คน ในขณะที่ญี่ปุ่นใช้
แรงงาน 15 คน
- ข้อ 2. ผลิตผ้า 1 เมตร เพราะใช้แรงงานในการผลิตจำนวน 10 คน ในขณะที่ไทยใช้
แรงงาน 20 คน

จากบัตรคำถาม

- ข้อ 1 การใช้ทรัพยากรการผลิตต่ำกว่าประเทศอื่น
- ข้อ 2 ทรัพยากรธรรมชาติ
- ข้อ 3 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือลดต้นทุนการผลิต
- ข้อ 4 การค้าแบบเสรี
- ข้อ 5 การขาดแคลนวัตถุดิบ

331
ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรคำสั่ง
เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

โปรดอ่านบัตรบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับชั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 332 เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศ
2. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 333 เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศ ร่วมกันอภิปราย และสรุปลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 334
4. ตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 335
6. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ ไม่มีอะไรคิดตัวไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเนื้อหา

เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศเป็นการนำเอาสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศที่เกินความต้องการส่งออกไปขายหรือแลกเปลี่ยนสินค้ากับประเทศอื่นที่ผลิตสินค้าเองไม่ได้ หรือผลิตได้แต่ต้องใช้ทุนในการผลิตสูงมาก ตามหลักของนโยบายการค้าระหว่างประเทศจะเลือกผลิตสินค้าเฉพาะที่ตนถนัดและมีทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ราคาค้นทุนต่ำที่สุด นโยบายการค้าระหว่างประเทศแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. นโยบายการค้าแบบเสรี (Free Trade Policy) การค้าเสรี คือ การค้าที่ปราศจากการกีดกันทางการค้าจากประเทศคู่ค้าที่มีอำนาจในการวางกฎเกณฑ์ นโยบายการค้าเสรีเป็นนโยบายที่พยายามลดภาษีการค้า ภาษีศุลกากร เพื่อลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศโดยยึดหลักพื้นฐาน คือ การแบ่งงานกันทำ การเก็บภาษีอากรมุ่งช่วยเหลือผู้ผลิตและเป็นรายได้ของรัฐ และการให้สิทธิพิเศษเท่าเทียมกัน

2. นโยบายการค้าแบบคุ้มกัน (Protective Trade Policy) เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันยังไม่เอื้อและไม่น่าจะก่อให้เกิดนโยบายการค้าเสรี จึงทำให้นโยบายการค้าเสรีถูกลดความสำคัญลง เนื่องจากสถานการณ์ของการปกครองของแต่ละประเทศแตกต่างกัน สภาพเศรษฐกิจของประชากร เป็นมูลเหตุให้ประเทศต่าง ๆ หันมาใช้เครื่องมือที่ทำให้ประเทศของตนได้เปรียบทางการค้า จึงมีนโยบายการค้าแบบคุ้มกันขึ้น เพื่อให้ประเทศของตนได้ส่งสินค้ามากขึ้น และกีดกันการนำเข้าสินค้าด้วยวิธีการ การตั้งกำแพงภาษีศุลกากร การจำกัดสินค้าเข้า การจำกัดสินค้าออก การทุ่มตลาด การให้เงินอุดหนุนสินค้าส่งออก และการตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ

333

ศูนย์ที่ 3

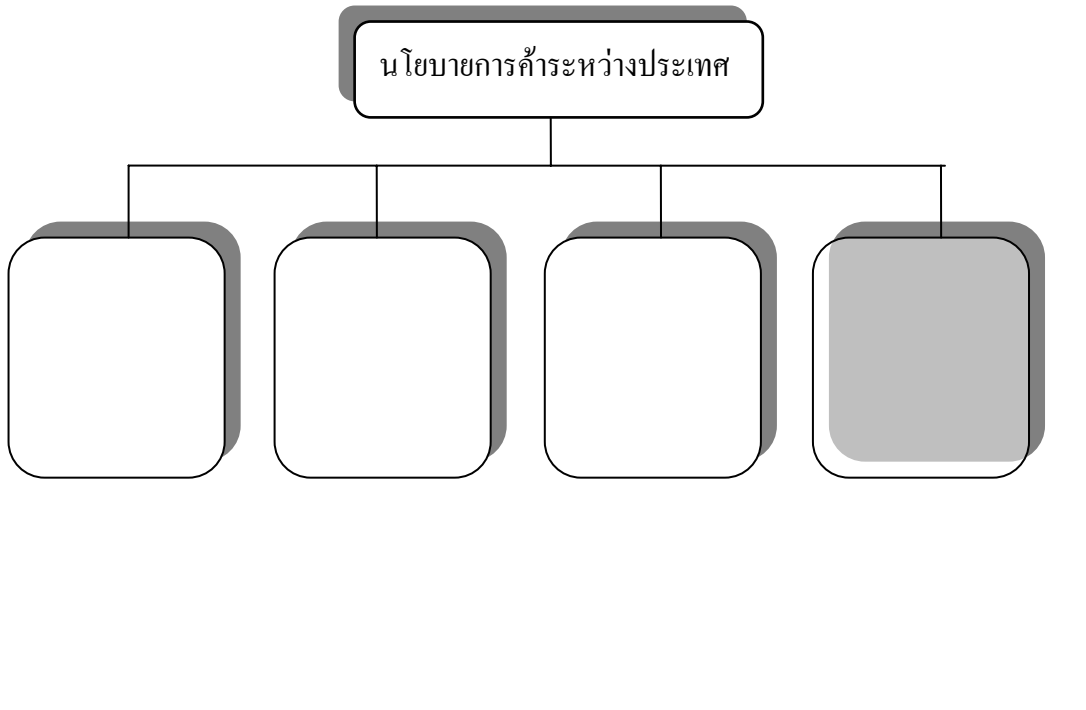
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรกิจกรรม

เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

นักเรียนช่วยกันสรุปรายละเอียดเรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศ ลงในผังภูมิในแบบฝึกปฏิบัติ

334
ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรคำถาม
เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

นักเรียนนำตัวอักษรหน้าข้อความในหมวด ข เติมลงในช่องว่างหน้าข้อความในหมวด ก
ที่มีความสัมพันธ์กัน

- หมวด ก
- ..... 1. นโยบายการค้าเสรี
  - ..... 2. นโยบายการค้าแบบคุ้มกัน
  - ..... 3. การตั้งกำแพงภาษี
  - ..... 4. การให้สิทธิพิเศษเท่าเทียมกัน
  - ..... 5. การทุ่มตลาด

- หมวด ข
- ก. หลักพื้นฐานนโยบายการค้าเสรี
  - ข. ส่งสินค้าไปขายในราคาต่ำกว่าทุน
  - ค. สามารถแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าได้
  - ง. สนับสนุนการผลิตภายในประเทศ
  - จ. มาตรการกีดกันทางการค้า
  - ฉ. ข้อเสียของการค้าระหว่างประเทศ
  - ช. เปิดโอกาสให้นำสินค้าไปขายได้โดยปราศจากข้อจำกัดใด

335

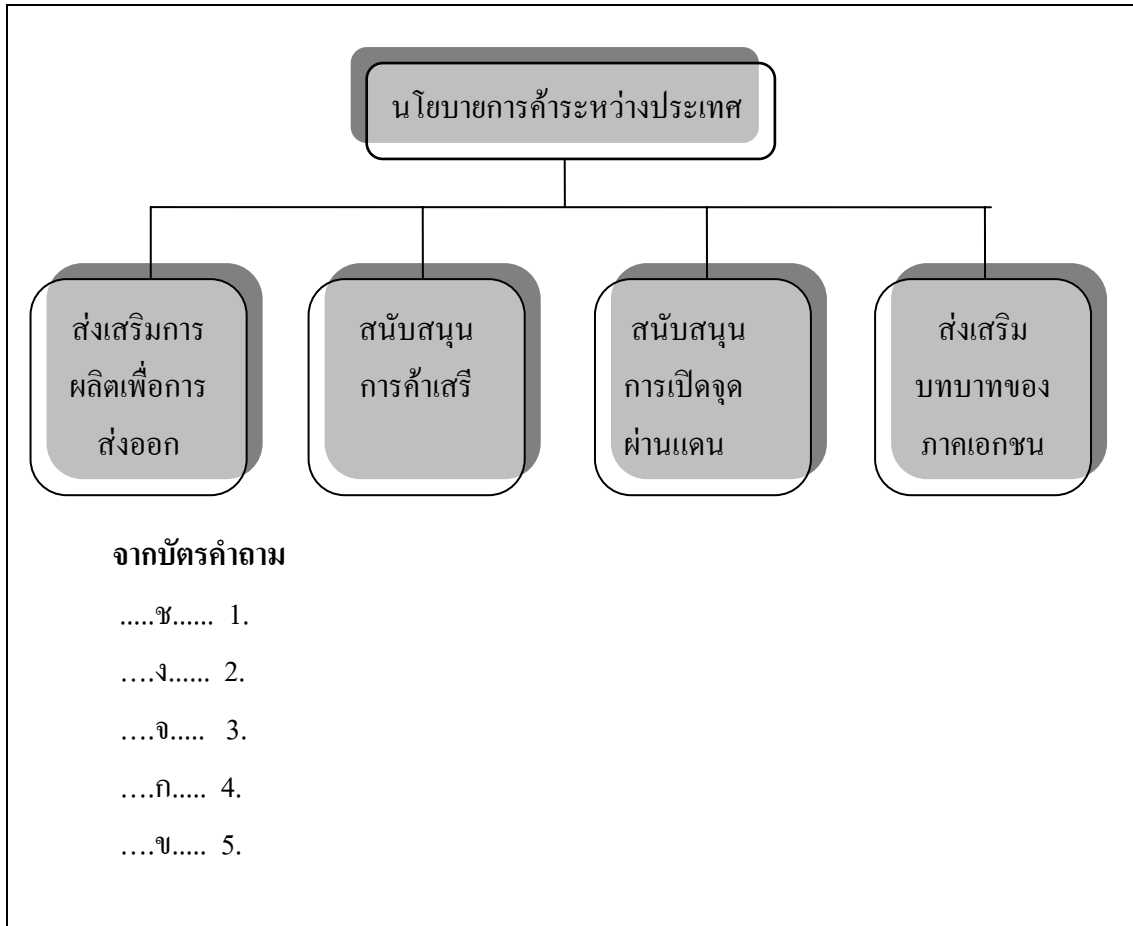
ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรเฉลย

เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

จากบัตรกิจกรรม

341
ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรคำสั่ง
เรื่อง **ดุลการค้าระหว่างประเทศ**

โปรดอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 342 เรื่อง ดุลการค้าระหว่างประเทศ
2. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 343 เรื่อง ดุลการค้าระหว่างประเทศ ร่วมกันอภิปราย และสรุปลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 344
4. ตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 345
6. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ **ไม่** ปล่อยให้ใครติดตัวไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ดุลการค้าระหว่างประเทศ

ดุลการค้า (Balance of Trade) หมายถึง ความแตกต่างระหว่างมูลค่าของสินค้าส่งออกกับมูลค่าของสินค้านำเข้าของแต่ละประเทศ ในระยะเวลา 1 ปี ตามหลักการค้าระหว่างประเทศ ประเทศต่าง ๆ จะจัดบันทึกรายการที่ติดต่อกับการค้ากับประเทศต่าง ๆ ประกอบด้วยรายการซื้อและรายการขาย เพื่อจะได้ทราบผลของการค้าขายกับต่างประเทศ ภาวะของดุลการค้าจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ

1. ดุลการค้าสมดุล คือ ลักษณะของการค้าที่มีมูลค่าสินค้าส่งออก เท่ากับ มูลค่าของสินค้านำเข้า เช่น ส่งสินค้าออกไปขาย 100,000 ล้านบาท ก็สั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศเป็นเงิน 100,000 ล้านบาท เท่ากับที่ส่งออกไปขายให้ต่างประเทศพอดี
2. ดุลการค้าขาดดุล คือ ลักษณะของการค้าที่มีมูลค่าสินค้าส่งออกไปขายต่างประเทศ น้อยกว่า มูลค่าสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ เช่น ประเทศไทยมีมูลค่าสินค้าส่งออกในปี 2546 เป็นเงิน 999,800 ล้านบาท แต่มีการนำเข้ามูลค่า 1,274,500 ล้านบาท ดังนั้นปี 2546 ประเทศไทยขาดดุลการค้าเท่ากับ 274,700 ล้านบาท
3. ดุลการค้าเกินดุล คือ ลักษณะการค้าที่มีมูลค่าสินค้าส่งออก มากกว่า มูลค่าสินค้านำเข้า

ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่มักมีดุลการค้าขาดดุล คือ มีมูลค่าสินค้าส่งออกน้อยกว่ามูลค่าของสินค้านำเข้า เพราะประเทศกำลังพัฒนามีความต้องการสินค้าประเภทเครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีการผลิต ซึ่งมีราคาแพงเข้ามาใช้พัฒนาประเทศ แต่สินค้าส่งออกเป็นผลผลิตทางด้านเกษตรกรรมมักมีราคาต่ำ จึงประสบกับปัญหาดุลการค้าขาดดุล

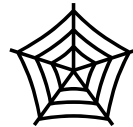
ศูนย์ที่ 4

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรกิจกรรม
เรื่อง ดุลการค้าระหว่างประเทศ

นักเรียนศึกษาแผนภูมิแสดงการค้าระหว่างประเทศของไทย ปี 2535-2547 (ม.ค.-มิ.ย.) และ
ทำกิจกรรมต่อไปนี้ลงใน

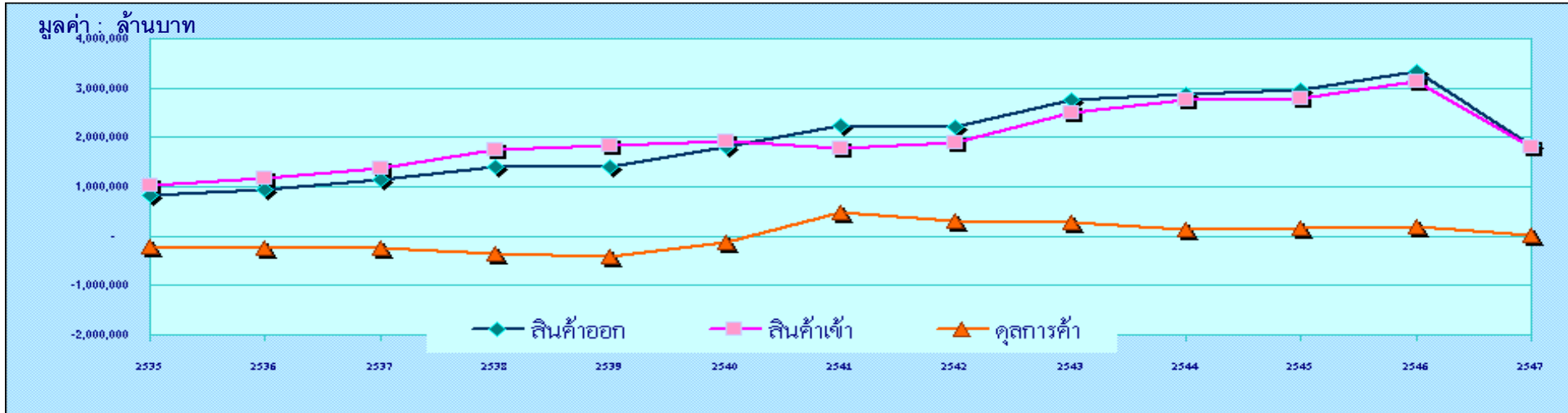
1. ปี พ.ศ.2535 – พ.ศ.2540 ดุลการค้าของประเทศไทยมีลักษณะอย่างไร เพราะอะไร
2. ปี พ.ศ.ใดที่ประเทศไทยมีดุลการค้าเกินดุลมากที่สุด จำนวนเท่าใด
3. ปี พ.ศ.ใดที่ประเทศไทยมีดุลการค้าขาดดุลมากที่สุด จำนวนเท่าใด
4. จากแผนภูมิดังกล่าวนักเรียนคิดว่า แนวโน้มดุลการค้าของประเทศไทยมีลักษณะ
เป็นอย่างไร

แผนภูมิประกอบกิจกรรม

การค้าระหว่างประเทศของไทย ปี 2535-2547 (ม.ค.-มิ.ย.)

	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547
สินค้าออก	824,643	940,863	1,137,602	1,406,310	1,411,039	1,806,685	2,248,089	2,214,249	2,768,065	2,884,703	2,952,067	3,326,015	1,823,055
สินค้าเข้า	1,033,245	1,170,846	1,369,260	1,763,591	1,832,825	1,924,263	1,774,066	1,907,391	2,494,158	2,755,308	2,775,389	3,137,924	1,811,157
ดุลการค้า	208,601	229,984	231,659	357,281	421,786	117,578	474,023	306,858	273,907	129,395	176,678	188,091	11,898

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หมายเหตุ ข้อมูลปี 2547 เป็นข้อมูลเบื้องต้น

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

26/07/47/gy_ba

344

ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรคำถาม
เรื่อง ดุลการค้าระหว่างประเทศ

นักเรียนขีดเส้นใต้คำตอบที่ถูกต้อง

1. รายการใดไม่เกี่ยวข้องกับดุลการค้าระหว่างประเทศ
(การท่องเที่ยวต่างประเทศ / ค่าขนส่งในการนำเข้า / ค่าบริการในการส่งออก)
2. หากมูลค่าส่งออกน้อยกว่ามูลค่านำเข้าจะเกิดดุลการค้าลักษณะใด
(ดุลการค้าสมดุล / ดุลการค้าขาดดุล / ดุลการค้าเกินดุล)
3. ประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่มีดุลการค้าลักษณะใด
(ดุลการค้าสมดุล / ดุลการค้าขาดดุล / ดุลการค้าเกินดุล)
4. ภาวะดุลการค้าแบบใด มีสาเหตุเกิดจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศอ่อนแอ
เน้นการผลิตด้านการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ จนไม่อาจพึ่งตนเองได้
(ดุลการค้าสมดุล / ดุลการค้าขาดดุล / ดุลการค้าเกินดุล)
5. การที่จะพิจารณาว่าประเทศใดจะมีสภาพดุลการค้าเป็นอย่างไร ให้พิจารณาจากข้อมูลใด
(รายได้ประชาชาติ / รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล / มูลค่าสินค้าเข้ากับมูลค่าสินค้าออก)

345
ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรเฉลย
เรื่อง ดุลการค้าระหว่างประเทศ

จากบัตรกิจกรรม

1. ดุลการค้าขาดดุล เพราะมูลค่าสินค้าเข้า มากกว่า มูลค่าสินค้าออก
2. ปี พ.ศ.2541 มีดุลการค้าเกินดุล จำนวน 474,023 ล้านบาท
3. ปี พ.ศ.2539 มีดุลการค้าขาดดุล จำนวน 421,786 ล้านบาท
4. แนวโน้มดุลการค้าของไทยจะมีลักษณะเกินดุล

จากบัตรคำถาม

1. การท่องเที่ยวต่างประเทศ
2. ดุลการค้าขาดดุล
3. ดุลการค้าขาดดุล
4. ดุลการค้าขาดดุล
5. มูลค่าสินค้าเข้ากับมูลค่าสินค้าออก

351
ศูนย์ที่ 5 (สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรคำสั่ง
เรื่อง เกมปริศนาคำไขว้

1. ให้นักเรียนค้นหาคำตอบของข้อความที่กำหนดไว้ในบัตรกิจกรรม หมายเลข 352 ทั้งอักษรตามแนวตั้ง และแนวนอน
2. เมื่อพบแล้วให้ขีดล้อมรอบคำตอบที่เลือกลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลยหมายเลข 353
4. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ ไม่ถื้ออะไรติดตัวไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

352

ศูนย์ที่ 5 (สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรกิจกรรม

เรื่อง เกมปริศนาอักษรไขว้

ให้นักเรียนหาคำตอบของข้อความที่กำหนดให้ทั้งแนวตั้ง และแนวนอน ลงในแบบฝึกปฏิบัติ **แนวตั้ง**

1. มาตรการที่ทำให้สินค้าส่งออกมีราคาถูกลง และสินค้านำเข้ามีราคาแพงขึ้น
2. มีส่วนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในระบบเศรษฐกิจ
3. บัญชีดุลการค้าและบัญชีดุลบริการรวมกัน
4. นโยบายการค้าแบบคุ้มกันเหมาะสำหรับเศรษฐกิจประเทศที่อยู่ในสภาวะ
5. แสดงมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า

แนวนอน

1. ภาวะเศรษฐกิจที่ควรใช้ นโยบายการค้าแบบคุ้มกัน
2. ตัวผลักดันให้แต่ละประเทศเลือกผลิตสินค้าที่มีต้นทุนต่ำและชำนาญในการผลิต
3. มูลค่าส่งออกมากกว่ามูลค่านำเข้า
4. มาตรการนโยบายการค้าแบบเสรี
5. นโยบายการค้าที่ป้องกันการทุ่มตลาด

ป	ต	ล	ไ	ก	ค	ฝ	น	มี	ค	ฎ	อ	โ	ต	ใ	ฅ	ษ	จ	น	ป		
ย	ไ	อ	เ	า	ท	ค	ง	ศ	ถ	า	ย	ไ	ย	ถ	โ	เ	า	อ	ย		
ล	ป	ง	ต้	ร	ล	ว	ป	ช	ก	แ	ล	ฟ	ล	ก	ไ	ลี	แ	ง	ล		
น	น	ง	น	ต้	ร	า	ก	ร	ค	พ	น	พ	น	ค	ฟ	ย	พ	ง	น		
ศ	ล	ญ	โ	ง	ต้	ม	ไ	ก	ค	ง	ศ	รั	ศ	ค	พ	เ	ง	ญ	ศ		
ช	ฅ	อ	ไ	ก	ชี	ส	พ	ห	น	ภ	ช	พ	ช	น	ก	ป	ภ	อ	ช		
ร	ญ	ไ	ฟ	า	ข	า	ค	ค	ล	ก	า	ร	ค	า	ภ	รี	ถ	ค	ร		
ก	พ	ใ	พ	แ	น	ม	ถ	ช	ก	แ	ล	ฟ	ล	ก	ไ	ย	แ	ง	ก		
ห	ค	ท	รั	พ	ย	า	ก	ร	ธ	ร	ร	ม	ช	า	ติ	บ	พ	ห	ห		
ค	ง	ณ	ถ	ง	ฟ	ร	ค	พ	ห	น	ภ	ช	พ	ช	น	ใ	ค	ผ	ค		
พ	บ	ล	ฎ	ภ	ฟ	ถ	ค	ล	ก	า	ร	ค	า	เ	ก	ิ	น	ค	ล	พ	
เ	ก	ี	บ	ภ	า	ย	ใ	น	อ	ั	ต	ร	า	ด	า	ค	ภ	ก	ล	อ	เ
ท	ภ	ก	ห	ย	ิ	น	ต	พ	ห	น	ค	ผ	ช	เ	ม	า	ก	ว	ท		
ธ	ด	ง	ฑ	ป	ค	ก	จ	ถ	ง	ฟ	ร	ค	พ	ดิ	ช	ร	า	ง	ธ		
ฐ	จ	น	โ	ย	บ	า	ย	แ	บ	บ	ค	ุ	ม	ก	ั	น	แ	ผ	ร	บ	ฐ
ดี	ข	ห	ง	ไ	ใ	ร	ข	น	ม	ถ	ช	ก	แ	ส	น	ลิ	ค	ั	ม	ดี	
ใ	ช	ย	ธ	ฝ	ค	ผ	ช	ฎ	ภ	ฟ	ถ	ค	ล	ะ	ฎ	ต	า	ภ	ใ		
ภ	ผ	บ	ช	ผ	ต	ลิ	ล	ค	ก	จ	พ	ห	น	พั	ค	ภ	แ	ง	ภ		
ส	ป	ล	ป	ถ	ข	ต	บ	ฑ	ป	ค	ก	จ	ถ	ค	ห	ย	ิ	น	ส		
เ	บ	ย	ค	ภ	ช	ก	ย	ถ	ง	ฟ	ร	ค	พ	ค	ผ	ช	พ	ห	เ		

353

ศูนย์ที่ 5 (สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การค้าระหว่างประเทศ”

บัตรเฉลย
เรื่อง เกมปริศนาอักษรไขว้

แนวตั้ง

1. การตั้งกำแพงภาษี
2. ความสามารถในการผลิต
3. เติบโต
4. เสียเปรียบในการผลิต
5. คุณค่า

แนวนอน

1. ขาดคุณค่า
2. ทรัพยากรธรรมชาติ
3. คุณค่าเกินดุล
4. เก็บภาษีในอัตราต่ำ
5. นโยบายแบบคุ้มกัน

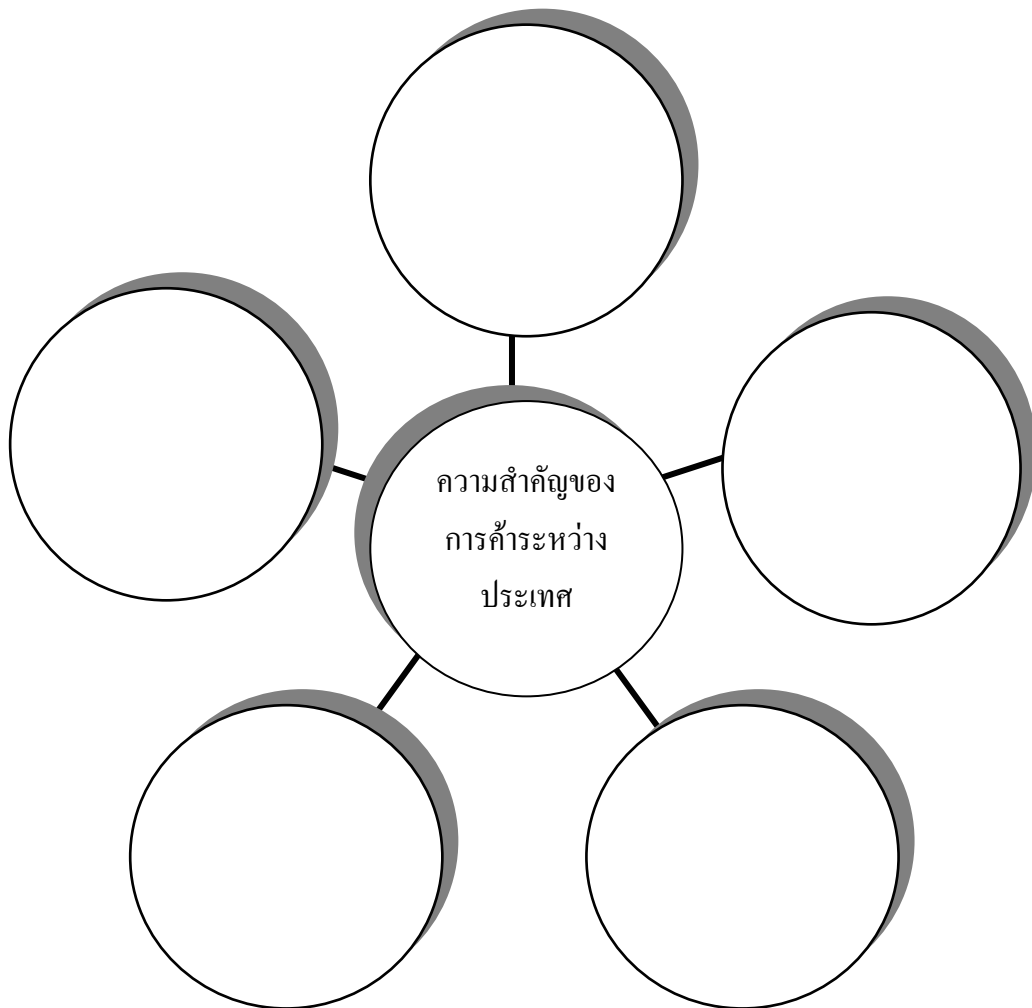
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

จากบัตริกิจกรรม

ให้นักเรียนจัดทำแผนผังความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศ

จากบัตรคำถาม

ให้อ่านข้อความต่อไปนี้ ข้อใดถูกให้ใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความ ข้อใดผิดให้ใส่
เครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความ

- .....1. เศรษฐกิจระหว่างประเทศเกี่ยวข้องกับการดำเนินการติดต่อกิจกรรมทาง
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ ประกอบด้วย การค้า การเงิน การลงทุน และการ
รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- .....2. การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
เป็นเพราะมีการกระจายรายได้ของประชากรต่างกัน
- .....3. การค้าระหว่างประเทศช่วยให้ประชาชนได้บริโภคสินค้าที่หลากหลายและมี
คุณภาพ
- .....4. การค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นเนื่องจากแต่ละประเทศมีความชำนาญในการ
ผลิตเฉพาะอย่างแตกต่างกัน
- .....5. การค้าระหว่างประเทศมีประโยชน์ต่อประเทศไทยในด้านการกระตุ้นให้เกิด
การบริโภคอย่างประหยัด

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

ศูนย์ที่ 2

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

จากบัตรกิจกรรม

ให้นักเรียนศึกษาดารางข้างล่างนี้ ร่วมกันอภิปรายและตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ

ตารางเปรียบเทียบการผลิตข้าว และผ้า

สินค้า	ไทย (แรงงาน)	ญี่ปุ่น (แรงงาน)
ข้าว 1 ถัง	10	15
ผ้า 1 เมตร	20	10

ข้อ 1. ประเทศไทยได้เปรียบโดยสมบูรณ์จากการผลิตอะไร.....

เพราะ.....

ข้อ 2. ประเทศญี่ปุ่นได้เปรียบโดยสมบูรณ์จากการผลิตอะไร.....

เพราะ.....

 ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

จากบัตรคำถาม

นักเรียนขีดเส้นใต้คำตอบที่ถูกต้อง

1. ประเทศใดก็ตามจะมีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ในการผลิตสินค้าได้ ก็ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามหลักการใด (การใช้ทรัพยากรการผลิตต่ำกว่าประเทศอื่น / การใช้ปัจจัยการผลิตสูงกว่าประเทศอื่น / การใช้ต้นทุนการผลิตสูงกว่าประเทศอื่น)
2. ปัจจัยใดที่เป็นตัวผลักดันให้แต่ละประเทศเลือกผลิตสินค้าที่มีต้นทุนต่ำและมีความชำนาญในการผลิต (วัฒนธรรมความเป็นอยู่ / รสนิยมการบริโภคของประชาชน / ทรัพยากรธรรมชาติ)
3. เหตุผลสำคัญที่ทำให้ประเทศอุตสาหกรรมต่าง ๆ จำเป็นต้องเคลื่อนย้ายธุรกิจเพื่อมาประกอบกิจการในประเทศอื่น ๆ (เพื่อแก้ไขดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ / เพื่อผลประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ / เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหรือลดต้นทุนการผลิต)
4. ในทางเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศนั้นมีแนวโน้มอย่างไร (การค้าแบบเสรี / การค้าแบบผูกขาด / การค้าแบบแลกเปลี่ยน)
5. การเคลื่อนย้ายทุนเกิดขึ้นในกรณีใด (การมีสินค้าและบริการลดลง / การมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ / การขาดแคลนวัตถุดิบ)

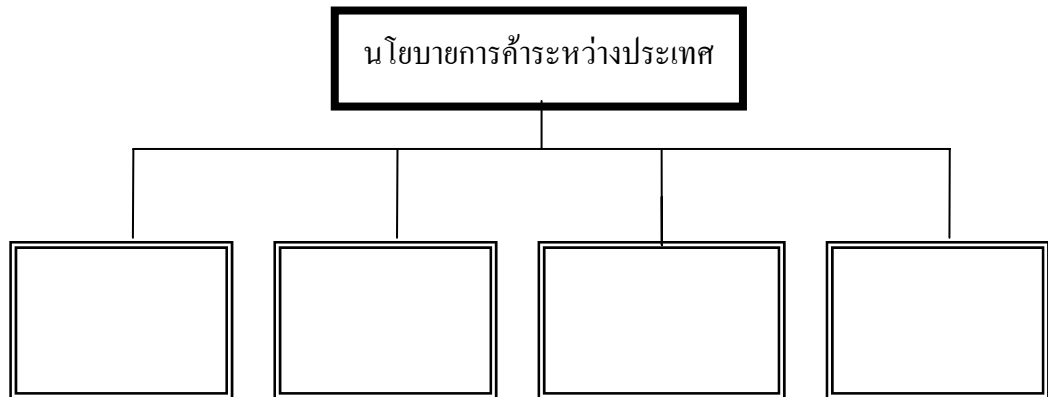
ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

จากบัตรกิจกรรม

จากบัตรคำถาม

นักเรียนนำตัวอักษรหน้าข้อความในหมวด ข เติมลงในช่องว่าง หน้าข้อความในหมวด ก ที่มีความสัมพันธ์กัน

หมวด ก

- ..... 1. นโยบายการค้าเสรี
- ..... 2. นโยบายการค้าแบบคุ้มกัน
- ..... 3. การตั้งกำแพงภาษี
- ..... 4. การให้สิทธิพิเศษเท่าเทียมกัน
- ..... 5. การทุ่มตลาด

หมวด ข

- ก. หลักพื้นฐานนโยบายการค้าเสรี
- ข. ส่งสินค้าไปขายในราคาต่ำกว่าทุน
- ค. สามารถแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าได้
- ง. สนับสนุนการผลิตภายในประเทศ
- จ. มาตรการกีดกันทางการค้า
- ฉ. ข้อเสียของการค้าระหว่างประเทศ
- ช. เปิดโอกาสให้นำสินค้าไปขายได้โดยปราศจากข้อจำกัดใด

ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง ดุลการค้าระหว่างประเทศ
จากบัตรกิจกรรม

นักเรียนศึกษาแผนภูมิแสดงการค้าระหว่างประเทศของไทย ปี 2535-2547 (ม.ค.-มิ.ย.)
และทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. ปี พ.ศ.2535-พ.ศ.2540 ดุลการค้าของประเทศไทยมีลักษณะอย่างไร.....
เพราะอะไร.....
2. ปี พ.ศ.ใดที่ประเทศไทยมีดุลการค้าเกินดุลมากที่สุด.....จำนวนเท่าใด.....
3. ปี พ.ศ.ใดที่ประเทศไทยมีดุลการค้าขาดดุลมากที่สุด.....จำนวนเท่าใด.....
4. จากแผนภูมิดังกล่าวนักเรียนคิดว่าแนวโน้มดุลการค้าของประเทศไทยมีลักษณะเป็นอย่างไร
.....

จากบัตรคำถาม นักเรียนขีดเส้นใต้คำตอบที่ถูกต้อง

1. รายการใดไม่เกี่ยวข้องกับดุลการค้าระหว่างประเทศ
(การท่องเที่ยวต่างประเทศ / ค่าขนส่งในการนำเข้า / ค่าบริการในการส่งออก)
2. หากมูลค่าส่งออกน้อยกว่ามูลค่านำเข้าจะเกิดดุลการค้าลักษณะใด
(ดุลการค้าสมดุล / ดุลการค้าขาดดุล / ดุลการค้าเกินดุล)
3. ประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่มีดุลการค้าลักษณะใด
(ดุลการค้าสมดุล / ดุลการค้าขาดดุล / ดุลการค้าเกินดุล)
4. ภาวะดุลการค้าแบบใด มีสาเหตุเกิดจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศอ่อนแอ
เน้นการผลิตด้านการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ จนไม่อาจพึ่งตนเองได้
(ดุลการค้าสมดุล / ดุลการค้าขาดดุล / ดุลการค้าเกินดุล)
5. การที่จะพิจารณาว่าประเทศใดจะมีสภาพดุลการค้าเป็นอย่างไร ให้พิจารณาจากข้อมูล
ใด
(รายได้ประชาชาติ / รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล / มูลค่าสินค้าเข้ากับมูลค่าสินค้าออก)

ศูนย์ที่ 5
(สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การค้าระหว่างประเทศ”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง เกมปริศนาอักษรไขว้

ป	ต	ล	ไ	ก	ค	ฝ	น	มี	ก	ฎ	อ	โ	ต	ใ	ฒ	ษ	จ	น	ป
ย	ไ	อ	เ	ว	ท	ค	ง	ศ	ถ	า	ย	ไ	ย	ถ	โ	เ	า	อ	ย
ล	ป	ง	ต้	ร	ล	ว	ป	ช	ก	แ	ล	ฟ	ล	ก	ไ	สี	แ	ง	ล
น	น	ง	น	ต้	ร	า	ก	ร	ค	พ	น	พ	น	ค	ฟ	ย	พ	ง	พ
ศ	ล	ญ	โ	ง	ต้	ม	ไ	ก	ดู	ง	ศ	รั	ศ	ดู	พ	เ	ง	ญ	ศ
ช	ฒ	อ	ไ	ก	ชี	ส	พ	ห	น	ภ	ช	พ	ช	น	ก	ป	ภ	อ	ช
ร	ญ	ไ	ฟ	า	ข	า	ค	ดู	ล	ก	า	ร	ค	า	ภ	รี	ถ	ค	ร
ก	พ	ใ	พ	แ	น	ม	ถ	ช	ก	แ	ล	ฟ	ล	ก	ไ	ย	แ	ง	ก
ห	ค	ท	รั	พ	ย	า	ก	ร	ธ	ร	ร	ม	ช	า	ติ	บ	พ	ห	ห
ด	ง	ณ	ฤ	ง	ฟ	ร	ค	พ	ห	น	ภ	ช	พ	ช	น	ใ	ค	ผ	ด
พ	บ	ล	ฎ	ภ	ฟ	ถ	ดู	ล	ก	า	ร	ค	า	เ	กิ	น	ดู	ล	พ
เ	ก็	บ	ภ	า	ยี้	ใ	น	อ	ต	ร	า	ต	า	ค	ภ	ก	ล	อ	เ
ท	ภ	ก	ห	ยี้	ฉ	น	ด	พ	ห	น	ค	ผ	ช	เ	ม	า	ก	ว	ท
ธ	ต	ง	ฑ	ป	ค	ก	จ	ฤ	ง	ฟ	ร	ค	พ	ติ	ช	ร	า	ง	ธ
ฐ	จ	น	โ	ย	บ	า	ย	แ	บ	บ	คู้	ม	กั	น	แ	ผ	ร	บ	ฐ
ดี	ข	ห	ง	ไ	ใ	ร	ข	น	ม	ถ	ช	ก	แ	ส	น	ลิ	ค	ม	ดี
ใ	ช	ย	ธ	ฝ	ค	ผ	ช	ฎ	ภ	ฟ	ถ	ดู	ล	ะ	ฎ	ต	า	ภ	ใ
ภ	ผ	บ	ช	ผ	ต	ลิ	ล	ค	ก	จ	พ	ห	น	พั	ค	ภ	แ	ง	ภ
ส	ป	ล	ป	ถ	ข	ต	บ	ฑ	ป	ค	ก	จ	ฤ	ค	ห	ยี้	ฉ	น	ส
เ	บ	ย	ค	ภ	ช	ก	ย	ฤ	ง	ฟ	ร	ค	พ	ค	ผ	ช	พ	ห	เ

แบบทดสอบประเมินผลหลังเรียน
ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบมี 10 ข้อ
  2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X)

ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดคือความหมายที่ถูกต้องของการค้าระหว่างประเทศ
  - ก. การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
  - ข. การเคลื่อนย้ายทุนระหว่างประเทศ
  - ค. การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ
  - ง. การรักษาทุนสำรองระหว่างประเทศ
2. ประเทศที่ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจะเกิดผลดีต่อประเทศอย่างไร
  - ก. ดุลการค้าได้เปรียบ
  - ข. เศรษฐกิจของประเทศขยายตัว ผู้คนมีงานทำ
  - ค. การกระจายผลผลิตไปสู่ประชาชนอย่างทั่วถึง
  - ง. ความมั่นคงทางการเมืองและมีทุนสำรอง
3. การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศนั้นเป็นเพราะเหตุใด
  - ก. มีความสามารถในการผลิตต่างกัน
  - ข. มีมูลค่ารวมของสินค้าเข้าแตกต่างกัน
  - ค. มีการกระจายรายได้ของประชาชนต่างกัน
  - ง. มีโครงสร้างทางการเมืองและเศรษฐกิจต่างกัน
4. การค้าระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นเมื่อใด
  - ก. ประเทศคู่ค้ามีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ในสินค้าคนละชนิด
  - ข. ประเทศคู่ค้ามีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้าเท่ากัน
  - ค. ประเทศคู่ค้ามีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสินค้าชนิดเดียวกัน
  - ง. ประเทศคู่ค้ามีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ในสินค้าทั้ง 2 ชนิดเหมือนกัน

5. นโยบายการค้าเสรีก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างไร
- ก. บางประเทศได้เปรียบดุลการค้า
  - ข. บางประเทศเสียเปรียบดุลการค้า
  - ค. แต่ละประเทศมีความสัมพันธ์กันยิ่งขึ้น
  - ง. ทรัพยากรของโลกมีการจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพ
6. การตั้งกำแพงภาษีก่อให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุดอย่างไร
- ก. คุ้มครองผู้ผลิตในประเทศ
  - ข. ทำให้ขาดดุลการค้าลดลง
  - ค. ทำให้สินค้าเข้าลดปริมาณลง
  - ง. ทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศลดลง
7. นโยบายการค้าแบบคุ้มกันที่เรียกว่า “ การทุ่มตลาด ” เป็นอย่างไร
- ก. ลดปริมาณการผลิตลง
  - ข. ส่งสินค้าออกให้ปริมาณมากขึ้น
  - ค. นำเข้าสินค้าบางประเภทที่ขาดแคลน
  - ง. ส่งสินค้าไปขายในราคาต่ำกว่าทุน
8. ดุลการค้าระหว่างประเทศ หมายถึงข้อใด
- ก. การวางแผนเศรษฐกิจการค้าและการนำเข้าสินค้าในรอบ 1 ปี
  - ข. การเปรียบเทียบปริมาณของสินค้านำเข้ากับสินค้าส่งออกในรอบ 1 ปี
  - ค. การดำเนินงานด้านธุรกิจและการลงทุนข้ามประเทศในระยะเวลา 1 ปี
  - ง. การแลกเปลี่ยนสินค้านำเข้าและส่งออกของประเทศใดประเทศหนึ่งในระยะเวลา 1 ปี
9. มูลค่าของสินค้าส่งออกและมูลค่าของสินค้านำเข้ามีเท่ากัน เรียกว่าอย่างไร
- ก. ดุลการค้าสมดุล
  - ข. ดุลการค้าเกินดุล
  - ค. ดุลการค้าขาดดุล
  - ง. ดุลการค้าเสียดุล

10. ภาวะดุลการค้าแบบใดมีสาเหตุเกิดจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศอ่อนแอ เน้นการผลิตด้านการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ จนไม่อาจพึ่งตนเองได้

- ก. ดุลการค้าขาดดุล
- ข. ดุลการค้าเกินดุล
- ค. ดุลบัญชีเดินสะพัดไม่ลงตัว
- ง. มูลค่าสินค้าเข้ามากกว่ามูลค่าสินค้าออก

เฉลยแบบทดสอบประเมินผล

ก่อนเรียน และ หลังเรียน

ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ

ข้อ	
1	ค
2	ข
3	ก
4	ง
5	ง
6	ก
7	ง
8	ข
9	ก
10	ก

บันทึกผลการสอน

1. ปัญหาและอุปสรรค

- ไม่มี
- มี

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

- 1).....
- 2).....
- 3).....

3. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

- 1).....
- 2).....
- 3).....

4. เสนอการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

- 1).....
- 2).....
- 3).....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส 42103 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชุดการสอนเรื่องที่ 1 การค้าระหว่างประเทศ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน

เลข ที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	พฤติกรรม																				รวม คะแนน		
		ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจ ในการทำงาน				การ ปรับปรุง ผลงาน						
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1		20	

เกณฑ์การประเมิน

4 = ดีมาก

3 = ดี

2 = ปานกลาง

1 = ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

หมายเหตุ

ผู้ประเมิน คือ

1. ครู
2. เพื่อนนักเรียน
3. ตนเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

เวลา 2 ชั่วโมง

ประกอบด้วย

1. คู่มือครู 1 เล่ม
2. ซองสำหรับสื่อการสอน
3. แบบทดสอบประเมินผลก่อน-หลังเรียน
และ ใบเฉลย
4. แบบฝึกปฏิบัติ

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ

หน่วย เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

หัวเรื่อง

1. คุณลักษณะการเงินระหว่างประเทศ
2. คุณลักษณะเงินกับทุนสำรองระหว่างประเทศ
3. ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน
4. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
5. เกมจับคู่เศรษฐกิจ (สำรอง)

มโนคติ

1. ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศเป็นบัญชีแสดงรายการรับและรายการจ่ายเงินตราต่างประเทศจากการค้า การบริการ และอื่น ๆ จะสรุปในระยะเวลา 1 ปี ประกอบด้วย บัญชีเดินสะพัด บัญชีเงินโอนหรือบริจาคน บัญชีทุนเคลื่อนย้าย และบัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศ
2. ดุลการชำระเงินและทุนสำรองระหว่างประเทศมีความเกี่ยวข้องกัน คือ ถ้าประเทศใดมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ (ดุลการชำระเงินขาดดุล) ก็จำเป็นต้องนำเอาทุนสำรองระหว่างประเทศมาใช้หรือชำระหนี้ที่เกิดจากดุลการชำระเงินขาดดุล การนำทุนสำรองระหว่างประเทศมาใช้มาก ๆ ก็จะทำให้ทุนสำรองระหว่างประเทศลดลง ทำให้ต่างชาติขาดความเชื่อถือสถานภาพทางการเงินของประเทศ
3. การบันทึกดุลการชำระเงินโดยทั่วไปจะสรุปในระยะเวลา 1 ปี และบันทึกแยกออกเป็น 4 บัญชี คือ บัญชีเดินสะพัด บัญชีเงินโอนหรือบริจาคน บัญชีทุนเคลื่อนย้าย และบัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศ
4. การประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ระบบการเงินระหว่างประเทศมีความสำคัญมาก เพราะการซื้อขายสินค้า การกู้ยืม การลงทุน ตลอดจนการช่วยเหลือระหว่างประเทศต้องมีการชำระเงิน เนื่องจากทุกประเทศต่างก็ใช้เงินของตัวเอง ซึ่งเงินตราของตัวเองไม่สามารถชำระหนี้ได้ ต้องใช้เงินตราต่างประเทศสกุลที่ยอมรับโดยทั่วไป ดังนั้นเมื่อมีการชำระหนี้จึงต้องเอาเงินของตัวเองไปแลกเปลี่ยนเป็นเงินสกุลที่ผู้รับต้องการ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อธิบายลักษณะของดุลการชำระเงินสมดุล ดุลการชำระเงินขาดดุล และดุลการชำระเงินเกินดุล และเปรียบเทียบข้อมูลจากตารางดุลการชำระเงินของประเทศไทยที่กำหนดให้
2. เเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างดุลการชำระเงินกับทุนสำรองระหว่างประเทศ และโครงการช่วยชาติของหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน
3. ระบุส่วนประกอบในการบันทึกบัญชีดุลการชำระเงิน
4. วิเคราะห์อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศตามข้อมูลที่กำหนดให้

สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
	<p>ทำแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>ก. <u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับเรื่อง “การค้าระหว่างประเทศ” ในประเด็นสำคัญแล้วเชื่อมโยงสาระสู่เรื่อง “การเงินระหว่างประเทศ” 2. ครูเน้นย้ำให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบระหว่างประกอบกิจกรรม	<p>แบบประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>10 ข้อ</p>	<p>ก. <u>ประเมินผลก่อนเรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผลจากคะแนนแบบประเมินผลก่อนเรียน 2. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
1. ดุลการ ชำระเงิน ระหว่าง ประเทศ	<p>ข. <u>ขั้นประกอบกิจกรรม</u> (ศูนย์ที่ 1)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง “ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ” 3. ทำกิจกรรมโดยการศึกษาตารางแสดงดุลการชำระเงินของประเทศไทย และเปรียบเทียบดุลการชำระเงินของประเทศไทยปี 2544 และ 2545 4. อ่านบัตรคำสั่งและตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น) 4. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 5. บัตรเฉลย (2 แผ่น) 	<p>ข. <u>ขั้นประเมินผล</u> กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายลักษณะของดุลการชำระเงินสมดุล ดุลการชำระเงินขาดดุล ดุลการชำระเงินเกินดุล และเปรียบเทียบข้อมูลจากตารางแสดงดุลการชำระเงินของประเทศไทยที่กำหนดให้อย่างถูกต้อง <p><u>วิธีวัด</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - ตรวจสอบการเปรียบเทียบดุลการชำระเงิน - ตรวจสอบงานการตอบคำถาม - สังเกตพฤติกรรมการกิจกรรมกลุ่ม <p><u>เครื่องมือวัด</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

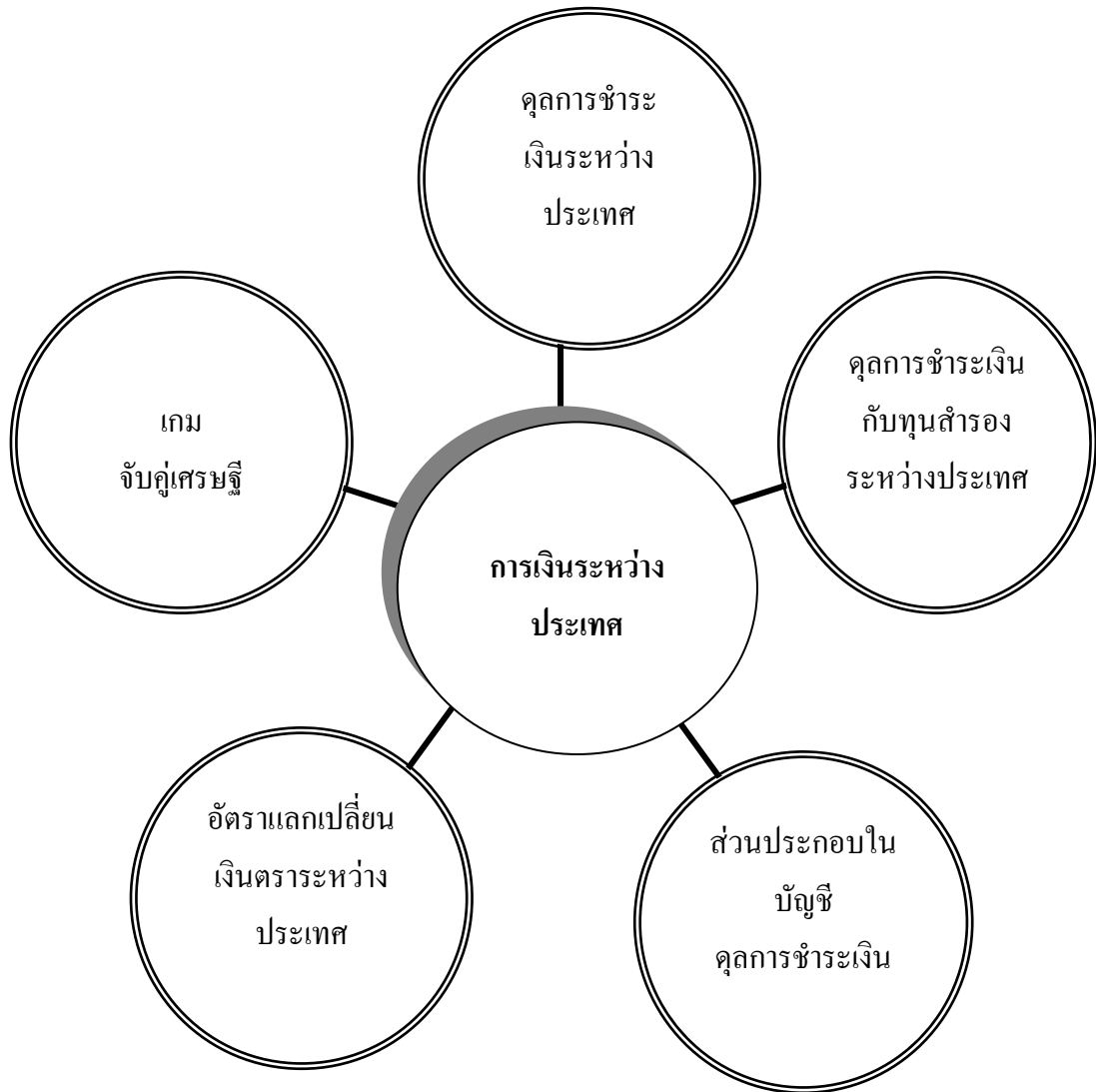
สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
			<u>เครื่องมือวัด</u> - แบบทดสอบ ความรู้ของผู้เรียน ตามผล การเรียนรู้ ที่คาดหวัง - แบบประเมินผล งาน - แบบสังเกต พฤติกรรมกร ทำงานกลุ่ม
2. คุณการชำระ เงินกับทุน สำรอง ระหว่าง ประเทศ	<p style="text-align: center;">(ศูนย์ที่ 2)</p> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตาม คำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง “คุณการชำระเงินกับทุนสำรอง ระหว่างประเทศ” 3. ทำกิจกรรมศึกษาโครงการ ช่วยเหลือของหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน และสรุปลงใน แบบฝึกปฏิบัติ 4. อ่านบัตรคำถามและตอบคำถาม ลงในแบบฝึกปฏิบัติ 5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น) 4. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 5. บัตรเฉลย (2 แผ่น)	2. วิเคราะห์ความ สัมพันธ์ระหว่าง คุณการชำระเงิน กับทุนสำรอง ระหว่างประเทศ และโครงการช่วย ชาติของหลวงตา มหาบัว ญาณสัม ปันโน ได้อย่าง ถูกต้อง <u>วิธีวัด</u> - ทดสอบความรู้ของ ผู้เรียนตามผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
			<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบผลงานการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม <u>เครื่องมือวัด</u> - แบบทดสอบความรู้ของผู้เรียน - แบบประเมินผลงานของนักเรียน - แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม
<p>3. ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน</p>	<p style="text-align: center;">(ศูนย์ที่ 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง “ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน” 3. ตอบคำถามจากบัตรคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 4. บัตรเฉลย (2 แผ่น) 	<ol style="list-style-type: none"> 3. ระบุส่วนประกอบในการบันทึกบัญชีดุลการชำระเงินได้อย่างถูกต้อง <u>วิธีวัด</u> - ทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - ตรวจสอบผลงานการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
			<u>เครื่องมือวัด</u> - แบบทดสอบ ความรู้ของผู้เรียน - แบบประเมินผล งานของนักเรียน - แบบสังเกต พฤติกรรมกลุ่ม
4. อัตรแลกเปลี่ยน เงินตรา ต่างประเทศ	<p style="text-align: center;">(ศูนย์ที่ 4)</p> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง “อัตรแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ” 3. อ่านบัตรกิจกรรมเรื่อง เงิน ๆ ทอง ๆ สรุปความรู้ลงในแบบฝึกปฏิบัติ 4. ตอบคำถามจากบัตรคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น) 4. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 5. บัตรเฉลย (2 แผ่น)	4. วิเคราะห์อัตรแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศตามข้อมูลที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง <u>วิธีวัด</u> - ทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - ตรวจสอบผลงานการทำงาน - สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม <u>เครื่องมือวัด</u> - แบบทดสอบ ความรู้ของผู้เรียน

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
			<ul style="list-style-type: none"> - แบบประเมินผล งานของนักเรียน - แบบสังเกต พฤติกรรมกลุ่ม
5. เกมจับคู่ เศรษฐี	<p style="text-align: center;">(ศูนย์ที่ 5) ตำรอง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตาม คำสั่ง 2. อ่านบัตรกิจกรรม โดยการ จับคู่ 2 คน เพื่อเล่นเกมจับคู่ สกุลเงินกับประเทศให้ สัมพันธ์กัน โดยการโยงเส้นลง ในแบบฝึกปฏิบัติ จับเวลา 3 นาที 3. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรกิจกรรม (10 แผ่น) 3. บัตรเฉลย (2 แผ่น) 	
	<p>ค. <u>ขั้นสรุปบทเรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับ การเงินระหว่างประเทศใน ประเด็นที่สำคัญ โดยครูให้คำ ชมเชยและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 2. ทำแบบทดสอบประเมินผล หลังเรียน 	แบบทดสอบ ประเมินผล หลังเรียน 10 ข้อ	<p>ค. <u>ประเมินผล</u> <u>หลังเรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผลจาก คะแนนแบบ ประเมินผล หลังเรียน

ผังมโนทัศน์
เรื่อง การเงินระหว่างประเทศ

แบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน
ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบมี 10 ข้อ
  2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ

ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดกล่าวถูกต้องในกรณี “ยอดทุนสำรองระหว่างประเทศเป็นลบ”
  - ก. คุณค่าการค้าขาดดุล
  - ข. คุณค่าการค้าเกินดุล
  - ค. คุณค่าชำระหนี้ขาดดุล
  - ง. คุณค่าชำระหนี้เกินดุล
2. ข้อใดคือวิธีแก้ปัญหาการขาดดุลชำระหนี้
  - ก. รัฐบาลต้องจัดทำงบประมาณเกินดุล
  - ข. สนับสนุนการจ้างงานในประเทศให้มากขึ้น
  - ค. ไม่ให้การสนับสนุนการเข้ามาลงทุนของต่างชาติ
  - ง. ส่งเสริมการขยายตลาดการส่งออกให้มากขึ้น
3. สาเหตุที่ทำให้เกิด “การชำระหนี้ระหว่างประเทศ” คือข้อใด
  - ก. ความต้องการบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ
  - ข. การค้า การลงทุน และการกู้เงินระหว่างประเทศ
  - ค. ภาวะการขาดดุลงบประมาณของประเทศ
  - ง. การติดต่อทางการค้าระหว่างภาคเอกชนในประเทศกับต่างประเทศ
4. บัญชีแสดงรายรับ-รายจ่ายทางการค้า การบริการ และการลงทุนระหว่างประเทศ คุณประเภทนี้เรียกว่าอะไร
  - ก. คุณค่าการค้า
  - ข. คุณค่าชำระหนี้
  - ค. คุณเงินทุนสำรองเงินตรา
  - ง. คุณเงินทุนเคลื่อนย้ายในประเทศ

5. บัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยจะมีปริมาณลดลงในกรณีใด
- ก. การค้าขาดดุล
  - ข. การบริการขาดดุล
  - ค. การชำระเงินเกินดุล
  - ง. การชำระเงินขาดดุล
6. คนไทยที่ทำงานต่างประเทศมีผลให้เงินตราต่างประเทศไหลเข้ามามาก จำนวนเงินดังกล่าวจะปรากฏในบัญชีดุลประเภทใด
- ก. บัญชีดุลการค้า
  - ข. บัญชีดุลบริการ
  - ค. บัญชีดุลบริจาค
  - ง. บัญชีทุนเคลื่อนย้าย
7. ถ้ารัฐบาลชดเชยการขาดดุลการชำระเงินด้วยการนำเงินคงคลังออกมาใช้ จะเกิดผลอย่างไร
- ก. ปริมาณเงินคงคลังลดลง
  - ข. ปริมาณเงินคงคลังเพิ่มขึ้น
  - ค. ปริมาณเงินคงคลังอยู่ในลักษณะสมดุล
  - ง. ปริมาณเงินคงคลังมีแนวโน้มสูงขึ้น
8. การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินสกุลอื่น ๆ เป็นอำนาจหน้าที่ของใคร
- ก. คณะรัฐมนตรี
  - ข. กระทรวงการคลัง
  - ค. ธนาคารแห่งประเทศไทย
  - ง. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
9. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศหมายถึงอะไร
- ก. ราคาเงินตราแต่ละสกุลของแต่ละประเทศ
  - ข. ราคาเงินตราแต่ละสกุลมีราคาแตกต่างกัน
  - ค. ราคาทองคำของแต่ละประเทศในแต่ละวัน
  - ง. ราคาของเงินตราต่างประเทศสกุลหนึ่งเทียบกับเงินตราอีกสกุลหนึ่ง

10. เหตุผลประการสำคัญที่สุด ที่ทำให้เกิด “อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ” คือข้อใด

ก. การกำหนดนโยบายของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

ข. มีการค้าระหว่างประเทศ และแต่ละประเทศต่างก็มีหน่วยเงินตราไม่เหมือนกัน

ค. มีการลงทุนระหว่างประเทศ และแต่ละประเทศต่างก็มีหน่วยเงินตราไม่เหมือนกัน

ง. มีการชำระเงินระหว่างประเทศ และแต่ละประเทศมีหน่วยเงินตราไม่เหมือนกัน

411

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การเงินระหว่างประเทศ”

บัตรคำสั่ง

เรื่อง คู่มือการชำระหนี้ระหว่างประเทศ

โปรดอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 412 เรื่อง คู่มือการชำระหนี้ระหว่างประเทศ
2. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 413 เรื่อง คู่มือการชำระหนี้ระหว่างประเทศ ร่วมกัน
อภิปรายเปรียบเทียบคู่มือการชำระหนี้ของไทยปี 2544 และ 2545 ลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. อ่านบัตรคำถาม และตอบคำถาม หมายเลข 414 ลงในแบบฝึกปฏิบัติ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 415
5. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ **ไม่**ถื้ออะไรติดตัวไป ยกเว้น
กระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ

ดุลการชำระเงิน (Balance of Payments) หมายถึง บัญชีบันทึกการรับและการจ่ายเงินตราต่างประเทศหนึ่งกับประเทศอื่น ๆ อันเนื่องมาจากการดำเนินธุรกรรมแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในระยะเวลา 1 ปี ตัวอย่างธุรกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น การค้าระหว่างประเทศ การให้บริการระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศ การให้ความช่วยเหลือ และการกู้ยืมเงินระหว่างประเทศ เป็นต้น

ลักษณะของดุลการชำระเงินแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ดุลการชำระเงินสมดุล คือ ยอดรายรับเงินตราต่างประเทศ เท่ากับ ยอดรายจ่ายเงินตราต่างประเทศ
2. ดุลการชำระเงินขาดดุล คือ ยอดรายรับเงินตราต่างประเทศ น้อยกว่า ยอดรายจ่ายเงินตราต่างประเทศ
3. ดุลการชำระเงินเกินดุล คือ ยอดรายรับเงินตราต่างประเทศ มากกว่า ยอดรายจ่ายเงินตราต่างประเทศ

ยอดรายรับและยอดรายจ่ายเป็นรายการรับและจ่ายเงินตราต่างประเทศ ในด้านการค้าและการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เช่น การซื้อขายสินค้าระหว่างกัน เงินโอนหรือเงินช่วยเหลือระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศ การเดินทางเข้าออกระหว่างประเทศ เป็นต้น ดุลการชำระเงินนี้จะแสดงให้เห็นถึงฐานะทางการเงินระหว่างประเทศของประเทศ ถ้าประเทศใดมีดุลการชำระเงินขาดดุล มียอดรายจ่ายมากกว่ายอดรายรับติดต่อกันเป็นเวลานาน จะทำให้จำนวนเงินตราต่างประเทศหรือทองคำที่สะสมไว้เป็นทุนสำรองระหว่างประเทศลดน้อยลง และถ้าลดลงมากก็อาจกระทบกระเทือนเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศได้

ตามปกติดุลการชำระเงินจะมียอดบัญชีที่สมดุลอยู่เสมอ เพราะมีบัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศใช้เป็นตัวปรับความไม่สมดุลที่เกิดจากยอดรวมสุทธิของบัญชีอื่น ถ้าผลรวมของบัญชีอื่นมียอดขาดดุลจะส่งผลให้ยอดบัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศลดลง แต่ถ้าผลรวมบัญชีอื่นมียอดเกินดุล ยอดบัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศก็จะเพิ่มขึ้น

413
ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การเงินระหว่างประเทศ”

บัตรกิจกรรม

เรื่อง **ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ**

นักเรียนศึกษาและเปรียบเทียบดุลการชำระเงินของประเทศไทยปี 2544 และ 2545

สรุปความรู้ลงในแบบฝึกปฏิบัติ

ตารางแสดง **ดุลการชำระเงินของประเทศไทย**

(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ข้อมูล	2544	2545
สินค้าออก เอฟ.โอ.บี	36,190	66,886
สินค้าเข้า ซี.ไอ.เอฟไอ	60,665	63,433
ดุลการค้า	2,525	3,453
ดุลบริการ รายได้ และเงินโอน	3,711	4,178
ดุลบัญชีเดินสะพัด	6,236	7,631
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-5,084	-4,688
เอกชน	-4,128	-6,487
☐ ธนาคาร	--2,052	1,986
ธนาคารพาณิชย์	-756	3,410
กิจการวิเทศธุรกิจ	-1,296	-1,424
☐ ธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	-2,076	-8,173
ทางการ	-567	-2,533
ธนาคารแห่งประเทศไทย	-389	-4,032
คลาดเคลื่อนสุทธิ	165	1,291
ดุลการชำระเงิน	1,317	4,234

ข้อมูลจาก: กรมศุลกากรและธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี

พ.ศ.2545

414

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การเงินระหว่างประเทศ”

บัตรคำถาม

เรื่อง **ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ**

1. การเงินระหว่างประเทศมีลักษณะเป็นอย่างไร
2. ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ หมายถึงอะไร จำแนกได้กี่ลักษณะ อะไรบ้าง
3. ตามปกติดุลการชำระเงินจะมีข้อบัญญัติที่สมดุลอยู่เสมอ เพราะมีอะไรเป็นตัวปรับความไม่สมดุล
4. ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศขาดดุล มีผลกระทบต่ออะไร

บัตรเฉลย**เรื่อง ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ****จากบัตรกิจกรรม**

1. ดุลการค้าที่มีลักษณะเกินดุลคือ ปี พ.ศ.2545
เนื่องจากมูลค่าสินค้าออกมากกว่ามูลค่าสินค้าเข้า
2. ดุลการชำระเงินในปี พ.ศ.2545 มากกว่าปี พ.ศ.2544

จากบัตรคำถาม

1. เป็นการใช้จ่ายเงินตราเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศ เพราะการซื้อ ขาย การกู้ยืม การลงทุน และการช่วยเหลือจากต่างประเทศจะต้องมีการชำระเงินด้วย เงินสกุลที่ยอมรับกันได้
2. บัญชีบันทึกรายการรับและการจ่ายเงินตราต่างประเทศหนึ่งกับประเทศอื่น ๆ อันเนื่อง มาจากการดำเนินธุรกรรมแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในระยะเวลา 1 ปี จำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ
  - การชำระเงินสมดุล
  - ดุลการชำระเงินขาดดุล
  - ดุลการชำระเงินเกินดุล
3. บัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศ
4. ทุนสำรองระหว่างประเทศลดลง ประเทศขาดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน

บัตรคำสั่ง**เรื่อง** **ดุลการชำระเงินกับทุนสำรองระหว่างประเทศ**

โปรดอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 422 เรื่อง **ดุลการชำระเงินกับทุนสำรองระหว่างประเทศ**
2. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 423 **โครงการช่วยชาติของหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน** ร่วมกันอภิปรายถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับดุลการชำระเงินของประเทศไทยหรือไม่ เพราะเหตุใด และเงินจำนวนดังกล่าวมีประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจไทยอย่างไร บันทึกลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 424 และตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 425
4. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ **ไม่ถืออะไรติดตัวไป ยกเว้น กระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ**

บัตรเนื้อหา

เรื่อง คุณการชำระเงินกับทุนสำรองระหว่างประเทศ

คุณการชำระเงิน หมายถึง รายการที่แสดงถึงรายรับรายจ่ายเงินตราต่างประเทศ ที่เกิดจากการติดต่อทางธุรกิจกับประเทศอื่น ๆ ภายในเวลา 1 ปี ส่วนทุนสำรองระหว่างประเทศคือ ทรัพย์สินของประเทศหนึ่ง ๆ ประกอบด้วย ทองคำและเงินตราต่างประเทศที่สำคัญ เช่น ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ปอนด์สเตอร์ลิง เงินมาร์คเยอรมัน เงินเยนญี่ปุ่น เป็นต้น ทุนสำรองระหว่างประเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อแต่ละประเทศ ดังนี้

1. เป็นทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เพื่อรักษาอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราให้มีเสถียรภาพ
2. เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับการชำระให้กับต่างประเทศ การมีทุนสำรองมากขึ้นก็จะทำให้ประเทศนั้น ๆ มีเงินตราต่างประเทศใช้เพื่อการซื้อสินค้าและใช้หนี้ต่างประเทศได้มากขึ้น
3. เป็นทุนสำรองเงินตรา การมีทุนสำรองมากจะทำให้ประเทศนั้น สามารถพิมพ์ธนบัตรหรือมีเงินใช้จ่ายหมุนเวียนได้มากขึ้น

คุณการชำระเงินและทุนสำรองระหว่างประเทศเกี่ยวข้องกัน คือ ถ้าประเทศใดมีรายจ่ายมากกว่ารายรับ (คุณการชำระเงินขาดดุล) ก็จำเป็นต้องนำเอาทุนสำรองระหว่างประเทศหรือกู้ยืมมาจากต่างประเทศมาใช้หรือชำระหนี้อันเกิดจากคุณการชำระเงินขาดดุล การนำทุนสำรองระหว่างประเทศมาใช้มาก ๆ ก็จะทำให้ทุนสำรองระหว่างประเทศลดลง ทำให้ต่างชาติขาดความเชื่อถือสถานภาพทางการเงินของประเทศ หากประเทศแก้ไขปัญหาโดยการกู้ยืมเงินมาใช้หนี้ต่อไปเรื่อย ๆ ประเทศก็จะประสบปัญหาไม่มีเงินชำระหนี้ต่อไปได้ ด้วยเหตุนี้ ถ้าประเทศใดมีคุณการชำระเงินขาดดุล และทุนสำรองระหว่างประเทศลดลง ถือเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ การแก้ไขก็คือ การพยายามส่งสินค้าออกไปขายต่างประเทศให้ได้มากขึ้น เพื่อให้ได้เงินตราต่างประเทศมาใช้ ในทางกลับกันถ้าประเทศใดมีคุณการชำระเงินเกินดุล ก็จะทำให้จำนวนเงินตราต่างประเทศใช้มากขึ้น เป็นการเพิ่มทุนสำรองระหว่างประเทศ ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศก็มั่นคงขึ้น

423

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การเงินระหว่างประเทศ”

บัตริยกรรม

เรื่อง โครงการช่วยชาติของหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

นักเรียนศึกษาโครงการช่วยชาติของหลวงตามหาบัว และร่วมกันอภิปรายถึงวัตถุประสงค์ของโครงการและตอบลงในแบบฝึกปฏิบัติ

หลวงตาตั้งเป้า

** ** จะนำ “ทองคำ” เข้าคลังหลวงให้ได้ 10 ตัน หรือ 10,000 กิโลกรัม ** **
สินทรัพย์ (ทองคำและดอลลาร์) ที่ “โครงการช่วยชาติ โดยหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน”
ที่ได้รับบริจาคตั้งแต่ 12 เมษายน 2541 ถึง 12 เมษายน 2547 นำเข้าคลังหลวงแล้วทั้งสิ้น
12 ครั้ง

รวมทองคำและดอลลาร์ที่มอบเข้าคลังหลวงไปแล้วทั้งสิ้น

ทองคำ 825 แท่ง

10,312.50 กิโลกรัม

ดอลลาร์(รวมดอกเบี้ย)

10,803,600 เหรียญสหรัฐ

ที่มา: http://www.luangta.com/help/help_past.php

บัตรคำถาม

เรื่อง คุณลักษณะเงินกับทุนสำรองระหว่างประเทศ

นักเรียนขีดเส้นใต้คำตอบที่ถูกต้อง

1. ทุนสำรองระหว่างประเทศใช้เป็นทุนสำรองเงินตราเพื่อกิจการใด
(การออกเหรียญกษาปณ์ / การออกธนบัตร / การออกพันธบัตร)
2. หน่วยงานใดของประเทศไทยทำหน้าที่แทนรัฐบาลในการดูแลจัดการทุนสำรองระหว่างประเทศ
(กระทรวงการคลัง / ธนาคารแห่งประเทศไทย / สำนักงานประมาณ)
3. ถ้าทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยลดลง แสดงถึงปัญหาใด
(ขาดดุลการค้า / ขาดดุลบริการ / ขาดดุลการชำระเงิน)
4. การมีทุนสำรองระหว่างประเทศมีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ทางด้านใด
(เพื่อชำระหนี้กับต่างประเทศ / เพื่อชำระหนี้เมื่อขาดดุลการชำระหนี้ / เพื่อชำระหนี้เมื่อขาดดุลการค้า)
5. ทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยจะเพิ่มปริมาณเงินสูงขึ้นในกรณีใด
(ดุลการค้าเกินดุล / ดุลการชำระเงินขาดดุล / ดุลการชำระเงินเกินดุล)

บัตรเฉลย**เรื่อง คุณการชำระเงินกับทุนสำรองระหว่างประเทศ****จากบัตรกิจกรรม**

หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน ได้จัดให้มีโครงการช่วยชาติ โดยการรับบริจาคทั้งเงิน และทองคำ จากสาธารณชนตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 และนำส่งคลังหลวง มีวัตถุประสงค์

1. มุ่งเน้นปลูกจิตสำนึกให้คนไทยเกิดความรักชาติ หวงแหนปกป้องแผ่นดิน ขจัดความลุ่มหลง ฟุ่มเฟือย เข้มแข็ง อดทน และมีส่วนร่วมในการกอบกู้วิกฤติเศรษฐกิจ
2. มุ่งเน้นด้านวัตถุในการรับบริจาค ข้าวของเงินทอง โดยรับบริจาคทองคำ เงินดอลลาร์ เงินตราสกุลต่าง ๆ และเงินบาท นำเข้าห้องพระคลังหลวง เพื่อเป็นหลักประกันของประเทศชาติ
3. เพื่อกอบกู้สถานภาพของประเทศไทย ที่ประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจตกต่ำในปัจจุบันให้ผ่านพ้นไปด้วยดี

จากบัตรคำถาม

1. การออกธนบัตร
2. ธนาคารแห่งประเทศไทย
3. ขาดดุลการชำระเงิน
4. เพื่อชำระหนี้กับต่างประเทศ
5. ดุลการชำระเงินเกินดุล

431
ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การเงินระหว่างประเทศ”

บัตรคำสั่ง
เรื่อง ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน

โปรดอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับชั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 432 เรื่อง ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน
3. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 433 และตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 434
4. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ ไม่ถืออะไรติดตัวไป ยกเว้น
กระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน

การบันทึกดุลการชำระเงินโดยทั่วไปจะสรุปในระยะเวลา 1 ปี และบันทึกแยกออกเป็น 4 บัญชี คือ

1. บัญชีเดินสะพัด จะทำบัญชีแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของสินค้าและส่วนของบริการ ส่วนที่เป็นสินค้าเรียกว่า “ดุลการค้า” คำนวณดุลการค้าจากมูลค่าสินค้าส่งออกและมูลค่าสินค้านำเข้า สำหรับส่วนของบริการ เรียกว่า “ดุลบริการ” ประกอบด้วยรายการดังนี้

- 1.1 ค่าระวาง ค่าประกันภัยสินค้าและค่าขนส่งอื่น ๆ
- 1.2 รายได้จากการเดินทางระหว่างประเทศ
- 1.3 รายได้จากการลงทุน ได้แก่ ผลประโยชน์ที่ไปลงทุนในต่างประเทศ
- 1.4 รายจ่ายอื่น ๆ ของรัฐบาล

ถ้าเอา “ดุลการค้า” บวกเข้ากับ “ดุลบริการ” เรียกว่า “ดุลสินค้าและบริการ” หรือ “ดุลบัญชีเดินสะพัด”

2. บัญชีเงินโอนหรือบริจาค การโอนเงินหรือการบริจาคถือว่าเป็นการได้เปล่าไม่ต้องตอบแทน

3. บัญชีทุนเคลื่อนย้าย การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศมี 2 แบบ คือ

3.1 การลงทุนโดยตรง หมายถึง เจ้าของทุนเป็นผู้ลงทุนเอง คือเจ้าของทุนและผู้ประกอบการเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน เช่น ญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนสร้างโรงงานประกอบรถยนต์ในประเทศไทย ผลตอบแทนที่ได้คือกำไร

3.2 การลงทุนโดยทางอ้อม หมายถึง เจ้าของเงินไม่ได้ประกอบการเองโดยตรง คือเจ้าของเงินทุนกับผู้ประกอบการเป็นบุคคลคนละกลุ่มกัน เช่น การนำเงินไปซื้อหุ้นหรือฝากธนาคารพาณิชย์ ผลตอบแทนที่ได้ คือ เงินปันผล หรือดอกเบี้ย

4. บัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศ รัฐบาลไทยใช้ทองคำเป็นหลักทรัพย์เงินตราเงินตราต่างประเทศสกุลหลัก และบัญชีเงินฝากธนาคารพาณิชย์

บัตรคำถาม

เรื่อง ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน

1. บัญชีใดไม่ได้รวมอยู่ในบัญชีเดินสะพัด
  - ก. บัญชีสินค้า
  - ข. บัญชีเงินทุน
  - ค. บัญชีบริการ
  - ง. บัญชีบริจาค
2. บัญชีเดินสะพัดประกอบด้วยรายการใด
  - ก. ดุลการค้า ดุลบริการ และรายได้จากการเดินทางระหว่างประเทศ
  - ข. ดุลการค้า ดุลบริการ ดุลบริจาค และเงินโอน
  - ค. ดุลการค้า ดุลบริการ และทองคำ
  - ง. ดุลการค้า ดุลบริการ และหลักทรัพย์
3. เงินปันผลจากการลงทุนในต่างประเทศเกี่ยวข้องกับข้อใด
  - ก. บัญชีเดินสะพัด
  - ข. บัญชีเงินโอน
  - ค. บัญชีเงินบริจาค
  - ง. บัญชีทุนเคลื่อนย้าย
4. ถ้ารัฐบาลชดเชยการขาดดุลการชำระเงินด้วยการนำเงินคงคลังออกมาใช้ จะเกิดผลอย่างไร
  - ก. ปริมาณเงินคงคลังลดลง
  - ข. ปริมาณเงินคงคลังเพิ่มขึ้น
  - ค. ปริมาณเงินคงคลังอยู่ในลักษณะสมดุล
  - ง. ปริมาณเงินคงคลังมีแนวโน้มสูงขึ้น
5. รายได้จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในประเทศไทย ปรากฏในบัญชีใด
  - ก. บัญชีเดินสะพัด
  - ข. บัญชีทุน
  - ค. บัญชีดุลบริจาค
  - ง. บัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศ

434

ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การเงินระหว่างประเทศ”

บัตรเฉลย

เรื่อง ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน

ข้อ 1. ง

ข้อ 2. ก

ข้อ 3. ง

ข้อ 4. ก

ข้อ 5. ก

441
ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การเงินระหว่างประเทศ”

บัตรคำสั่ง
เรื่อง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

โปรดอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 442 เรื่อง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
2. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 443 สรุปความรู้ลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 444 และตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 445
4. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ **ไม่**ถืออะไรติดตัวไป **ยกเว้น**
กระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเนื้อหา**เรื่อง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ**

การประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ระบบการเงินระหว่างประเทศ มีความสำคัญมาก เพราะการซื้อขายสินค้า การกู้ยืม การลงทุน ตลอดจนการช่วยเหลือระหว่างประเทศต้องมีการชำระหนี้ เนื่องจากทุกประเทศต่างก็ใช้เงินของตัวเอง ซึ่งเงินตราของตัวเองไม่สามารถชำระหนี้ได้ ต้องใช้เงินตราต่างประเทศสกุลที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ดังนั้นเมื่อมีการชำระหนี้จึงต้องเอาเงินของตัวเองไปแลกเปลี่ยนเป็นเงินสกุลที่ผู้รับต้องการ ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ โดยมีธนาคารเป็นหน่วยให้แลกเปลี่ยน อัตราแลกเปลี่ยนจะเปลี่ยนแปลงขึ้นลงเหมือนราคาสินค้าในประเทศ ผู้กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนคือ ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยจะกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนต่อวัน ธนาคารพาณิชย์จะเป็นผู้รับนโยบายและดำเนินการแลกเปลี่ยน

อุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศ หมายถึง ความต้องการซึ่งเงินตราต่างประเทศเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

อุปทานของเงินตราต่างประเทศ หมายถึง เงินตราต่างประเทศที่มีผู้นำมาเสนอขายในตลาดเงินตรา ผู้นำเสนอขายได้แก่ พ่อค้าซึ่งรับชำระหนี้ด้วยเงินตราต่างประเทศ จากการส่งสินค้าออกไปขายในต่างประเทศ หรือเงินที่นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศนำเข้ามาใช้จ่าย

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน

1. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ระบบนี้จะปล่อยให้อัตราแลกเปลี่ยนเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงจากเจ้าหน้าที่ทางการเงินของรัฐ อัตราแลกเปลี่ยนจะเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามสถานะของอุปสงค์และอุปทานในตลาดการเงินต่างประเทศ

2. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบกำหนดค่าเสมอภาคไว้กับค่ามาตรฐาน ประเทศที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยนระบบนี้จะกำหนดค่าเสมอภาคเงินสกุลของตนเองไว้กับมาตรฐานต่าง ๆ เช่น ทองคำหรือเงินสกุลหลักของประเทศใดประเทศหนึ่ง เช่น ประเทศไทยเคยกำหนดค่าเงินบาทไว้กับเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ เมื่อดอลลาร์สหรัฐราคาลงหรือขึ้น เงินบาทก็จะมีค่าตามเงินดอลลาร์

443

ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การเงินระหว่างประเทศ”

บัตรกิจกรรม
เรื่อง เงิน ๆ ทอง ๆ

นักเรียนศึกษาอัตราซื้อและอัตราขายเงินตราต่างประเทศ ที่มา ธนาคารกสิกรไทย
อัตราแลกเปลี่ยนประจำวันที่ 5 สิงหาคม 2547 และให้อภิปรายสรุปความรู้ที่ได้ลงใน
แบบฝึกปฏิบัติ

อัตราและเปลี่ยน	ซื้อ	ขาย	ทองแท่ง	ซื้อ	ขาย
เหรียญสหรัฐ	41.08	41.67	กรุงเทพฯ		
ปอนด์สเตอร์ลิง	74,41875	76.12375	(บาท/ น้ำหนัก	7,650.00	7,750.00
ยูโร	49,24125	50.35125	บาท)		
เยน (ต่อ 100 เยน)	36,555	37,568	ฮ่องกง		
ริงกิต	10,5775	11.07	(เหรียญ/ เอานซ์)	392.00	392.75
เหรียญสิงคโปร์	23,69875	24.34	ลอนดอน		
เหรียญฮ่องกง	5,200625	5,38675	(เหรียญ/เอานซ์)	392.00	392.75

ทองรูปพรรณ	7,564.00	7,950.00
------------	----------	----------

ที่มา : หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันเสาร์ที่ 7 สิงหาคม 2547

บัตรคำถาม
เรื่อง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูก และเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- ..... 1. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับดุลการชำระเงิน
- ..... 2. ปัจจุบันประเทศไทยใช้อัตราแลกเปลี่ยนบาทกับเงินสกุลต่างประเทศในระบบเสรีหรือหรือแบบลอยตัว
- ..... 3. การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนบาทกับเงินตราสกุลอื่น ๆ เป็นหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย
- ..... 4. การลดค่าเงินบาทเป็นการแก้ไขปัญหาเงินฝืด
- ..... 5. เงินตราสกุลหลักที่ใช้เป็นฐานเปรียบเทียบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศคือดอลลาร์สหรัฐ เงินเยนญี่ปุ่น

บัตรเฉลย

เรื่อง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

จากบัตรกิจกรรม

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศมี 2 ชนิด คือ

1. อัตราซื้อ คือ อัตราขั้นต่ำที่ธนาคารพาณิชย์จะรับซื้อเงินตราต่างประเทศจากลูกค้า
2. อัตราขาย คือ อัตราขั้นสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์จะขายเงินตราต่างประเทศให้แก่ลูกค้า
อัตราซื้อและอัตราขายเงินตราต่างประเทศจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทุกวันตามลักษณะของอุปสงค์และอุปทานของเงิน แต่อยู่ภายใต้การควบคุมของธนาคารแห่งประเทศไทย

จากบัตรคำถาม

- ... ✘ ... 1. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับดุลการชำระเงิน
- ... ✔ ... 2. ปัจจุบันประเทศไทยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินสกุลต่างประเทศในระบบเสรีหรือหรือแบบลอยตัว
- ... ✔ ... 3. การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินตราสกุลอื่น ๆ เป็นหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย
- ... ✘ ... 4. การลดค่าเงินบาทเป็นการแก้ไขปัญหาเงินฝืด
- ... ✔ ... 5. เงินตราสกุลหลักที่ใช้เป็นฐานเปรียบเทียบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศคือดอลลาร์สหรัฐ เงินเยนญี่ปุ่น

451

ศูนย์ที่ 5 (สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การเงินระหว่างประเทศ”

บัตรคำสั่ง
เรื่อง เกมจับคู่เศรษฐกิจ

โปรดอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. นักเรียนอ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 452 เรื่อง เกมจับคู่เศรษฐกิจ
2. จับคู่ 2 คน เพื่อเล่นเกมจับคู่สกุลเงินกับประเทศให้สัมพันธ์กัน โดยการโยงเส้นลงในแบบฝึกปฏิบัติ จับเวลา 3 นาที
3. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 453
4. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ ไม่มีอะไรคิดตัวไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

452

ศูนย์ที่ 5 (สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การเงินระหว่างประเทศ”

บัตรกิจกรรม
เรื่อง เกมจับคู่เศรษฐกิจ

กติกา นักเรียนจับคู่ 2 คน เพื่อเล่นเกมจับคู่สกุลเงินกับประเทศให้สัมพันธ์กันถูกต้อง โดยการโยนเส้น ลงในแบบฝึกปฏิบัติ จับเวลา 3 นาที

สกุลเงิน

ดอลลาร์

ปอนด์สเตอร์ลิง

ยูโร

เยน

รูปี

หยวน

ประเทศ

ญี่ปุ่น

จีน

อินเดีย

สหรัฐอเมริกา

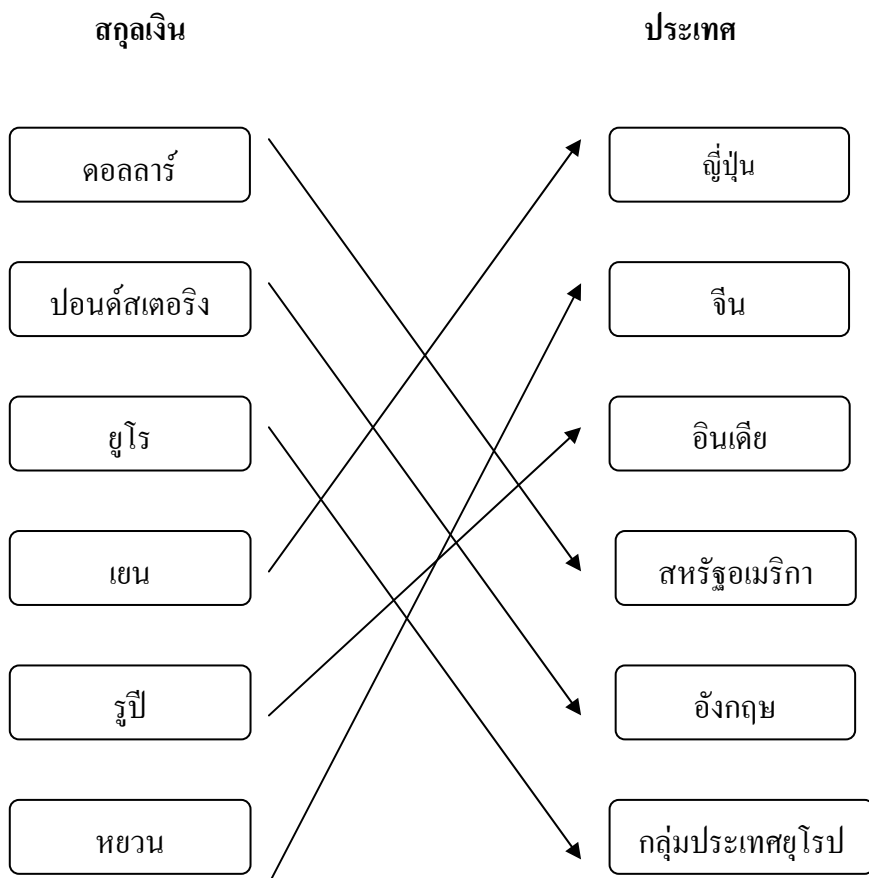
อังกฤษ

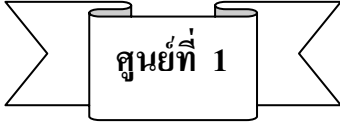
กลุ่มประเทศยุโรป

บัตรเฉลย

เรื่อง เกมจับคู่เศรษฐกิจ

กติกา นักเรียนจับคู่ 2 คน เพื่อเล่นเกมจับคู่สกุลเงินกับประเทศให้สัมพันธ์กันถูกต้อง โดยการโยงเส้น ลงในแบบฝึกปฏิบัติ จับเวลา 3 นาที

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การเงินระหว่างประเทศ”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง คุณลักษณะการเงินระหว่างประเทศ

จากบัตรกิจกรรม

1. คุณลักษณะที่มีลักษณะเกินคุณคือปี พ.ศ.....
เนื่องจาก.....
2. คุณลักษณะการเงินมีลักษณะเป็นอย่างไร.....
.....
.....

จากบัตรคำถาม

1. การเงินระหว่างประเทศมีลักษณะเป็นอย่างไร.....
.....
.....
2. คุณลักษณะการเงินระหว่างประเทศหมายถึงอะไร.....
.....
.....
จำแนกได้กี่ลักษณะ.....อะไรบ้าง.....
3. ตามปกติคุณลักษณะการเงินจะมีข้อบัญญัติที่สมควรอยู่เสมอ เพราะมีอะไรเป็นตัวปรับความ
ไม่สมดุล.....
4. คุณลักษณะการเงินระหว่างประเทศขาดคุณ มีผลกระทบต่ออะไร.....
.....
.....

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง คุณลักษณะการเงินกับทุนสำรองระหว่างประเทศ

จากบันทึกกิจกรรม

จากการศึกษาโครงการช่วยเหลือชาติของหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน นักเรียนคิดว่าโครงการดังกล่าวหลวงตามหาบัวท่านมีวัตถุประสงค์อะไร

- 1.....
.....
- 2.....
.....
- 3.....
.....

จากบัตรคำถาม

นักเรียนขีดเส้นใต้คำตอบที่ถูกต้อง

1. ทุนสำรองระหว่างประเทศใช้เป็นทุนสำรองเงินตราเพื่อกิจการใด
(การออกเหรียญกษาปณ์ / การออกธนบัตร / การออกพันธบัตร)
2. หน่วยงานใดของประเทศไทยทำหน้าที่แทนรัฐบาลในการดูแลจัดการทุนสำรองระหว่างประเทศ
(กระทรวงการคลัง / ธนาคารแห่งประเทศไทย / สำนักงานประมาณ)
3. ถ้าทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยลดลง แสดงถึงปัญหาใด
(ขาดดุลการค้า / ขาดดุลบริการ / ขาดดุลการชำระเงิน)
4. การมีทุนสำรองระหว่างประเทศมีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ทางด้านใด
(เพื่อชำระหนี้กับต่างประเทศ / เพื่อชำระหนี้เมื่อขาดดุลการชำระเงิน / เพื่อชำระหนี้เมื่อขาดดุลการค้า)
5. ทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยจะเพิ่มปริมาณเงินสูงขึ้นในกรณีใด
(ดุลการค้าเกินดุล / ดุลการชำระเงินขาดดุล / ดุลการชำระเงินเกินดุล)

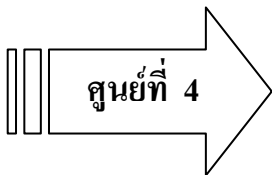
ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การเงินระหว่างประเทศ”

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง ส่วนประกอบในบัญชีดุลการชำระเงิน

ข้อ				
1	ก	ข	ค	ง
2	ก	ข	ค	ง
3	ก	ข	ค	ง
4	ก	ข	ค	ง
5	ก	ข	ค	ง

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การเงินระหว่างประเทศ”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

จากบัตรกิจกรรม

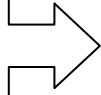
สรุปความรู้ที่ได้.....
.....
.....
.....
.....

จากบัตรคำถาม

นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูก และเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง

- ..... 1. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับดุลการชำระเงิน
- ..... 2. ปัจจุบันประเทศไทยใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินสกุลต่างประเทศในระบบเสรีหรือหรือแบบลอยตัว
- ..... 3. การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินตราสกุลอื่น ๆ เป็นหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย
- ..... 4. การลดค่าเงินบาทเป็นการแก้ไขปัญหาเงินฝืด
- ..... 5. เงินตราสกุลหลักที่ใช้เป็นฐานเปรียบเทียบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศคือดอลลาร์สหรัฐ เงินเยนญี่ปุ่น

ศูนย์ที่ 5
(สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การเงินระหว่างประเทศ”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง เกมจับคู่เศรษฐกิจ

กติกา นักเรียนจับคู่ 2 คน เพื่อเล่นเกมจับคู่สกุลเงินกับประเทศให้สัมพันธ์กันถูกต้อง
โดยการโยงเส้น ลงในแบบฝึกปฏิบัติ จับเวลา 3 นาที

สกุลเงิน

ประเทศ

ดอลลาร์

ญี่ปุ่น

ปอนด์สเตอร์ลิง

จีน

ยูโร

อินเดีย

เยน

สหรัฐอเมริกา

รูปี

อังกฤษ

หยวน

กลุ่มประเทศยุโรป

แบบทดสอบประเมินผลหลังเรียน
ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบมี 10 ข้อ
  2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ

ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดกล่าวถูกต้องในกรณี “ยอดทุนสำรองระหว่างประเทศเป็นลบ”
  - ก. คุณค่าการค้าขาดดุล
  - ข. คุณค่าการค้าเกินดุล
  - ค. คุณค่าชำระหนี้ขาดดุล
  - ง. คุณค่าชำระหนี้เกินดุล
2. ข้อใดคือวิธีแก้ปัญหาการขาดดุลชำระหนี้
  - ก. รัฐบาลต้องจัดทำงบประมาณเกินดุล
  - ข. สนับสนุนการจ้างงานในประเทศให้มากขึ้น
  - ค. ไม่ให้การสนับสนุนการเข้ามาลงทุนของต่างชาติ
  - ง. ส่งเสริมการขยายตลาดการส่งออกให้มากขึ้น
3. สาเหตุที่ทำให้เกิด “การชำระหนี้ระหว่างประเทศ” คือข้อใด
  - ก. ความต้องการบริโภคสินค้าจากต่างประเทศ
  - ข. การค้า การลงทุน และการกู้เงินระหว่างประเทศ
  - ค. ภาวะการขาดดุลงบประมาณของประเทศ
  - ง. การติดต่อทางการค้าระหว่างภาคเอกชนในประเทศกับต่างประเทศ
4. บัญชีแสดงรายรับ-รายจ่ายทางการค้า การบริการ และการลงทุนระหว่างประเทศ คุณประเภทนี้เรียกว่าอะไร
  - ก. คุณค่าการค้า
  - ข. คุณค่าชำระหนี้
  - ค. คุณค่าเงินทุนสำรองเงินตรา
  - ง. คุณค่าเงินทุนเคลื่อนย้ายในประเทศ

5. บัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยจะมีปริมาณลดลงในกรณีใด
- ก. การค้าขาดดุล
  - ข. การบริการขาดดุล
  - ค. การชำระเงินเกินดุล
  - ง. การชำระเงินขาดดุล
6. คนไทยที่ทำงานต่างประเทศมีผลให้เงินตราต่างประเทศไหลเข้ามามาก จำนวนเงินดังกล่าวจะปรากฏในบัญชีดุลประเภทใด
- ก. บัญชีดุลการค้า
  - ข. บัญชีดุลบริการ
  - ค. บัญชีดุลบริจาค
  - ง. บัญชีทุนเคลื่อนย้าย
7. ถ้ารัฐบาลชดเชยการขาดดุลการชำระเงินด้วยการนำเงินคงคลังออกมาใช้ จะเกิดผลอย่างไร
- ก. ปริมาณเงินคงคลังลดลง
  - ข. ปริมาณเงินคงคลังเพิ่มขึ้น
  - ค. ปริมาณเงินคงคลังอยู่ในลักษณะสมดุล
  - ง. ปริมาณเงินคงคลังมีแนวโน้มสูงขึ้น
8. การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินสกุลอื่น ๆ เป็นอำนาจหน้าที่ของใคร
- ก. คณะรัฐมนตรี
  - ข. กระทรวงการคลัง
  - ค. ธนาคารแห่งประเทศไทย
  - ง. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
9. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศหมายถึงอะไร
- ก. ราคาเงินตราแต่ละสกุลของแต่ละประเทศ
  - ข. ราคาเงินตราแต่ละสกุลมีราคาแตกต่างกัน
  - ค. ราคาทองคำของแต่ละประเทศในแต่ละวัน
  - ง. ราคาของเงินตราต่างประเทศสกุลหนึ่งเทียบกับเงินตราอีกสกุลหนึ่ง

10. เหตุผลประการสำคัญที่สุด ที่ทำให้เกิด “อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ” คือข้อใด

ก. การกำหนดนโยบายของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

ข. มีการค้าระหว่างประเทศ และแต่ละประเทศต่างก็มีหน่วยเงินตราไม่เหมือนกัน

ค. มีการลงทุนระหว่างประเทศ และแต่ละประเทศต่างก็มีหน่วยเงินตราไม่เหมือนกัน

ง. มีการชำระเงินระหว่างประเทศ และแต่ละประเทศมีหน่วยเงินตราไม่เหมือนกัน

เฉลยแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน และ หลังเรียน
ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ

ข้อ	
1	ค
2	ง
3	ข
4	ข
5	ง
6	ค
7	ก
8	ค
9	ง
10	ง

บันทึกผลการสอน

1. ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

มี

.....
.....
.....

2. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

1).....

2).....

3).....

3. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1).....

2).....

3).....

4. เสนอการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

1).....

2).....

3).....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส 42103 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชุดการสอนเรื่องที่ 2 การเงินระหว่างประเทศ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 จังหวัดลำพูน

เลข ที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับ การ ประเมิน	พฤติกรรม																				รวม คะแนน
		ความร่วมมือ				การแสดง ความคิดเห็น				การรับฟัง ความคิดเห็น				ความตั้งใจใน การทำงาน				การปรับปรุง ผลงาน				
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
																						20

เกณฑ์การประเมิน

4 = ดีมาก

3 = ดี

2 = ปานกลาง

1 = ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

หมายเหตุ ผู้ประเมิน คือ

1. ครู
2. เพื่อนนักเรียน
3. ตนเอง

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

เวลา 2 ชั่วโมง

ประกอบด้วย

1. คู่มือครู 1 เล่ม
2. ซองสำหรับสื่อการสอน
3. แบบทดสอบประเมินผลก่อน-หลังเรียน
และใบเฉลย
4. แบบฝึกปฏิบัติ

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

หน่วย เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

หัวเรื่อง

1. ความจำเป็น ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
2. ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
3. องค์การการค้าโลก (WTO)
4. กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน
5. เกมปริศนาอักษรซ่อนคำ (ศูนย์ตำรอง)

มโนคติ

1. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเกิดจากการที่แต่ละประเทศตระหนักว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศใดประเทศหนึ่ง ย่อมมีผลกระทบโยงโยไปยังประเทศอื่น ๆ ได้ การแก้ปัญหาหรือการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในด้านใดก็ตามไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง แต่ต้องได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบ

2. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ เป็นการร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อเสริมสร้างและรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน โดยเฉพาะด้านการค้าโดยการหาช่องทางขยายการค้าให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยลดหรือยกเลิกอุปสรรคและข้อกีดขวางทางการค้าทั้งในรูปพิกัดอัตราศุลกากรและมีใช้พิกัดอัตราศุลกากรหรือมีการปฏิบัติที่แตกต่างระหว่างประเทศในกลุ่มและนอกกลุ่ม

3. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ จะมีลักษณะเป็นแบบเขตการค้าเสรี การรวมกลุ่มแบบสหภาพศุลกากร การรวมกลุ่มแบบตลาดร่วม และการรวมกลุ่มแบบสหภาพเศรษฐกิจ

4. องค์การการค้าโลก (WTO) เป็นองค์กรระหว่างประเทศที่พัฒนามาจากข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) ตั้งขึ้นเพื่อปฏิรูประบบการค้าของโลกโดยประเทศสมาชิกร่วมการเจรจาเพื่อลดหรือขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ

5. องค์กรระหว่างประเทศที่เอื้อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจให้กับประเทศไทยมีหลายองค์กร เช่น สหภาพยุโรป (EU) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) และกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APEC)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สรุปความสำคัญ และประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมผู้นำ APEC 21 เขตเศรษฐกิจ หลังจากทีคูชิตีภาพการต้อนรับผู้นำ APEC
2. อธิบายลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจแบบการค้าเสรี แบบสหภาพศุลกากรแบบตลาดร่วม และแบบสหภาพยุโรปทางเศรษฐกิจ
3. อธิบายความเป็นมา วัตถุประสงค์ หลักการ และประโยชน์ของการเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO)
4. ระบุกลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน

สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
	<p>ทำแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>ก. ขั้่นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>1. นักเรียนศึกษาข่าวเศรษฐกิจหัวข้อข่าว คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เชิญตัวแทนเอเชีย-แปซิฟิก หรือ ดึงไทยเข้าสมาชิกข้อตกลงมาดริด - “ทักษิณ” สะกิดนักธุรกิจไทยรับมือเอฟทีเอ สั้รรวจตัวเองก่อนรุกรบ 	<p>แบบประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>10 ข้อ</p> <p>1. ข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจ 3 ข่าว</p>	<p>ก. ประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>1. ประเมินผลจากคะแนนแบบประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>2. สังเกตจากความสนใจของนักเรียน</p>

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
	<p>- คຸ້ນສຳຮັດໄຕ່ສວນທຸ່ມຕຳລາດ ກຸ້ງແຂ່ງແຂ້ງ</p> <p>2. ນັກຮຽນຮ່ວມກັນຕອບປະເດັນ ຄຳຄາມ</p> <p>- ການຮ່ວມກຸ່ມທາງເສຮຍຮູທຶກ ເກີດຂຶ້ນເນື່ອງຈາກສາເຫດຸດ ຮູບແບບຂອງຄວາມຮ່ວມມືເປັນ ອຸ່ງຳໄວ</p> <p>3. ຄຮູເນັ້ນຍ້ຳໃຫ້ນັກຮຽນມີຄວາມ ຮູ້ສຶກສັດຊື່ງແລະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຮ່ວງຳປຸກກອບກຶກກຮຮມ</p>		
<p>1. ຄວາມຈຳເປັນ ປະໂຫຍຸຸນ ຂອງການ ຮ່ວມກຸ່ມ ທາງເສຮຍຮູທຶກ</p>	<p>ບ. ຈັ້ນປຸກກອບກຶກກຮຮມ (ສູນຍັທີ່ 1)</p> <p>1. ອ່ານບັດຮຄຳສັ່ງແລະປຸກິບັດຕິຕາມ ຄຳສັ່ງ</p> <p>2. ອ່ານບັດຮເນື້ອຫາ ເຣື່ອງ ຄວາມຈຳເປັນ ປະໂຫຍຸຸນຂອງ ການຮ່ວມກຸ່ມທາງເສຮຍຮູທຶກ</p> <p>3. ອ່ານບັດຮກຶກກຮຮມແລະຮມຮີດີ ຖາປາກຕ້ອນຮັບຜູ້ນຳ APEC 21 ເຂດເສຮຍຮູທຶກ ຮ່ວມອຶປຸກາຍ ເຣື່ອງຳກັບຖາປາກທີ່ເຣິນ ໃນປະເດັນ - ການຮ່ວມກຸ່ມທາງເສຮຍຮູທຶກ ມີຄວາມສຳຄຸງອຸ່ງຳໄວ ແລະໄທຍ ໄດ້ຮັບປະໂຫຍຸຸນອຸ່ງຳໄວຈາກການ</p>	<p>1. ບັດຮຄຳສັ່ງ (10 ແຜ່ນ)</p> <p>2. ບັດຮເນື້ອຫາ (10 ແຜ່ນ)</p> <p>3. ບັດຮກຶກກຮຮມ (2 ແຜ່ນ)</p> <p>4. ແຜ່ນຮີດີຮ່ວມ ຖາປາກຕ້ອນຮັບ ຜູ້ນຳ APEC 21 ເຂດເສຮຍຮູທຶກ</p> <p>5. ບັດຮຄຳຄາມ (10 ແຜ່ນ)</p>	<p>ບ. ຈັ້ນປຸກກອບກຶກກຮຮມ ກຶກກຮຮມ</p> <p>1. ສຸຮປຄວາມສຳຄຸງ ແລະປະໂຫຍຸຸນທີ່ ປຸກເສປາໄທຍໄດ້ ຮັບຈາກການເປັນເຈົ້າ ຖາປາກປຸກກອບ ຜູ້ນຳ APEC 21 ເຂດເສຮຍຮູທຶກ ຫຸ່ງຈາກທີ່ດຸຮີດີ ຖາປາກຕ້ອນຮັບ ຜູ້ນຳ APEC ໄດ້ ອຸ່ງຳໄວຕ້ອງ</p>

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
	<p>เป็นเจ้าภาพจัดประชุม ผู้นำ APEC ลงในแบบ ฝึกปฏิบัติ</p> <p>4. อ่านคำถามและตอบ คำถามลงในแบบฝึก ปฏิบัติ</p> <p>5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตร เฉลย</p>	<p>6. บัตรเฉลย (2 แผ่น)</p>	<p><u>วิธีวัด</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบความรู้ของ ผู้เรียนตามผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง 2. ตรวจสอบการสรุป ความรู้ที่ได้จากการ ดูซีดีภาพต้อนรับผู้นำ APEC 3. ตรวจสอบงานการตอบ คำถาม 4. แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงาน <p><u>เครื่องมือวัด</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แบบทดสอบความรู้ ของผู้เรียนตามผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. แบบประเมินผลงาน ของนักเรียน 3. แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
2. ลักษณะของ การรวมกลุ่ม ทางเศรษฐกิจ	<p style="text-align: center;">ศูนย์ที่ 2)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่องลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ 3. อ่านบัตรคำถามและตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 4. บัตรเฉลย (2 แผ่น) 	<ol style="list-style-type: none"> 2. อธิบายลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจแบบการค้าเสรีแบบสหภาพศุลกากรแบบตลาดร่วม และแบบสหภาพยุโรป <p>วิธีวัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. ตรวจสอบผลงานการตอบคำถาม 3. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม <p>เครื่องมือวัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แบบทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. แบบประเมินผลงานของนักเรียน 3. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

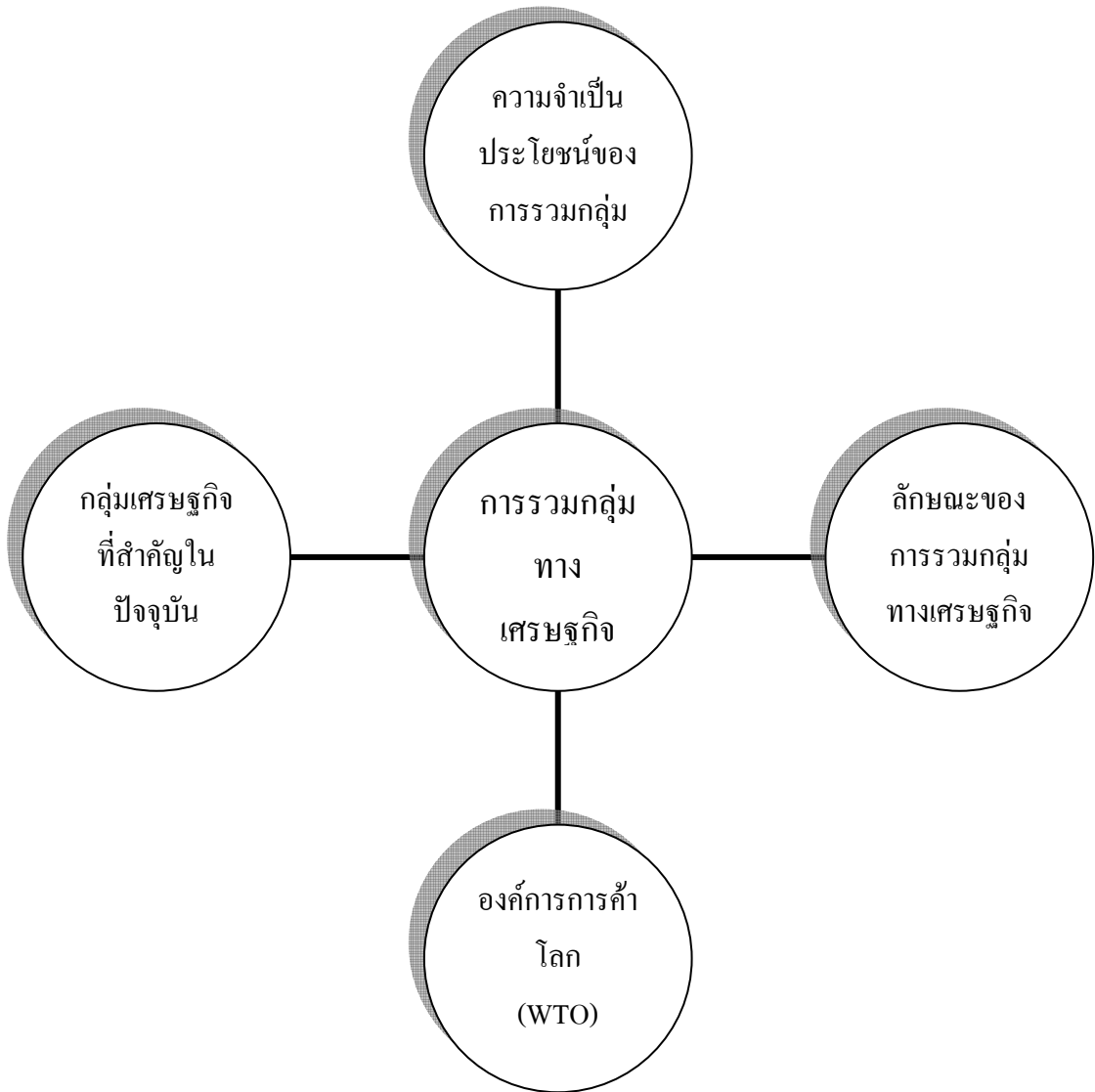

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
3. องค์การ การค้าโลก (WTO)	<p style="text-align: center;">(ศูนย์ที่ 3)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติ ตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง “มารู้จัก WTO (องค์การ การค้าโลก) กันเถอะ” 3. อ่านบัตรคำถามและตอบ คำถามลงในแบบฝึก ปฏิบัติ 4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตร เฉลย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 4. บัตรเฉลย (2 แผ่น) 	<ol style="list-style-type: none"> 3. อธิบายความเป็นมา วัตถุประสงค์ หลักการ และประโยชน์ของการ เป็นสมาชิกของ องค์การการค้าโลก (WTO) <p>วิธีวัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบความรู้ของ ผู้เรียนตามผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง 2. ตรวจสอบผลงานการ ตอบคำถาม <p>เครื่องมือวัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แบบทดสอบความรู้ ของผู้เรียนตามผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง 2. แบบประเมินผลงาน ของนักเรียน 3. แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
4. กลุ่มเศรษฐกิจ ที่สำคัญใน ปัจจุบัน	<p style="text-align: center;">(ศูนย์ที่ 4)</p> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติ ตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง “กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญ ในปัจจุบัน” 3. อ่านบัตรคำถามและตอบ คำถามลงในแบบฝึก ปฏิบัติ 4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 4. บัตรเฉลย (2 แผ่น)	4. ระบุกลุ่มเศรษฐกิจที่ สำคัญได้อย่างน้อย 3 กลุ่ม วิธีวัด 1. ทดสอบความรู้ของ ผู้เรียนตามผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง 2. ตรวจสอบผลงานการ ตอบคำถาม 3. แบบสังเกต พฤติกรรมกรรมการทำ งานกลุ่ม เครื่องมือวัด 1. แบบทดสอบความรู้ ของผู้เรียนตามผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. แบบประเมินผลงาน ของนักเรียน 3. แบบสังเกต พฤติกรรมกรรมการทำ งานกลุ่ม

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
5. เกมปริศนา อักษรซ่อนคำ	<p align="center">(ศูนย์ที่ 5) ดำรง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรกิจกรรม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน 1 คน มาเล่นเกมปริศนาอักษรซ่อนคำ ให้เพื่อน 1 คนจับเวลา ส่วนที่เหลือในกลุ่มช่วยเสนอแนะผู้เล่นเกมกลุ่มของคนได้ 3. จับเวลา 5 นาที 4. ใครหาชื่อประเทศได้มากที่สุด และใช้เวลาน้อยที่สุดเป็นผู้ชนะ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น) 3. บัตรเฉลย (2 แผ่น) 4. นาฬิกา จับเวลา 1 เรือน 	
	<p>ก. <u>ขั้นสรุปบทเรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ซักถามนักเรียนในประเด็นสำคัญ คือ ความจำเป็นประโยชน์ ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และกลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน 2. ทำแบบทดสอบประเมินผลหลังเรียน 	<p>แบบทดสอบ ประเมินผล หลังเรียน 10 ข้อ</p>	<p>ค. <u>ประเมินผล</u> หลังเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผลจากคะแนนแบบประเมินผลหลังเรียน

ผังมโนทัศน์
ชุดการสอนเรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

แบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน
ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมี 10 ข้อ
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X) ในกระดาษคำตอบ

1. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีจุดมุ่งหมายคือข้อใด
  - ก. เพื่อแสวงหาอาณาจักรทางการค้า
  - ข. เพื่อให้ประเทศสมาชิกมีความเจริญเท่าเทียมกัน
  - ค. เพื่อให้มีความมั่นคงทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ
  - ง. เพื่อให้ความคุ้มครองประเทศสมาชิกและกีดกันสินค้าที่มาจากประเทศนอกกลุ่ม
2. ข้อใดเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ
  - ก. การสร้างอำนาจการผูกขาด
  - ข. การแสวงหาความชำนาญในการผลิต
  - ค. การเพิ่มอำนาจการต่อรองของประเทศสมาชิก
  - ง. การกระจายผลประโยชน์ระหว่างประเทศสมาชิก
3. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจข้อใดที่เปิดโอกาสให้สินค้า เงินทุน และการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศสมาชิกได้อย่างเสรี
  - ก. เขตการค้าเสรี
  - ข. สหภาพศุลกากร
  - ค. ตลาดร่วม
  - ง. สหภาพเศรษฐกิจ
4. ข้อใดไม่อยู่ในลักษณะการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่เกิดตามภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก
  - ก. เขตการค้าเสรี
  - ข. สหภาพศุลกากร
  - ค. ตลาดร่วม
  - ง. บริษัทข้ามชาติ

5. องค์การการค้าโลก (WTO) มีวิวัฒนาการความเป็นมาเกิดจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ ข้อใด
- สมาคมการค้าเสรียุโรป (EFTA)
  - เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA)
  - กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)
  - ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT)
6. องค์การการค้าโลก (WTO) มีหน้าที่หลักคือข้อใด
- ส่งเสริมการค้าของโลกให้เป็นไปโดยเสรีปราศจากการกีดกันที่ไม่มีเหตุผล
  - กำหนดภาษีศุลกากรของประเทศต่าง ๆ ให้เป็นแบบแผนและระบบเดียวกัน
  - กำหนดมาตรฐานสินค้า (ISO) ในการค้าระหว่างประเทศ
  - เป็นตัวแทนเจรจาการค้าให้แก่ประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิก
7. วัตถุประสงค์ทางด้านเศรษฐกิจของการรวมกลุ่มอาเซียน (ASEAN) คือข้อใด
- ร่วมมือกันพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออก
  - ร่วมมือกันกีดกันทางการค้าประเทศนอกกลุ่ม
  - ร่วมมือกันพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรส่งออก
  - ร่วมมือกันพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก
8. ข้อใดไม่ใช่สมาชิกของกลุ่มอาเซียน (ASEAN)
- มาเลเซีย บรูไนดารุสซาลาม
  - ไทย อินเดีย
  - สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์
  - พม่า กัมพูชา
9. กลุ่มเอเปก (APEC) สมาชิกส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไร
- ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลก
  - ประเทศกำลังพัฒนาในทวีปเอเชีย
  - ประเทศเกษตรกรรมชั้นนำของโลก
  - ประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา

10. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับสมาชิกของกลุ่มเอเปค (APEC)

- ก. มีสมาชิก 20 เขตเศรษฐกิจ
- ข. มีสมาชิก 21 เขตเศรษฐกิจ
- ค. มีสมาชิก 22 เขตเศรษฐกิจ
- ง. มีสมาชิก 23 เขตเศรษฐกิจ

ข่าวจากหนังสือพิมพ์

เชิญตัวแทนเอเชีย-แปซิฟิกหรือ

ดึงไทยเข้าสมาชิกข้อตกลงมาดริด

นายวัฒนา เมืองสุข รมว.พาณิชย์ เปิด
 เผยภายหลังเป็นประธานเปิดงานสัมมนาการ
 คุ้มครองเครื่องหมายการค้าโดยมีตัวแทนจาก
 22 ประเทศ อาทิ จีน ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย
 สิงคโปร์ และผู้แทนไทยจากภาครัฐและเอกชนเข้า
 ร่วมประชุมว่า ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการคุ้มครอง
 เครื่องหมายการค้าจากประเทศออสเตรเลีย อังกฤษ
 และสวิตเซอร์แลนด์ มาแลกเปลี่ยนความรู้และ
 ประสบการณ์กับประเทศในแถบภูมิภาค เอเชีย-
 แปซิฟิก เกี่ยวกับผลดีและผลเสียของการเข้า
 เป็นภาคีสมาชิกข้อตกลงอนุสัญญากรุงมาดริด
 ว่าด้วยความร่วมมือด้านเครื่องหมายการค้าสากล
 เพื่อสร้างความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิของ
 เครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้วให้สามารถไป
 ขอรับการคุ้มครองในประเทศภาคีของสนธิสัญญา
 ระหว่างประเทศเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและ
 การค้าระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ไทยได้เสนอเรื่องขอ
 เข้าเป็นสมาชิกฯ อนุสัญญากรุงมาดริด ซึ่งคณะ
 กฤษฎีกากำลังพิจารณา เพราะเรื่องนี้ต้องผ่านความ
 เห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรก่อน คาดว่าหาก
 สภา เห็นชอบจะสามารถประกาศบังคับใช้ได้ในปี

“รัฐบาลให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรักษา
 คุ้มครองปกป้องงานทรัพย์สินทางปัญญาทั้งใน
 ประเทศและต่างประเทศ และประเทศไทยเป็น
 สมาชิกการดูแลคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมี
 สมาชิกกว่า 180 ประเทศทั่วโลก จะเห็นได้ว่าการ
 ทำการค้าทางด้านทรัพย์สินทางปัญญามีส่วนเข้าไป
 เกี่ยวข้องได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ประเทศไทยก็มีงาน
 ดูแลทรัพย์สิน งานพัฒนา คุ้มครอง ปกป้อง
 เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของกลุ่มประเทศ
 สมาชิกในการดูแลทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งขณะนี้
 รัฐบาลมีนโยบายชัดเจนที่จะไม่ปกป้องผู้ที่กระทำ
 ความผิดในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญารูปแบบ
 ต่าง ๆ” นายวัฒนา กล่าว.

ข่าวจากหนังสือพิมพ์

● “ทักษิณ” สะกิดนักธุรกิจไทยรับมือเอฟทีเอ

สำรวจตัวแสบก่อนนำรูปแบบ

น.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “วิสัยทัศน์การค้าเสรี : โอกาสทางธุรกิจ” ในงานสัมมนาเรื่อง “การเปิดการค้าเสรี : โอกาสทางธุรกิจ” ซึ่งจัดโดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ว่า การที่ประเทศไทยเปิดเสรีการค้า (เอฟทีเอ) กับประเทศต่างๆ เพื่อปรับบทบาทของประเทศไทย จากประเทศตั้งรับมาเป็นรุกแทน

โดยการเปิดเจรจาเอฟทีเอกับประเทศต่างๆ ไทยจะเปิดต่อกับประเทศคู่ค้า 2 ฝ่าย เพราะเอฟทีเอเป็นสิ่งที่ไทยหลีกเลี่ยงไม่ได้อยู่แล้วในอนาคต จะนั้น ไทยควรจะเริ่มตั้งรับก่อนที่คนอื่นจะเปิดประเทศก่อนที่จะถูกใครบังคับ โดยมุ่งตรงที่เป็นคู่ มงเงแปะ ไทยยังเป็นภาพรวมทั้งหมด ในเมื่อเราต้องการเงินลงทุนจากต่างประเทศ ก็ต้องการหุ้นส่วนที่สามารถ win win ได้ทั้งสองฝ่าย

นายกรัฐมนตรียังได้กล่าวเตือนบรรดานักธุรกิจด้วยว่า ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบการเปิดเสรีทางการค้าก็ต้องยอมรับ และต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่จะแข่งขันให้ได้ และอยู่แล้วจะไม่โดนกลืนก็ได้อย่างไรในอุตสาหกรรมทุกชนิด ซึ่งเราต้องไม่แคร์และเสียใจด้วย วิธีที่คิดกับธุรกิจให้เข้มแข็ง ปรับตัวเอง ให้มีคอนกรีต เมื่อปรับตัวเองแล้ว จะไม่แพ้ เพราะเอฟทีเอจะสร้างโอกาสมากมาย เรื่องที่ว่าเราจะเสียโอกาสหรือยังก็ตาม เพราะเมื่อเราเปิด ส.อ.ท. ก็พบว่า การที่เอฟทีเอมีทั้งดีและเสียย่อมมีเสียไว้เสมอ แต่ใช้จากเข้มแข็ง เชื่อ ไรศที่ทำอะไรไม่ได้ ลัทธิ ซึ่งคนเห็นด้วยกับที่นายกรัฐมนตรีพูดว่าภาคธุรกิจต้องทำอะไรได้สำรวจตัวเอง ปรับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และ ภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือกับภาคทางปรับสินค้าให้ตรงกับความต้องการของคู่ค้า

“ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องทำอะไรบางอย่างเพื่อที่จะเปิดโอกาสให้มีการเข้ามาลงทุนครั้งใหญ่ในประเทศไทย โอกาสทั้งหมดจึงอยู่ที่การปรับตัวเอง ซึ่งอย่างองการหลีกเลี่ยงสินค้าอย่างเสื้อผ้าและข้าวได้ในประเทศเดียว ต้องปรับเชิงรุกทางการตลาด ประเด็นสำคัญจะต้องดูความต้องกลางของประเทศคู่ค้าว่าต้องการสินค้าแบบใด ต้องหาวิถีทางการตลาดว่าขายแบบใด ราคาเท่าใด และดีอย่างไรจะต้องปรับการบริหารให้โปร่งใส และรู้จักใช้เครื่องมือทางการเงินสมัยใหม่ เพราะเอฟทีเอจะทำให้เกิดความหลากหลายของเครื่องมือทางการเงิน โอกาสเข้าหาแหล่งทุนจะมีความขึ้น หากใครไม่มีความเข้าใจก็จะไม่มีโอกาสขายกิจการ อีกทั้งธุรกิจก็ต้องมีความโปร่งใสในการบริหารจัดการด้วย จึงจะได้มีความไว้วางใจจากประเทศคู่ค้า ซึ่งภาคธุรกิจมีเวลาปรับตัวอีกไม่กี่ปี เพราะในปีนี้จะเป็นที่ตั้งของเอฟทีเอ บางตัวมีผล บางตัวอยู่ระหว่างเจรจาและยังมีแนวโน้มมีผล”

และขึ้นขีดความสามารถในการแข่งขันกับอุตสาหกรรมบริการของประเทศ ขณะที่ผู้ประกอบการเอสเอ็มอีจะได้เสียด้านอนามัยที่อุตสาหกรรมไม่มีมาตรการช่วยเหลือ และไทยจะต้องรับมือกับค่าเงินและปรับโครงสร้างภาษีให้สอดคล้องกับเอฟทีเอ และจัดทำกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าให้เป็นรูปแบบเดียวกัน รวมทั้งตรวจสอบและยกเลิกมาตรการที่ไปจำกัดด้วย

ทั้งนี้ นายประพัฒน์ได้กล่าวถึงภาคการเกษตรที่มีคู่แข่งในเอเชีย ซึ่งเป็นตลาดใหญ่ว่า จะมีศักยภาพสูง และมีอุปสรรคด้านการค้าอยู่มาก เนื่องจากมีสินค้าเป็นคู่แข่งกับไทยโดยตรง โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรม ความกังวลโดยเฉพาะการทะลักเข้ามาของสินค้าจีนที่ไม่มีคุณภาพ หรือไม่ได้รับการคุ้มครองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จะถือว่ามีมาตรการรองรับที่เพียงพอ ขณะเดียวกันภาคเอกชนต้องจับตามองอย่างใกล้ชิดถึงผลการเจรจาการค้าเสรีที่รวดเร็ว และบทบาทที่เพิ่มขึ้นของจีนและอินเดียด้วย.

หุ้นสหรัฐได้ส่วนทุ่มตลาดกึ่งแข็งแข็ง

ผู้ส่งออกผวาคนไทยถูกลอยแพเป็นป่อ

นายฉวีสาร ชำนาญเวช นายกษมาภรณ์ อาหารแช่แข็งไทย เปิดเผยถึงกรณีสหรัฐ เปิดตลาดทุ่มตลาดกึ่งแข็งและผู้ส่งออก กึ่งอีก 5 ประเทศ หลังจากที่ทราบประมาณใน 8 มลรัฐ ได้ร้องเรียนว่าประเทศดังกล่าวทำกึ่งแข็งเข้าไปขาย สหรัฐทำให้อุตสาหกรรมกึ่งในสหรัฐได้รับความเสียหายว่า

เรื่องดังกล่าวคงต้องรอผลประกาศอย่างเป็นทางการของกระทรวงพาณิชย์สหรัฐในวันที่ 18 มิ.ย.นี้ก่อน ถ้าหากสหรัฐจัดเก็บภาษีย้อนเข้าการ คอบได้การทุ่มตลาด (เอดี) จะทำให้ผลผลิตกึ่ง กึ่งจากไทยต้องเสียภาษีในอัตรา 5% จะส่งผล ให้โรงงานผู้ผลิตกึ่งสดแช่แข็งแข็งต้องหายไป จากระบบประมาณ 1 ใน 3 ของโรงงานทั้งหมด แต่จัดเก็บภาษี 10% โรงงานหายไปจากระบบ 50% (และถ้าจัดเก็บภาษี 15% ทำให้โรงงานหาย

ไปจากระบบ 2 ใน 3 ของโรงงานทั้งหมด และ ทำให้โรงงานต้องปลดพนักงานออกเป็นจำนวน มาก รวมทั้งจะกระทบอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหารสัตว์ เป็นต้น

ทั้งนี้สมาคมต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วย เหลือผู้ส่งออกด้วยการศึกษาไปเจรจากับหน่วยงาน ราชการของสหรัฐ เพื่อไม่ให้สหรัฐจัดเก็บภาษีย้อน เข้าจากไทย เพราะไม่เช่นนั้นจะทำให้อุตสาหกรรมได้รับเสียหาย ซึ่งปัจจุบันสมาคมฯ ได้จัดสรรเงินจากกองทุนของสมาคมฯ เข้ามา ช่วยเหลือในเรื่องการว่างงานของสมาคมฯ 50% ให้กับบริษัทที่ต้องแข็งแข็งเพื่อตั้งต่อตรง พาณิชย์สหรัฐ ซึ่งปัจจุบันมี 4 บริษัทที่ต้องตอบ คำถามด้านการตลาดและการส่งออกสินค้าให้กับ เจ้าหน้าที่สหรัฐ โดยแต่ละบริษัทมีส่วนแบ่งการ ตลาดอย่างบริษัทละ 13% ของปริมาณการส่ง

ออกกึ่งไปสหรัฐ ประกอบด้วย บริษัท ไทย แลนด์ฟิชเชอร์ 2. บริษัทไทยเอกมัย 3. บริษัท ชันท์บุรีซีฟู้ด และ 4. บริษัท เดอะ ยูนิเวนไฟรท เช่น เนื่องจากสหรัฐจะใช้ข้อมูลของบริษัทดังกล่าว เป็นฐานในการกำหนดการจัดเก็บภาษีย้อนผู้ส่งออก ทุกบริษัทที่ส่งสินค้าไปขายยังสหรัฐ อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ผู้ส่งออกทั้ง 4 ราย มีค่าใช้จ่ายทางภาษี ซึ่งแจ้งข้อมูลรายละเอียด 4 แสนเหรียญ

“ถ้าหากไทยถูกจัดเก็บภาษีย้อนเข้าสินค้ากึ่ง แข็งแข็ง จะทำให้อุตสาหกรรมกึ่งของไทยทั้ง ระบบสูญเสียชีวิตความสามารถในการแข่งขันใน ตลาดสหรัฐ เนื่องจากภาษีการคอบได้การทุ่มตลาด มีระยะเวลาบังคับใช้ 5 ปี และมีบทบาทุก 1 ปี และทำให้ไทยเสียเปรียบคู่แข่ง โดยเฉพาะ เวียดนาม มาเลเซียและอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม ในปีที่ผ่านมามีรายได้จากการส่งออกกึ่งประมาณ 72,000 ล้านบาท และในปีนี้มีคาดว่าจะลดลง ประมาณ 20%”

511

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรคำสั่ง

เรื่อง ความจำเป็น ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้ด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 512 เรื่อง ความจำเป็น ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
2. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 513 ชมซีดีภาพการต้อนรับผู้นำ APEC 21 เขต เศรษฐกิจร่วมอภิปรายเกี่ยวกับภาพที่เห็นในประเด็น “การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ มีความสำคัญอย่างไร และไทยได้รับประโยชน์อย่างไรจากการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมผู้นำ APEC” ลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. ตอบคำถามจากบัตรคำถาม หมายเลข 514
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 515
5. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย ไม่ถืออะไรติดมือไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

512

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ความจำเป็น ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

☐ ความจำเป็นของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเกิดจากการที่แต่ละประเทศได้ตระหนักว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศใดประเทศหนึ่ง ย่อมมีผลกระทบโยงโยไปยังประเทศอื่น ๆ ได้ การแก้ปัญหาหรือการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในด้านใดก็ตามไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง แต่ต้องได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบ

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เป็นการรวมกลุ่มของประเทศต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน โดยมีเจตนารมณ์ที่วางรากฐานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อเสริมสร้างและรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน โดยเฉพาะในด้านการค้าได้พยายามแสวงหาช่องทางขยายการค้าระหว่างกันให้มีขอบเขตกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยการลดหรือยกเลิกอุปสรรคและข้อกีดขวางทางการค้าทั้งในรูปแบบพิกัดอัตราศุลกากร และไม่ใช้พิกัดอัตราศุลกากร หรือมีการปฏิบัติที่แตกต่างระหว่างประเทศในกลุ่มกับประเทศนอกกลุ่ม

☐ ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

1. สามารถระดมทรัพยากรจากประเทศสมาชิกเพื่อประกอบกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ให้มีศักยภาพสูงขึ้นทั้งทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการต่าง ๆ
2. ทำให้ประเทศสมาชิกรวมกันเป็นหน่วยการผลิตที่มีขนาดใหญ่ เพื่อเพิ่มพลังอำนาจในการต่อรองของประเทศในกลุ่มสมาชิก กับประเทศนอกกลุ่มสมาชิก ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก
3. ประเทศสมาชิกจะได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าจากประเทศภายในกลุ่ม เช่น การยกเว้นการเก็บภาษีศุลกากรจากประเทศสมาชิก การให้โควตาพิเศษแก่ประเทศสมาชิก
4. ทำให้การค้าในกลุ่มประเทศสมาชิกขยายตัวมากยิ่งขึ้น เมื่อยกเลิกการเก็บภาษีศุลกากรซึ่งกันและกันแล้ว การนำสินค้าจากประเทศหนึ่งไปสู่อีกประเทศหนึ่งก็ย่อมมีราคาถูกลง
5. เป็นผลต่อความมั่นคงทางการเมืองของประเทศสมาชิก เมื่อแต่ละประเทศในกลุ่มมีเอกภาพทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ย่อมมีผลเอื้ออำนวยทางด้านอื่น ๆ

513

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรกิจกรรม

เรื่อง การต้อนรับผู้นำ APEC 21 เขตเศรษฐกิจ

โปรดทำกิจกรรมตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. นักเรียนดูภาพการต้อนรับผู้นำ APEC 21 เขตเศรษฐกิจ ที่มาประชุมในประเทศไทย โดยรัฐบาลไทยเป็นเจ้าภาพ จากแผ่นซีดี
2. นักเรียนร่วมอภิปรายเกี่ยวกับภาพที่เห็น ในประเด็น
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีความสำคัญอย่างไร และไทยได้รับประโยชน์อย่างไรจากการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมผู้นำ APEC”
3. นักเรียนสรุปผลการอภิปรายลงในแบบฝึกปฏิบัติ

514

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรคำถาม

เรื่อง ความจำเป็น ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

1. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ คืออะไร
2. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
3. บอกประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

515

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรเฉลย**เรื่อง ความจำเป็น ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ****จากบัตรกิจกรรม**

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีความสำคัญเพราะเป็นความร่วมมือของประเทศสมาชิกในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจร่วมกัน ส่งเสริมการค้าเสรี และตั้งรับการรวมเป็นตลาดเดียวของประชาคมยุโรป ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเป็นเจ้าภาพจัดประชุม เช่น เป็นที่รู้จักของชาวโลกในด้านความมีศักยภาพในการจัดประชุม จัดแสดงกระบวนการ พุทธยศาสตร์ราชมารค ให้ผู้นำ APEC และผู้เกี่ยวข้องได้รับชม รวมทั้งการส่งออกทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ รวมทั้งเจรจาเพื่อขยายตลาดการส่งออกได้เพิ่มขึ้น

จากบัตรคำถาม

1. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ คือ การที่ประเทศต่าง ๆ รวมตัวเพื่อการบรรลุเป้าหมายด้านเศรษฐกิจร่วมกัน
2. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีสาเหตุมาจาก ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศใดประเทศหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อไปยังประเทศอื่น ๆ ได้ การแก้ปัญหาจะต้องได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบ
3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
  - 3.1 ระดมทรัพยากรจากประเทศสมาชิกประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีศักยภาพสูงขึ้น
  - 3.2 ประเทศสมาชิกรวมกันเป็นหน่วยการผลิตขนาดใหญ่ เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองของประเทศในกลุ่ม
  - 3.3 ประเทศสมาชิกได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าจากประเทศภายในกลุ่ม
  - 3.4 ทำให้การค้าในกลุ่มประเทศสมาชิกขยายตัวมากขึ้น
  - 3.5 เป็นผลต่อความมั่นคงของประเทศสมาชิก

521

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”**บัตรคำสั่ง****เรื่อง ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ**

โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้ด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 522 เรื่อง ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
2. ตอบคำถามจากบัตรคำถาม หมายเลข 523
3. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 524
4. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย ไม่ถืออะไรติดมือไป
ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

522

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

❏ ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เกิดขึ้นเพื่อให้การแข่งขันในการค้าระหว่างประเทศมีความเสมอภาคกัน ทั้งประเทศมหาอำนาจกับประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่กำลังพัฒนา ลักษณะของการรวมกลุ่มมีลักษณะดังนี้

1. การรวมกลุ่มแบบเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) ข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิกจะครอบคลุมสาระสำคัญเพียงเรื่องเดียวคือ การตกลงจะยกเลิกภาษีที่เคยเรียกเก็บระหว่างกัน และขจัดปัญหาหรืออุปสรรคทางการค้า

2. การรวมกลุ่มแบบสหภาพศุลกากร (Customs Union) ข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิก คือ การตกลงยกเลิกภาษีระหว่างกันในการค้าขายระหว่างประเทศสมาชิกตามข้อตกลงของการรวมกลุ่มแบบการค้าเสรี และอัตราภาษีศุลกากรที่ประเทศสมาชิกเรียกเก็บจากการนำเข้าสินค้าจากประเทศนอกกลุ่มที่ต้องการเรียกเก็บในอัตราเดียวกัน

3. การรวมกลุ่มแบบตลาดร่วม (Common Market) เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิกในข้อตกลงยกเลิกภาษีที่เรียกเก็บระหว่างประเทศสมาชิก กำหนดอัตราภาษีศุลกากรจากประเทศนอกกลุ่มอัตราเดียวกัน และตกลงให้สินค้าและปัจจัยการผลิตสามารถเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีระหว่างประเทศสมาชิก ปัจจุบันการรวมกลุ่มแบบนี้มีเพียงกลุ่มเดียวคือ สหภาพยุโรป (EU)

4. การรวมกลุ่มแบบสหภาพเศรษฐกิจ (Economic Union) ข้อตกลงสมาชิกครอบคลุมทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ โดยเป้าหมายสุดท้ายของการรวมกลุ่มแบบนี้คือ ประเทศสมาชิกทุกประเทศต้องใช้นโยบายด้านการเงิน การคลัง ร่วมกัน ใช้เงินสกุลเดียวกัน

523

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรคำถาม

เรื่อง ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าถูก และใส่เครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าผิด

- .....1. การค้าระหว่างประเทศก่อให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่อ
การมีอำนาจต่อรอง
- .....2. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เริ่มเกิดขึ้นหลังปฏิวัติ
อุตสาหกรรมในอังกฤษ
- .....3. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับแรกคือเขตการค้าเสรี
- .....4. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจแบบตลาดร่วมแรงงานของประเทศสมาชิกสามารถ
ไปหางานทำในประเทศสมาชิกได้ทุกประเทศ
- .....5. จุดมุ่งหมายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือ
และแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านเทคโนโลยีระหว่างกัน

524

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรเฉลย

เรื่อง ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าถูก และใส่เครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าผิด

- .... ✓ .....1. การค้าระหว่างประเทศก่อให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่อการมีอำนาจต่อรอง
- .... ✗ .....2. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เริ่มเกิดขึ้นหลังปฏิวัติอุตสาหกรรมในอังกฤษ
- ... ✓ .....3. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับแรกคือเขตการค้าเสรี
- ... ✓ .....4. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจแบบตลาดร่วมแรงงานของประเทศสมาชิกสามารถไปทำงานทำในประเทศสมาชิกได้ทุกประเทศ
- ... ✗ .....5. จุดมุ่งหมายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านเทคโนโลยีระหว่างกัน

531

ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรคำสั่ง

เรื่อง องค์การการค้าโลก (WTO)

โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้ด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 532 เรื่อง “มารู้จัก WTO (องค์การการค้าโลก) กันเถอะ”
2. ตอบคำถามจากบัตรคำถาม หมายเลข 533
3. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 534
4. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย ไม่ถืออะไรติดมือไป
ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

532
ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรเนื้อหา

เรื่อง “มารู้จัก WTO (องค์การการค้าโลก) กันเถอะ”

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เป็นองค์การระหว่างประเทศ พัฒนามาจากข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) ตั้งขึ้นเพื่อปฏิรูประบบการค้าของโลก โดยประเทศสมาชิกร่วมการเจรจาเพื่อลดหรือขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศ แต่เนื่องจากแกตต์ (GATT) ยังไม่เป็นสถาบันถาวร ดังนั้นที่ประชุมในการเจรจาที่อูรุกวัย จึงได้มีมติให้จัดตั้งองค์การการค้าโลก ขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2538 สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ปัจจุบันมีสมาชิก 145 ประเทศ ประเทศไทยเป็นสมาชิกลำดับที่ 59

วัตถุประสงค์ เป็นเวทีในการเจรจาลดอุปสรรคและข้อยกีดกันทางการค้า และมีกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนให้การค้ามีความเสรียิ่งขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของการแข่งขันที่เป็นธรรม สร้างความเข้มแข็งให้แก่กระบวนการยุติข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศ และเป็นกลไกตรวจสอบและทบทวนนโยบายการค้าของประเทศสมาชิก

หลักการสำคัญของ WTO

1. กำหนดให้ใช้มาตรการทางการค้าระหว่างประเทศโดยไม่เลือกปฏิบัติ คือ ให้การปฏิบัติต่อสินค้าจากทุกประเทศอย่างเท่าเทียมกัน
2. กำหนดและบังคับใช้มาตรการทางการค้าจะต้องมีความโปร่งใส
3. คุ้มครองผู้ผลิตภายในด้วยภาษีศุลกากรเท่านั้น
4. มีสิทธิใช้ข้อยกเว้นในกรณีฉุกเฉินและจำเป็น
5. ส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม
6. ให้มีการรวมกลุ่มทางการค้าเพื่อลดภาษีระหว่างกันได้ หากมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายการค้า
7. มีกระบวนการยุติข้อพิพาททางการค้า
8. ให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการปฏิบัติตามพันธกรณี

533

ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรคำถาม
เรื่อง องค์การการค้าโลก (WTO)

1. องค์การการค้าโลก (WTO) พัฒนามาจากอะไร
2. วัตถุประสงค์ขององค์การการค้าโลก (WTO) คืออะไร
3. บอกระโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) คือ

534

ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรเฉลย

เรื่อง องค์การการค้าโลก (WTO)

1. องค์การการค้าโลก (WTO) พัฒนามาจาก ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า (GATT)
2. วัตถุประสงค์ขององค์การการค้าโลก (WTO) คือ
  - 1.1 เพื่อสนับสนุนให้มีการค้าเสรีระหว่างประเทศสมาชิก
  - 1.2 เพื่อดูแลให้สมาชิกดำเนินการตามข้อตกลงทางการค้าที่มีต่อกัน
  - 1.3 เป็นคนกลางในการตัดสินข้อขัดแย้งทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก
3. ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) คือ การเปิดตลาดการค้าทั้งจากการลดภาษีศุลกากรและการยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากรของประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ไทยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีและปรับตัวเพื่อเข้าสู่กับการแข่งขันกับตลาดโลก

541
ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรคำสั่ง
เรื่อง กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน

โปรดอ่านบัตรคำสั่งแผ่นนี้แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้ด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 541 เรื่อง กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน
2. ตอบคำถามจากบัตรคำถาม หมายเลข 542
3. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 543
5. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย ไม่ถืออะไรติดมือไป
ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

542

ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรเนื้อหา

เรื่อง กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน

☞ สหภาพยุโรป (EU)

สหภาพยุโรปเป็นการรวมตัวกันของประเทศในทวีปยุโรป เพื่อสร้างเสถียรภาพทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในภูมิภาค ปัจจุบันประกอบด้วย 25 ประเทศ คือ ออสเตรีย เบลเยียม ไชปรีส เชก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมัน กรีซ ฮังการี ไอร์แลนด์ อิตาลี ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มอลต้า เนเธอร์แลนด์ โปแลนด์ โปรตุเกส สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน และสหราชอาณาจักร

☞ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

อาเซียน เป็นกลุ่มความร่วมมือภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2510 มีสมาชิก 10 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา

วัตถุประสงค์ของอาเซียน เพื่อเร่งรัดความเจริญทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค และเพื่อส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันอย่างจริงจังในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ และการบริการ

☞ กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APEC)

เอเปก (APEC) ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2535 สมาชิก 21 ประเทศ ประกอบด้วย บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม สหรัฐอเมริกา แคนาดา นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐประชาชนจีน จีนไทเป ฮองกง เม็กซิโก ปาปัวนิวกินี ชิลี เกาหลีใต้ รัสเซีย และเปรู

วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการค้าภูมิภาคและของโลก พัฒนาและส่งเสริมระบบการค้า ศึกษาสู่ทางในการเปิดเสรีการค้าในภูมิภาค ลดอุปสรรคและอำนวยความสะดวกให้การค้าสินค้า การบริการ และการลงทุนระหว่างประเทศเป็นไปโดยเสรี

543

ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรคำถาม

เรื่อง กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน

1. ปัจจุบันสมาชิกของสหภาพยุโรปมีกี่ประเทศ
2. ลักษณะการรวมกลุ่มสหภาพยุโรปเป็นแบบใด
3. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มอาเซียน มีอะไรบ้าง
4. วัตถุประสงค์ของกลุ่ม APEC คืออะไร
5. กลุ่ม APEC สมาชิกส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไร

544

ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรเฉลย

เรื่อง กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน

1. ปัจจุบันสมาชิกของสหภาพยุโรปมี 25 ประเทศ
2. ลักษณะการรวมกลุ่มสหภาพยุโรปเป็นแบบตลาดร่วม
3. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มอาเซียน มีเขตการค้าเสรีอาเซียน โครงการอุตสาหกรรมอาเซียน และโครงการความร่วมมือทางอุตสาหกรรมของอาเซียน
4. วัตถุประสงค์ของกลุ่ม APEC คือ เพื่อสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการค้าของภูมิภาคและของโลก ศึกษาแนวทางในการเปิดการค้าเสรีในภูมิภาค ลดอุปสรรคและอำนวยความสะดวกในการค้า การบริการ และการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกให้เป็นไปอย่างเสรี
5. กลุ่ม APEC สมาชิกส่วนใหญ่ มีทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา

551
ศูนย์ที่ 5 (สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรคำสั่ง
เรื่อง เกมปริศนาอักษรซ่อนคำ

1. นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน เพื่อเล่นเกมปริศนาอักษรซ่อนคำ ให้เพื่อน 1 คน เป็นคนจับเวลา ส่วนคนที่เหลือในกลุ่มช่วยเสนอแนะผู้เล่นเกมกลุ่มของตนได้
2. ผู้ที่เล่นเกมค้นหาชื่อประเทศซึ่งเป็นสมาชิกของกลุ่ม APEC จำนวน 21 ประเทศ ชื่อประเทศจะซ่อนอยู่ในกลุ่มอักษรที่ตระกันทั้งในแนวตั้ง แนวนอน และแนวทแยงมุม
3. ถ้าค้นพบแล้วให้ขีดเส้นทับชื่อประเทศด้วยหมึกสีแดง ลงในแบบฝึกปฏิบัติ
4. จับเวลา 5 นาที ถ้าใครหาได้มากและใช้เวลาน้อยเป็นผู้ชนะ

552 เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ศูนย์ที่ 5 (สำรอง)

“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

บัตรกิจกรรม

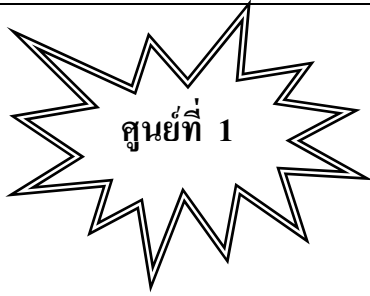
เรื่อง เกมปริศนาอักษรซ่อนคำ

ชื่อประเทศสมาชิกกลุ่ม APEC

บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม
สหรัฐอเมริกา แคนาดา นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น จีนไทเป สาธารณรัฐประชาชนจีน
ฮ่องกง เม็กซิโก ปาปัวนิวกินี ซิลิ เกาหลีใต้ รัสเซีย เปรู

น	ก	ส	า	ธ	า	ร	ณ	รั	ฐ	ป	ร	ะ	ช	า	ช	น	จ	ี	น	ง
ว	ส	ท	ม	ใ	ฝ	ใ	ง	ม	ค	ร	จ	ถ	ภ	แ	ป	ม	ป	ผ	อ	
ซี	ม	ใ	พ	ภ	ฝ	ใ	ท	อ	แ	ป	ก	า	ห	ใ	า	ณ	ญ	บ	ล	
แ	อ	อ	ส	เ	ต	ร	เ	ถึ	ย	เ	ก	ค	ก	ล	ห	ฟ	รั	ภ	อิ	
ล	อ	ฉ	ป	ผ	ม	ท	ฝ	ส	ศ	ริ	ญ	ฐ	า	ฝ	ใ	ท	ส	ณ	น	
น	บ	ล	น	ร	ส์	ข	จ	ค	ม	ถ	ภ	ช	ก	ห	จี	ม	เ	ฝ	โ	
ด้	ภ	ถ	ค	น	ต	จ	ข	เ	ว	ส	ส	า	ผ	ป	น	อ	ซี	ใ	ค	
ฟ	ห	ภ	ปี	ถ	ธ	น	อ	ย	บ	รุ	ข	ช	ต	ป	ใ	ผ	ย	อ	นี	
ม	ใ	ป	ฝ	ว	ง	ฐ	อ	แ	า	ป	ผ	ก	ห	ฟ	ท	ษ	ศ	ช	เ	
แ	ถึ	อ	ป	ม	รั	ใ	ท	ค	เ	ส	ว	ง	ใ	ใ	เ	บ	ล	น	ซี	
พิ	จ	แ	ต	ห	ถ	ภ	น	ภ	ณ	ใ	ถึ	ง	ค	โ	ป	รั	ม	ใ	ย	
ข	จ	ค	ส	ค	ต	ใ	ษ	ส	ว	ง	ล	บ	ข	ข	ว	ใ	น	ร	ฝ	
อ	แ	น	ผ	ใ	ฐ	ใ	ป	า	ปี	ว	นิ	ว	ก	นี	ฝ	ย	น	บ	เ	
ล	พ	า	ใ	บ	ค	ค	จ	ข	ภ	ถ	ท	อ	แ	ป	ผ	น	ร	ฝ	มี	
ก	ห	ค	ฟ	ค	เ	ส	ง	ม	า	เ	ล	เ	ซี	ย	ใ	ฝ	ท	ค	ก	
ข	ช	า	ถ	ญี	ภ	ก	ค	ฟ	ส	ป	ว	ง	ใ	ม	ท	อ	แ	ป	ซี	
ใ	ช	ข	จ	ปุ	ค	ถ	ภ	ณ	ญ	ฐ	บ	ล	ฝ	ใ	ม	ก	ค	ฟ	โ	
ท	ป	ผ	แ	น	ท	ม	ซี	ถึ	ใ	จ	ต	เ	วี	ย	ค	น	า	ม	ก	
ย	ม	ท	ค	ถ	ภ	ค	ต	จ	ข	ช	ก	ห	ค	เ	ส	ง	ฝ	ล	ข	
ท	ม	ป	ฮ	อ	ง	ก	ง	ผ	ฝ	ใ	เ	ก	า	ห	ถึ	ใ	ด้	ค	ย	

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
 “การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง ความจำเป็น ประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

จากบัตรกิจกรรม

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีความสำคัญ

.....

.....

.....

ไทยได้รับประโยชน์จากการเป็นเจ้าภาพจัดประชุมผู้นำ APEC

.....

.....

.....

จากบัตรคำถาม

1. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ คือ.....

.....

.....

2. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

.....

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ.....

.....

.....

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

จากบัตรคำถาม

- จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าถูก และใส่เครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าผิด
- .....1. การค้าระหว่างประเทศก่อให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่อ
    การมีอำนาจต่อรอง
  - .....2. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เริ่มเกิดขึ้นหลังปฏิวัติ
    อุตสาหกรรมในอังกฤษ
  - .....3. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับแรกคือเขตการค้าเสรี
  - .....4. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจแบบตลาดร่วมแรงงานของประเทศสมาชิกสามารถ
    ไปหางานทำในประเทศสมาชิกได้ทุกประเทศ
  - .....5. จุดมุ่งหมายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือและ
    แลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านเทคโนโลยีระหว่างกัน

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง องค์การการค้าโลก (WTO)

จากบัตรคำถาม

1. องค์การการค้าโลก (WTO) พัฒนามาจาก.....
.....
.....
2. วัตถุประสงค์ของการค้าโลก (WTO).....
.....
.....
3. ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) คือ.....
.....
.....
.....

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญในปัจจุบัน

จากบัตรคำถาม

1. ปัจจุบันสมาชิกของสหภาพยุโรปมี.....ประเทศ
2. ลักษณะการรวมกลุ่มสหภาพยุโรปเป็นแบบใด.....
3. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของกลุ่มอาเซียน มีอะไรบ้าง.....
.....
4. วัตถุประสงค์ของกลุ่มเอเปก (APEC) คือ.....
.....
.....
5. กลุ่มเอเปก (APEC) สมาชิกส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไร.....
.....
.....

ศูนย์ที่ 5
(สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง เกมปริศนาอักษรซ่อนคำ

ประเทศสมาชิกกลุ่ม APEC

บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย
เวียดนาม สหรัฐอเมริกา แคนาดา นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น จีนไทเป
สาธารณรัฐประชาชนจีน ฮองกง เม็กซิโก ปาปัวนิวกินี ซิลิ เกาหลีใต้ รัสเซีย เปรู

น	ก	ส	า	ธ	า	ร	ณ	รั	ฐ	ป	ร	ะ	ช	า	ช	น	จ	ี	น	ง	
ว	ส	ท	ม	ใ	ฝ	ใ	ง	ม	ค	ร	จ	ถ	ภ	แ	ป	ม	ป	ผ	อ		
ช	ี	ม	ใ	พ	ภ	ฝ	ใ	ท	อ	แ	ป	ก	า	ห	ใ	า	ณ	ญ	บ	ล	
แ	อ	อ	ส	เ	ต	ร	เ	ถึ	ย	เ	ก	ค	ก	ล	ห	ฟ	รั	ภ	อิ		
ล	อ	ฉ	ป	ผ	ม	ท	ฝ	ส	ศ	ริ	ญ	ฐ	า	ฝ	ใ	ท	ส	ณ	น		
น	บ	ล	น	ร	ส์	ข	จ	ค	ม	ถ	ภ	ช	ก	ห	จี	ม	เ	ฝ	โ		
ค	์	ภ	ถ	ค	น	ต	จ	ข	เ	ว	ส	ส	า	ผ	ป	น	อ	ช	ใ	ค	
ฟ	ห	ภ	ปี	ถ	ธ	น	อ	ย	บ	ร	ข	ช	ต	ป	ใ	ผ	ย	อ	นี		
ม	ใ	ป	ฝ	ว	ง	ฐ	อ	แ	า	ป	ผ	ก	ห	ฟ	ท	ษ	ศ	ช	เ		
แ	ถึ	อ	ป	ม	รั	ใ	ท	ค	เ	ส	ว	ง	ใ	ใ	เ	บ	ล	น	ช	ี	
ฟ	ี	จ	แ	ค	ห	ถ	ภ	น	ภ	ญ	ใ	ถึ	ง	ค	โ	ป	รั	ม	ใ	ย	
ข	จ	ค	ส	ค	ต	ใ	ษ	ส	ว	ง	ล	บ	ข	ข	ว	ใ	น	ร	ฝ		
อ	แ	น	ผ	ใ	ฐ	ใ	ป	า	ป	ี	ว	นิ	ว	ก	ี	นี	ฝ	ย	น	บ	เ
ล	พ	า	ใ	บ	ค	ค	จ	ข	ภ	ถ	ท	อ	แ	ป	ผ	น	ร	ฝ	มี		
ก	ห	ค	พ	ค	เ	ส	ง	ม	า	เ	ล	เ	ช	ี	ย	ใ	ฝ	ท	ค	ก	
ข	ช	า	ถ	ญ	ภ	ก	ค	พ	ส	ป	ว	ง	ใ	ม	ท	อ	แ	ป	ช	ี	
ใ	ช	ข	จ	ป	ุ	ค	ถ	ภ	ณ	ญ	ร	บ	ล	ฝ	ใ	ม	ก	ค	ฟ	โ	
ท	ป	ผ	แ	น	ท	ม	ช	ี	ถึ	ใ	จ	ต	เ	ว	ี	ย	ค	น	า	ม	ก
ย	ม	ท	ค	ถ	ภ	ค	ค	ต	จ	ข	ช	ก	ห	ค	เ	ส	ง	ฝ	ล	ข	
ท	ม	ป	ฮ	อ	ง	ก	ง	ผ	ฝ	ใ	เ	ก	า	ห	ถึ	ใ	ค	ค	ย		

แบบทดสอบประเมินผลหลังเรียน
ชุดการสอนเรื่องที่ 3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบมี 10 ข้อ
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X) ในกระดาษคำตอบ

1. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีจุดมุ่งหมายคือข้อใด
  - ก. เพื่อแสวงหาอาณาจักรทางการค้า
  - ข. เพื่อให้ประเทศสมาชิกมีความเจริญเท่าเทียมกัน
  - ค. เพื่อให้มีความมั่นคงทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ
  - ง. เพื่อให้ความคุ้มครองประเทศสมาชิกและกีดกันสินค้าที่มาจากประเทศนอกกลุ่ม
2. ข้อใดเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ
  - ก. การสร้างอำนาจการผูกขาด
  - ข. การแสวงหาความชำนาญในการผลิต
  - ค. การเพิ่มอำนาจการต่อรองของประเทศสมาชิก
  - ง. การกระจายผลประโยชน์ระหว่างประเทศสมาชิก
3. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจข้อใดที่เปิดโอกาสให้สินค้า เงินทุน และการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศสมาชิกได้อย่างเสรี
  - ก. เขตการค้าเสรี
  - ข. สหภาพศุลกากร
  - ค. ตลาดร่วม
  - ง. สหภาพเศรษฐกิจ
4. ข้อใดไม่อยู่ในลักษณะการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่เกิดตามภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก
  - ก. เขตการค้าเสรี
  - ข. สหภาพศุลกากร
  - ค. ตลาดร่วม
  - ง. บริษัทข้ามชาติ

5. องค์การการค้าโลก (WTO) มีวิวัฒนาการความเป็นมาเกิดจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศข้อใด
  - ก. สมาคมการค้าเสรียุโรป (EFTA)
  - ข. เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA)
  - ค. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)
  - ง. ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT)
6. องค์การการค้าโลก (WTO) มีหน้าที่หลักคือข้อใด
  - ก. ส่งเสริมการค้าของโลกให้เป็นไปโดยเสรีปราศจากการกีดกันที่ไม่มีเหตุผล
  - ข. กำหนดภาษีศุลกากรของประเทศต่าง ๆ ให้เป็นแบบแผนและระบบเดียวกัน
  - ค. กำหนดมาตรฐานสินค้า (ISO) ในการค้าระหว่างประเทศ
  - ง. เป็นตัวแทนเจรจาการค้าให้แก่ประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิก
7. วัตถุประสงค์ทางด้านเศรษฐกิจของการรวมกลุ่มอาเซียน (ASEAN) คือข้อใด
  - ก. ร่วมมือกันพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออก
  - ข. ร่วมมือกันกีดกันทางการค้าประเทศนอกกลุ่ม
  - ค. ร่วมมือกันพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรส่งออก
  - ง. ร่วมมือกันพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก
8. ข้อใดไม่ใช่สมาชิกของกลุ่มอาเซียน (ASEAN)
  - ก. มาเลเซีย บรูไนดารุสซาลาม
  - ข. ไทย อินเดีย
  - ค. สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์
  - ง. พม่า กัมพูชา
9. กลุ่มเอเปก (APEC) สมาชิกส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไร
  - ก. ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลก
  - ข. ประเทศกำลังพัฒนาในทวีปเอเชีย
  - ค. ประเทศเกษตรกรรมชั้นนำของโลก
  - ง. ประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา

10. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับสมาชิกของกลุ่มเอเปค (APEC)

ก. มีสมาชิก 20 เขตเศรษฐกิจ

ข. มีสมาชิก 21 เขตเศรษฐกิจ

ค. มีสมาชิก 22 เขตเศรษฐกิจ

ง. มีสมาชิก 23 เขตเศรษฐกิจ

เฉลยแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน และหลังเรียน
ชุดการสอนเรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

ข้อ	
1	ค
2	ค
3	ค
4	ง
5	ง
6	ง
7	ง
8	ข
9	ง
10	ข

บันทึกผลการสอน

1. ปัญหาและอุปสรรค

- ไม่มี
- มี

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

- 1).....
- 2).....
- 3).....

3. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

- 1).....
- 2).....
- 3).....

4. เสนอการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

- 1).....
- 2).....
- 3).....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ชุดการสอนเรื่องที่ 4

ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

เวลา 2 ชั่วโมง

ประกอบด้วย

1. คู่มือครู 1 เล่ม
2. ซองสำหรับสื่อการสอน
3. แบบทดสอบประเมินผลก่อน-หลังเรียน
และบัตรเฉลย
4. แบบฝึกปฏิบัติ

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้
ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

หน่วย เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

หัวเรื่อง

1. นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย
2. โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย
3. บทบาทของไทยที่มีต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
4. ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย
5. เกมหน้าต่างปริศนา (สำรอง)

มโนคติ

1. รัฐบาลไทยดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศโดยเป็นแบบเสรี โดยไม่เข้าไปแทรกแซงในกิจการค้า และเปิดโอกาสให้หน่วยงานและภาคเอกชนติดต่อการค้าได้อย่างเสรี รัฐบาลมีหน้าที่ส่งเสริมการส่งออก ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสะดวกแก่ผู้ประกอบการค้า ตลอดจนจัดหาทุนในการลงทุน จัดหาตลาดในต่างประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

2. โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทยพิจารณาได้ 2 ด้าน คือ ด้านการส่งออก ประเทศไทยส่งสินค้าออกไปขายต่างประเทศหลายประเภท คือ สินค้าดั้งเดิม สินค้าใหม่ สินค้าอุตสาหกรรม ส่วนด้านการนำเข้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าประเภททุน เชื้อเพลิง และเทคโนโลยีต่าง ๆ เพราะประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการพัฒนา

3. ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและสินค้าประเภทอาหารไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และยังเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของต่างประเทศเนื่องจากไทยเป็นศูนย์กลางของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบกับประเทศไทยไม่มีการขัดแย้งทางการเมืองที่รุนแรง จึงทำให้ประเทศไทยมีบทบาทอย่างมากในด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

4. ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย แยกพิจารณาได้ 2 ประเด็น คือ ปัญหาเกิดจากภายในประเทศ เนื่องจากสินค้าของไทยเป็นสินค้าเกษตรกรรมการผลิตขึ้นอยู่กับสภาพของดินฟ้าอากาศทำให้ภาวะตลาดไม่แน่นอนทำให้เกิดความเสี่ยงเมื่อติดต่อการค้ากับต่างประเทศ ส่วนปัญหาเกิดจากภายนอกประเทศ ได้แก่ การตั้งกำแพงภาษีของประเทศคู่ค้าเพื่อควบคุมการนำเข้า เหตุผลทางการเมืองของประเทศคู่ค้าซึ่งเป็นอุปสรรคกีดกันการค้าระหว่างประเทศไม่สามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. ระบุหน่วยงานที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย และวิเคราะห์นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย จากคำบรรยายที่กำหนดให้
2. อธิบายลักษณะ และวิเคราะห์แนวโน้มการส่งสินค้าออกของไทยไป APEC จากข้อมูลที่กำหนดให้
3. วิเคราะห์บทบาทของประเทศไทยที่มีต่อเศรษฐกิจในตลาดโลก
4. ระบุปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย

สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
	<p>ทำแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>ก. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>1. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเหตุการณ์สู้รบระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกากับประเทศอิรัก ซึ่งได้ยึดเยื่อมานาน และวิเคราะห์ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวมีผลกระทบ</p>	<p>แบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>10 ข้อ</p>	<p>ก. ประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>1. ประเมินผลจากคะแนนแบบประเมินผลก่อนเรียน</p> <p>2. สังเกตความสนใจของนักเรียน</p>

สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
	<p>ต่อเศรษฐกิจของโลกและของประเทศอย่างไร</p> <p>2. ครูเน้นให้นักเรียนประกอบกิจกรรมด้วยความซื่อสัตย์และมีความรับผิดชอบ</p>		
<p>1. นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย</p>	<p>ข. <u>ขั้นประกอบกิจกรรม</u> (ศูนย์ที่ 1)</p> <p>1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง</p> <p>2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่องนโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย</p> <p>3. อ่านคำบรรยายของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในหัวข้อ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยในกระแสโลกาภิวัตน์” ในบัตรกิจกรรม และช่วยกันวิเคราะห์ลงในแบบฝึกปฏิบัติ</p> <p>4. อ่านบัตรคำถามและตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ</p> <p>5. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย</p>	<p>1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น)</p> <p>2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น)</p> <p>3. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น)</p> <p>4. บัตรคำถาม (10 แผ่น)</p> <p>5. บัตรเฉลย (2 แผ่น)</p>	<p>ข. <u>ขั้นประเมินผล</u> กิจกรรม</p> <p>1. ระบุหน่วยงานที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย และวิเคราะห์นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย จากคำบรรยายที่กำหนดให้</p> <p>วิธีวัด</p> <p>1. ทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง</p> <p>2. ตรวจสอบผลงานการทำงานของนักเรียน</p> <p>3. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน</p>

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
			<u>เครื่องมือวัด</u> 1. แบบทดสอบความรู้ ของผู้เรียนตามผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. แบบตรวจผลงานของ นักเรียน 3. แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม
2. โครงสร้าง การค้า ระหว่าง ประเทศของ ไทย	<p style="text-align: center;">(ศูนย์ที่ 2)</p> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติ ตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง โครงสร้างการค้าระหว่าง ประเทศของไทย 3. ศึกษาแผนภูมิประกอบ กิจกรรมแสดงโครงสร้าง การส่งสินค้าออกของไทย ไป APEC และร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลลงในแบบ ฝึกปฏิบัติ 4. อ่านบัตรคำถามและตอบ คำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 5. ตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรกิจกรรม (2 แผ่น) 4. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 5. บัตรเฉลย (2 แผ่น) 6. แผนภูมิ แสดงการ ส่งสินค้าออก ของไทยไป APEC	2. อธิบายลักษณะ และ วิเคราะห์แนวโน้ม การส่งสินค้าออก ของไทยไป APEC จากข้อมูลที่กำหนดให้ <u>วิธีวัด</u> 1. ทดสอบความรู้ของผู้ เรียนตามผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง 2. ตรวจผลงานการ ทำงานของนักเรียน 3. สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่มของ นักเรียน

สาระการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
			<u>เครื่องมือวัด</u> 1. แบบทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. แบบตรวจผลงานของนักเรียน 3. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. บทบาทของไทยที่มีต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	<p style="text-align: center;">(ศูนย์ที่ 3)</p> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่องบทบาทของไทยที่มีต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ 3. อ่านบัตรคำถามและตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 4. บัตรเฉลย (2 แผ่น)	3. วิเคราะห์บทบาทของประเทศไทยที่มีต่อเศรษฐกิจในตลาดโลก <u>วิธีวัด</u> 1. ทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. ตรวจผลงานการทำงานของนักเรียน 3. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน <u>เครื่องมือวัด</u> 1. แบบทดสอบความรู้ของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 2. แบบตรวจผลงานของนักเรียน

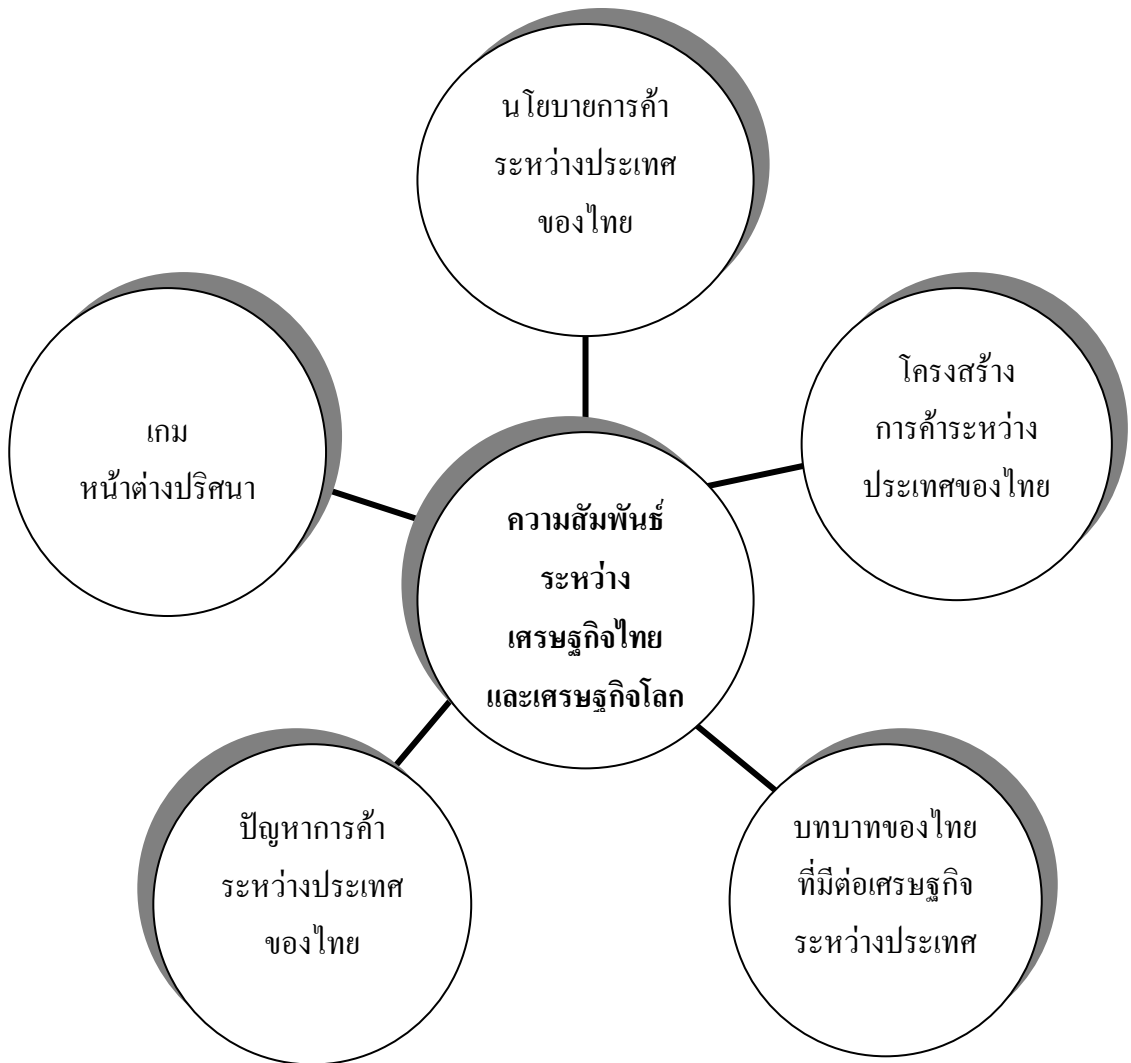
สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
			3. แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
4. ปัญหา การค้า ระหว่าง ประเทศของ ไทย	<p style="text-align: center;">(ศูนย์ที่ 4)</p> 1. อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติ ตามคำสั่ง 2. อ่านบัตรเนื้อหาเรื่อง ปัญหาการค้าระหว่าง ประเทศไทย 3. อ่านบัตรคำถามและตอบ คำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ 4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย	1. บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) 2. บัตรเนื้อหา (10 แผ่น) 3. บัตรคำถาม (10 แผ่น) 4. บัตรเฉลย (2 แผ่น)	4. ระบุปัญหาการค้า ระหว่างประเทศ ของไทยได้อย่าง ถูกต้อง วิธีวัด 1. ทดสอบความรู้ของ ผู้เรียนตามผลการเรียน รู้ที่คาดหวัง 2. ตรวจสอบผลงานการทำ งานของนักเรียน 3. สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่มของ นักเรียน เครื่องมือวัด 1. แบบทดสอบความรู้ ของผู้เรียนตามผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง 2. แบบตรวจสอบผลงานของ นักเรียน 3. แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม

สาระการ เรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	ประเมินผล
5. เกมหน้าต่าง ปริศนา	<p align="center">(ศูนย์ที่ 5) ตำรอง</p> <ol style="list-style-type: none"> อ่านบัตรคำสั่งและปฏิบัติ ตามคำสั่ง อ่านบัตรกิจกรรมและ เล่นเกมหน้าต่างปริศนา โดยการค้นหาคำตอบ ของข้อความ จำนวน 10 ข้อ ซึ่งซ่อนอยู่ใน ตารางที่ 1 ด้วยการ จับคู่กับตารางที่ 2 ซึ่งมี ลักษณะเหมือนหน้าต่าง ที่เปิดบ้างและปิดบ้างโดย ดูจากข้อความที่กำหนด ให้ ปฏิบัติกิจกรรมลงในแบบ ฝึกปฏิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> บัตรคำสั่ง (10 แผ่น) บัตรกิจกรรม (10 แผ่น) บัตรเฉลย (2 แผ่น) 	
	<p>ค. <u>ขั้นสรุปบทเรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ซักถามนักเรียนใน ประเด็นสำคัญ ครูชมเชย นักเรียนและให้กำลังใจ ทำแบบทดสอบ ประเมินผลหลังเรียน 	<p>แบบทดสอบ ประเมินผลหลังเรียน 10 ข้อ</p>	<p>ค. <u>ประเมินผลหลังเรียน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ประเมินผลจาก คะแนนแบบ ประเมินผลหลังเรียน

ผังมโนทัศน์

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

แบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียน

ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

- คำชี้แจง
1. แบบทดสอบมี 10 ข้อ
  2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X) ในกระดาษคำตอบ

ในกระดาษคำตอบ

1. สาเหตุข้อใดทำให้ภาวะเศรษฐกิจไทยสัมพันธ์กับเศรษฐกิจโลกเป็นอย่างมาก
  - ก. เงินลงทุนในประเทศส่วนใหญ่เป็นเงินลงทุนของชาวต่างประเทศ
  - ข. ประเทศไทยเป็นสมาชิกของแอกดต์ (GATT) ซึ่งส่งเสริมระบบการค้าเสรี
  - ค. ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการเงินของภูมิภาคอินโดจีน
  - ง. มูลค่าการค้าต่างประเทศผลิตภัณฑ์ประชาชาติคิดเป็นสัดส่วนค่อนข้างสูง
2. สินค้าประเภทใดที่ประเทศไทยต้องนำเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก
  - ก. เครื่องสำอาง
  - ข. รถยนต์ อวูธ
  - ค. สินค้าทุน เชื้อเพลิง
  - ง. สินค้าอุปโภค บริโภค
3. การร่วมมือกับรัฐบาลในการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้า ประชาชนควรปฏิบัติอย่างไร
  - ก. ซื้อแต่ของที่มีคุณภาพ
  - ข. ซื้อแต่ของที่ผลิตในประเทศ
  - ค. ซื้อของไทยที่ผลิตในต่างประเทศ
  - ง. กู้เงินจากต่างประเทศมาลงทุนในประเทศ
4. เพราะเหตุใดประเทศไทยจึงตั้งกำแพงภาษีสินค้าเครื่องสำอางไว้สูงมาก
  - ก. นโยบายจำกัดสินค้าฟุ่มเฟือย
  - ข. คุ้มครองผลผลิตในประเทศ
  - ค. ไม่ส่งเสริมให้ใช้เพราะมีอันตราย
  - ง. รายได้ประชากรต่ำไม่ควรใช้สินค้าฟุ่มเฟือย

5. ข้อใดกล่าวผิดความจริงเกี่ยวกับนโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทยในปัจจุบัน
- ก. ตั้งกำแพงภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ
  - ข. ระบบการค้าแบบรัฐต่อรัฐก็มีอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก
  - ค. เน้นให้ภาคเอกชนดำเนินการค้ากับต่างประเทศด้วยตนเอง
  - ง. ไม่ค้าขายกับประเทศสังคมนิยมเวียดนามและจีน
6. สินค้าดั้งเดิมของไทยที่ส่งออกคือข้อใด
- ก. ข้าว
  - ข. แป้งมันสำปะหลัง
  - ค. อาหารกระป๋อง
  - ง. อัญมณี
7. การที่ต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์อะไร
- ก. เพื่อยึดครองเศรษฐกิจของไทย
  - ข. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ
  - ค. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ
  - ง. เพื่อแสวงหากำไร
8. เพราะเหตุใดการค้าระหว่างประเทศจึงมีอิทธิพลต่อภาวะเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน
- ก. เพราะไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรม
  - ข. เพราะไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม
  - ค. เพราะไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสม
  - ง. เพราะไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเปิด
9. การเปลี่ยนแปลงตลาดการค้าของโลก จะส่งผลกระทบต่อการค้าของไทยในอนาคตอย่างไร
- ก. ตลาดการค้าของไทยจะมีการแทรกแซงจากตลาดโลกมากขึ้น
  - ข. ตลาดการค้าของไทยจะมีการแทรกแซงจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของยุโรป
  - ค. ตลาดการค้าของไทยจะมีการแทรกแซงจากรัฐบาล
  - ง. ตลาดการค้าของไทยจะมีการแทรกแซงจากภาคเอกชนที่เข้ามาลงทุน

10. บทบาทของไทยในปัจจุบันในด้านการค้าระหว่างประเทศ คือข้อใด

- ก. ผู้ส่งออกสินค้าทุนและวัตถุดิบ
- ข. ผู้ส่งออกแรงงานและเทคโนโลยี
- ค. ผู้ส่งออกสินค้าเทคโนโลยีและสิ่งทอ
- ง. ผู้ส่งออกสินค้าเกษตรกรรม

611

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
และเศรษฐกิจโลก”

บัตรคำสั่ง

เรื่อง การค้าระหว่างประเทศของไทย

โปรดอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 612 เรื่อง การค้าระหว่างประเทศของไทย
2. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 613 เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยใน
กระแสโลกาภิวัตน์ วิเคราะห์ความรู้ที่ได้ลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 614 และตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 615
5. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ **ไม่ถืออะไรติดตัวไป ยกเว้นกระดาษ
คำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ**

บัตรเนื้อหา

เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย

รัฐบาลไทยดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศ โดยภาครัฐบาลและภาคเอกชน หน่วยงานของรัฐบาลที่มีบทบาทในการดำเนินการทางด้านการค้าระหว่างประเทศ คือ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และธนาคารแห่งประเทศไทย หน่วยงานของภาคเอกชน ได้แก่ สถาบันทางการเงิน หอการค้า (ของประเทศไทยและต่างประเทศ) บริษัท เงินทุนอุตสาหกรรม เป็นต้น

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของไทยที่กล่าวมา จะดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศเป็นแบบการค้าเสรี คือ รัฐบาลจะไม่เข้าไปแทรกแซงในกิจการค้าหรือการดำเนินนโยบายต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้หน่วยงานและภาคเอกชนติดต่อการค้าได้อย่างเสรี ด้วยการส่งเสริมการส่งออก ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความสะดวกแก่ผู้ประกอบการค้า ตลอดจนจัดหาทุนในการลงทุน ให้การสนับสนุนขยายการผลิต โดยจัดหาตลาดในต่างประเทศ โดยดำเนินการติดต่อกับประเทศคู่ค้าและยังไม่ได้ค้า เปิดตลาดในประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด เปลี่ยนแปลงการผลิตจากผลิตเพื่อบริโภคเป็นการผลิตเพื่อการค้า การผลิต อุตสาหกรรมเพื่อส่งออกให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของตลาดในต่างประเทศ

ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา กลุ่มยุโรป สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง สาธารณรัฐประชาชนจีน ไต้หวัน สาธารณรัฐเกาหลีฮ่องกง ออสเตรเลีย แคนาดา สหภาพโซเวียต และอื่น ๆ

613

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรกิจกรรม

เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยในกระแสโลกาภิวัตน์

นักเรียนอ่านคำบรรยายพิเศษตอนหนึ่งของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในหัวข้อ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยในกระแสโลกาภิวัตน์” ตอนหนึ่งว่า

“...เพราะฉะนั้นเรากำลังเดินยุทธศาสตร์ ถ้าเราไม่มียุทธศาสตร์ตรงนี้ ถามว่าเราจะดึงการลงทุนได้แค่ไหน...แต่ขณะเดียวกันต้องเปิดยุทธศาสตร์ เปิดสมรรถุมิรบที่เราได้เปรียบทุกที่ ผมจึงเริ่มโครงการทำ FTA (Free Trade Area : เขตการค้าเสรี) กับประเทศอินเดีย จีน ออสเตรเลีย ซิลี ประเทศซิลีเป็น Gateway (ประตู) เข้าลาตินอเมริกา ประเทศบาร์เรน เป็น Gateway เข้าตะวันออกกลาง...”

นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่า คำบรรยายดังกล่าวเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไรบ้าง ผู้เรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง ลงในแบบฝึกปฏิบัติ

ที่มา: หนังสือเรื่อง “คำบรรยายพิเศษ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยในกระแสโลกาภิวัตน์” โดย พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

614

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรคำถาม

เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย

1. นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย ในปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร
2. หน่วยงานของรัฐบาลที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศ คือหน่วยงานใดบ้าง
3. หน่วยงานของเอกชนที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศ คือหน่วยงานใดบ้าง
4. ประเทศคู่ค้าของประเทศไทย คือประเทศใดบ้าง

615

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรเฉลย

เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย

จากบัตรกิจกรรม

คำบรรยายดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการวางนโยบายขยายตลาดการส่งออกของรัฐบาล ในยุคกระแสโลกาภิวัตน์ โดยรัฐบาลได้วางนโยบายเขตการค้าเสรี เปิดตลาดกับประเทศ อินเดีย จีน ออสเตรเลีย และชิลี โดยเฉพาะประเทศชิลีจะนำไปสู่ตลาดสหรัฐอเมริกา และตลาดประเทศบาร์เรนเพื่อจะนำไปสู่ตลาดประเทศตะวันออกกลาง

จากบัตรคำถาม

1. นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย ในปัจจุบันมีลักษณะ การค้าเสรี
2. หน่วยงานของรัฐบาลที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศ คือ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และธนาคารแห่งประเทศไทย
3. หน่วยงานของเอกชนที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศ คือ สถาบันทางการเงิน หอการค้า บริษัท เงินทุนอุตสาหกรรม
4. ประเทศคู่ค้าของประเทศไทย คือ ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา กลุ่มยุโรป สิงคโปร์

621

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรคำสั่ง

เรื่อง โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย

โปรดอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 622 เรื่อง โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย
2. อ่านบัตรกิจกรรม หมายเลข 623 เรื่อง โครงสร้างสินค้าออกของไทยไป APEC
วิเคราะห์ความรู้ที่ได้ลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 624 และตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 625
5. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ ไม่ถืออะไรติดตัวไป ยกเว้นกระดาษ
คำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเนื้อหา

เรื่อง โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย

โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย

1. โครงสร้างสินค้าส่งออกของไทย ประเทศไทยมีสินค้าส่งออกไปขายในต่างประเทศหลายประเภท สรุปได้ดังนี้ คือ

1.1 สินค้าดั้งเดิม ได้แก่ สินค้าเดิมของไทยที่ส่งไปขายต่างประเทศมาเป็นเวลานานและปัจจุบันก็ยังส่งอยู่ และทำรายได้ให้ประเทศไทยปีละไม่น้อย ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นสินค้าทางการเกษตรเป็นผลผลิตขั้นปฐม เช่น ข้าว ยางพารา ดิบบุก เป็นต้น

1.2 สินค้าใหม่ ได้แก่ สินค้าที่พัฒนามาจากสินค้าขั้นปฐมของไทย เช่น สินค้าประมง แป้งมันสำปะหลัง แป้งข้าวโพด ถั่วเขียว เป็นต้น

1.3 สินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตในประเทศไทย มีการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิต เช่น เสื้อสำเร็จรูป อาหารกระป๋อง อัญมณี เครื่องประดับ

2. โครงสร้างสินค้านำเข้าของไทย ประเทศไทยนำเข้าสินค้าที่จำเป็นจากต่างประเทศหลายอย่าง เนื่องจากขีดความสามารถในการผลิตของไทยยังไม่เพียงพอ หรือต้องใช้ต้นทุนสูงในการผลิต จึงจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ สินค้าส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าทุน เชื้อเพลิง และเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของการพัฒนา จึงต้องพึ่งพาสินค้าที่ไม่สามารถจะผลิตได้เองในประเทศ สินค้าที่ประเทศไทยมีการนำเข้าแยกออกเป็น 4 ประเภท คือ

2.1 เครื่องอุปโภคบริโภค ได้แก่ สินค้าที่เป็นเครื่องคั้น นมผง ยารักษาโรค เครื่อง ใช้ในบ้าน เครื่องไฟฟ้าต่าง ๆ

2.2 สินค้าสำเร็จรูป ได้แก่ สินค้าที่เป็นวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิต เช่น อะไหล่ รถยนต์ เคมีภัณฑ์ น้ำมัน เป็นต้น

2.3 สินค้าทุน ได้แก่ สินค้าที่เป็นเครื่องจักร เครื่องยนต์ รถแทรกเตอร์ ปู่เคมิ

2.4 สินค้าอื่น ๆ ได้แก่ สินค้านอกจาก 3 ประเภทแรก ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้า

ฟุ่มเฟือย

623

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรกิจกรรม

เรื่อง โครงสร้างสินค้าออกของไทยไป APEC

นักเรียนศึกษาแผนภูมิประกอบกิจกรรม แสดงโครงสร้างสินค้าออกของไทยไป APEC ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็น แนวโน้มสินค้าส่งออกของไทยไป APEC มีลักษณะเป็นอย่างไร ลงในแบบฝึกปฏิบัติ

แผนภูมิประกอบกิจกรรม

โครงสร้างสินค้าออกของไทยไป APEC

รายการ	มูลค่า : ล้านบาท					อัตราการขยายตัว : ร้อยละ				สัดส่วน : ร้อยละ				
	2544	2545	2546	2546 (ม.ค.-เม.ย)	2547 (ม.ค.-เม.ย)	2544	2545	2546	2547 (ม.ค.-เม.ย)	2544	2545	2546	2546 (ม.ค.-เม.ย)	2547 (ม.ค.-เม.ย)
รวมทั้งสิ้น	2,070,903.1	2,138,026.7	2,424,807.6	762,681.4	837,481.6	2.94	3.24	13.41	9.81	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
1. สินค้าเกษตรกรรม (กลีกรวม, ปลูกสัตว์, ประมง)	220,843.9	219,405.4	269,362.2	87,559.4	89,565.5	4.46	-65	22.77	2.29	10.66	10.26	11.11	11.48	10.69
2. สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร	164,718.9	163,732.5	180,344.1	57,850.1	55,229.9	14.19	-60	10.15	-4.53	7.95	7.66	7.44	7.59	6.59
3. สินค้าอุตสาหกรรม	1,546,658.7	1,617,861.5	1,840,107.1	568,456.5	643,577.5	1.39	4.60	13.74	13.21	74.69	75.67	75.89	74.53	76.85
4. สินค้าแร่และเชื้อเพลิง	75,800.9	73,022.9	81,971.1	25,791.6	31,899.2	-11.29	-3.66	12.25	23.68	3.66	3.42	3.38	3.38	3.81
5. อื่น ๆ (ธุรกรรมพิเศษ เช่น ของที่ออกไปกับตน)	62,880.6	64,004.4	53,023.0	23,023.9	17,209.5	39.30	1.79	-17.16	-25.25	3.04	2.99	2.19	3.02	2.05

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

หมายเหตุ : 2547(ม.ค.-เม.ย) เป็นตัวเลขเบื้องต้น

624

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรคำถาม

เรื่อง โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย

1. โครงสร้างสินค้าออกของประเทศไทยมี 3 ประเภท ได้แก่อะไรบ้าง
  - 1.1.....
  - 1.2.....
  - 1.3.....
2. โครงสร้างสินค้าเข้าของประเทศไทยมี 4 ประเภท ได้แก่อะไรบ้าง
  - 1.1.....
  - 1.2.....
  - 1.3.....
  - 1.4.....

625

ศูนย์ที่ 2

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรเฉลย

เรื่อง โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศของไทย

จากบัตรกิจกรรม

จากแผนภูมิประกอบกิจกรรม แสดงโครงสร้างสินค้าออกของไทยไป APEC

- สินค้าออกของไทยไป APEC ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม และเกษตรกรรม
ทั้งนี้สินค้าอุตสาหกรรมมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ในขณะที่ปี 2545 สินค้าแร่และเชื้อเพลิง
ลดลง ถ้าดูภาพรวมของสินค้าออกมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี

จากบัตรคำถาม

1. โครงสร้างสินค้าออกของประเทศไทยมี 3 ประเภท ได้แก่อะไรบ้าง
  - 1.1 สินค้าดั้งเดิม เช่น ข้าว ยางพารา ดิบุก
  - 1.2 สินค้าใหม่ เช่น สินค้าประมง แป้งมันสำปะหลัง แป้งข้าวโพด
  - 1.3 สินค้าอุตสาหกรรม เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารกระป๋อง เครื่องประดับ
2. โครงสร้างสินค้าเข้าของประเทศไทยมี 4 ประเภท ได้แก่อะไรบ้าง
  - 1.1 เครื่องอุปโภคบริโภค เช่น เครื่องดื่ม นมผง ยารักษาโรค
  - 1.2 สินค้าสำเร็จรูป เช่น อะไหล่รถยนต์ เคมีภัณฑ์ น้ำมัน
  - 1.3 สินค้าทุน เช่น เครื่องจักร เครื่องยนต์ รถแทรกเตอร์
  - 1.4 สินค้าอื่น ๆ (สินค้านอกเหนือจาก 3 ประเภทแรก) เช่น สินค้าฟุ่มเฟือย

631

ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรคำสั่ง

เรื่อง บทบาทของไทยที่มีต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โปรดอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 632 เรื่อง บทบาทของไทยที่มีต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
2. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 633 และตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 634
5. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ ไม่ถืออะไรติดตัวไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเนื้อหา

เรื่อง บทบาทของไทยที่มีต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยจนเป็นที่ยอมรับของประเทศต่าง ๆ ในตลาดโลก ทำให้ไทยกลายเป็นประเทศหนึ่งที่มีบทบาทในทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ แม้ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำก็ตาม ความสำคัญในทางเศรษฐกิจโลกก็ยังมีอยู่ โดยเฉพาะด้านต่อไปนี้

1. เป็นผู้ส่งออกสินค้าการเกษตรและสินค้าประเภทอาหาร เนื่องจากประเทศไทย เป็นผู้นำในการส่งสินค้าประเภทอาหารหลายชนิดไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น ข้าว ยางพารา
2. เป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญของต่างประเทศ แม้ว่าขณะนี้ประเทศไทยจะประสบปัญหา ด้านเศรษฐกิจ แต่นักลงทุนจากต่างประเทศก็ยังเห็นว่าประเทศไทยมีบรรยากาศการลงทุนที่ดี เพราะไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคนี้ เป็นประเทศที่ไม่มีปัญหาทางการเมืองที่รุนแรง ทำให้มีการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนต่อเนื่อง แม้แต่บริษัท จีเอ็ม (GM : General Motors) บริษัทผลิตรถยนต์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก เลือกประเทศไทยเป็นฐานการผลิตรถยนต์สำหรับภูมิภาคเอเชีย
3. เป็นตลาดการค้าที่สำคัญของประเทศอุตสาหกรรม การที่ไทยเป็นผู้ผลิตสินค้าด้านการเกษตรรายใหญ่และเป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญ ทำให้ไทยกลายเป็นตลาดการค้าที่มีการส่งออกและนำเข้าสินค้าจากทั่วโลกที่สำคัญประเทศหนึ่ง โดยเฉพาะสินค้าประเภททุน ทั้งนี้ เพราะไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ทำให้ประเทศต่าง ๆ กลายเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทย โดยเฉพาะประเทศที่ผลิตสินค้าประเภททุน ไม่ว่าจะเป็นญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรป สินค้าประเภททุนที่ไทยมีความต้องการและนำเข้ามากจะเป็นสินค้าประเภททุนที่นำมาผลิตเป็นสินค้าและบริการทั้งเพื่อใช้ในประเทศ และการส่งออก ได้แก่ เครื่องจักรกล อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เหล็กและเหล็กกล้า ด้วยเหตุนี้เองทำให้ไทยกลายเป็นแหล่งสนใจของนักลงทุนที่สำคัญ ทำให้ไทยเสียเปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศทุกปี ซึ่งขาดดุลการค้ามากที่สุด ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และกลุ่มสหภาพยุโรป

633

ศูนย์ที่ 3

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรคำถาม

เรื่อง บทบาทของไทยที่มีต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ประเทศไทยมีความสำคัญทางเศรษฐกิจในตลาดโลกอย่างไร จงอธิบายมาพอเข้าใจ
ลงในแบบฝึกปฏิบัติ

บัตรเฉลย

เรื่อง บทบาทของไทยที่มีต่อเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ประเทศไทยมีความสำคัญทางเศรษฐกิจในตลาดโลก ดังนี้

1. ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าการเกษตรและสินค้าประเภทอาหาร ไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เช่น ข้าว ยางพารา
2. เป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญของต่างประเทศ นักลงทุนจากต่างประเทศเห็นว่าประเทศไทยมีบรรยากาศการลงทุนที่ดี เพราะไทยได้เปรียบด้านสถานที่ตั้งที่เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศที่ไม่มีปัญหาทางการเมืองที่รุนแรง ทำให้มีการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนต่อเนื่อง
3. เป็นตลาดการค้าที่สำคัญของประเทศอุตสาหกรรม การที่ไทยเป็นผู้ผลิตสินค้าด้านการเกษตรรายใหญ่และเป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญ ทำให้ไทยกลายเป็นตลาดการค้าที่มีการส่งออกและนำเข้าสินค้าจากทั่วโลกที่สำคัญประเทศหนึ่ง โดยเฉพาะสินค้าประเภททุน ทั้งนี้เพราะไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ทำให้ประเทศต่าง ๆ กลายเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทย โดยเฉพาะประเทศที่ผลิตสินค้าประเภททุน ไม่ว่าจะเป็น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรป

641

ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรคำสั่ง

เรื่อง ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย

โปรดอ่านบัตรคำสั่งต่อไปนี้ แล้วปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหา หมายเลข 642 เรื่อง ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย
2. อ่านบัตรคำถาม หมายเลข 643 และตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
4. ตรวจสอบคำตอบจากบัตรเฉลย หมายเลข 644
5. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ **ไม่ถืออะไรติดตัวไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ**

บัตรเนื้อหา

เรื่อง ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย

ประเทศไทยประสบกับปัญหาการขาดดุลการค้าติดต่อกันมาเป็นระยะเวลานาน เนื่องจากสินค้าที่นำเข้าส่วนใหญ่เป็นสินค้านำเข้า ซึ่งมีความจำเป็นต่อการผลิต ประเทศไทยกำลังพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ดังนั้น สินค้าทุนจึงมีความจำเป็นในการนำเข้า อันเป็นเหตุให้ประเทศไทยต้องมีภาวะขาดดุลทางการค้า แยกพิจารณาได้ 2 ประเด็น คือ

1. ปัญหาเกิดจากภายในประเทศ ได้แก่ ปัญหาการผลิต สินค้าเกษตรมีการผลิตขึ้นอยู่กับสภาพของดินฟ้าอากาศ ถ้าฝนตกก็จะได้ผลผลิตมาก ถ้าฝนไม่ตกผลผลิตก็จะได้น้อย ทำให้ภาวะตลาดไม่แน่นอน ทำให้เกิดความเสียดังเมื่อติดต่อกับต่างประเทศในเรื่องปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งด้านราคาของสินค้า ซึ่งขึ้นอยู่กับฤดูกาล

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับเงินทุนของผู้ผลิต ผู้ประกอบการของไทยจะประสบปัญหาขาดแคลนทุน ทำให้ความสามารถในการขยายการผลิตและประสิทธิภาพของสินค้าไม่พัฒนาเท่าที่ควรหรือพัฒนาช้า รัฐบาลยังไม่สามารถสนับสนุนได้เต็มที่ เพราะเจ้าหน้าที่มีขีดความสามารถจำกัด บวกกับกฎหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เข้มงวด ยุ่งยาก ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน

2. ปัญหาเกิดจากภายนอกประเทศ ได้แก่ ภาษีอากร เนื่องจากประเทศคู่ค้าตั้งกำแพงภาษีเพื่อควบคุมการนำเข้า รวมทั้งเหตุผลทางการเมือง ซึ่งเป็นอุปสรรคกีดกันการค้าระหว่างประเทศไม่สามารถดำเนินการไปได้อย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการขนส่ง โดยมากสินค้าจะส่งทางเรือ ซึ่งใช้เวลาในการเดินทางนาน สินค้าการเกษตรของไทยเก็บไว้นานไม่ได้ ทำให้คุณภาพของสินค้าไม่ได้มาตรฐานรวมทั้งนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศ การเมืองของประเทศต่าง ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอยู่เสมอ ทำให้ผู้ประกอบการปรับตัวไม่ทัน เหล่านี้เป็นต้น

643

ศูนย์ที่ 4

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรคำถาม

เรื่อง ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย

1. ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทยที่เกิดจากภายในประเทศมีอะไรบ้าง
2. ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทยที่เกิดจากภายนอกประเทศมีอะไรบ้าง

บัตรเฉลย

เรื่อง ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย

1. ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทยที่เกิดจากภายในประเทศ ได้แก่
  - ปัญหาการผลิตสินค้าเกษตรขึ้นอยู่กับสภาพของดินฟ้าอากาศ
  - ภาวะการตลาดไม่แน่นอน
  - ความเสี่ยงในเรื่องปริมาณการผลิตและคุณภาพ
2. ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทยที่เกิดจากภายนอกประเทศ ได้แก่
  - ปัญหาประเทศคู่ค้าตั้งกำแพงภาษีเพื่อควบคุมการนำเข้า
  - ปัญหาด้านการเมืองของประเทศคู่ค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
  - ปัญหาการขนส่งล่าช้า สินค้าเกษตรเก็บไว้นานไม่ได้ทำให้คุณภาพไม่ได้มาตรฐาน

651

ศูนย์ที่ 5 (สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย

กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรคำสั่ง

เรื่อง เกมหน้าต่างปริศนา

กติกา

1. ตารางที่ 1 ในแต่ละข้อจะเป็นคำตอบของข้อคำถาม จำนวน 10 คำตอบ ซ่อนอยู่
2. ให้นักเรียนค้นหาคำตอบทั้ง 10 คำตอบ ด้วยการจับคู่กับตารางที่ 2 ซึ่งมีลักษณะเหมือนหน้าต่างที่เปิดบ้างปิดบ้าง โดยดูจากข้อคำถามให้ไว้
3. ถ้านักเรียนจับคู่หน้าต่างได้ถูกต้อง คำตอบก็จะปรากฏตามหน้าต่างบานที่เปิดอยู่

เช่น

ข้อคำถาม

เป็นทวีปที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีพื้นที่ประมาณ 44 ล้านตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 1

ไ	ณ	ณ	อ	เ	พ	ซี	บ	ย
---	---	---	---	---	---	----	---	---

ตารางที่ 2

■	เ	■	อ	เ	■	ซี	■	ย
---	---	---	---	---	---	----	---	---

4. ถ้าเข้าใจวิธีเล่นแล้ว ลงมือค้นหาได้เลยค่ะ
5. เมื่อประกอบกิจกรรมเสร็จแล้วให้เก็บของเข้าที่ ไม่ถืออะไรติดตัวไป ยกเว้นกระดาษคำตอบหรือแบบฝึกปฏิบัติ

652

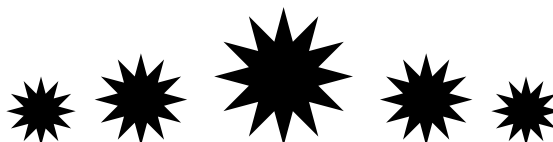
ศูนย์ที่ 5 (สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรกิจกรรม
เรื่อง เกมหน้าตาต่างปริศนา

ข้อคำถาม

1. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
2. ประเทศคู่ค้าของไทย
3. นโยบายที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องจำกัดการนำเข้า
4. นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย
5. สินค้าส่งออกของไทย
6. องค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งเอเชีย-แปซิฟิก
7. มูลค่าสินค้าส่งออกรมากกว่ามูลค่านำเข้า
8. หน่วยงานรัฐบาลที่มีบทบาทด้านการค้าระหว่างประเทศ
9. องค์กรที่พัฒนามาจากข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า (GATT)
10. สกุลเงินที่เป็นที่ยอมรับ

ตารางที่ 1

1.

อ	ร	า	จ	ณ	ล	เ	ฐิ	ก	ย	จ	ข	ร	น	ท	อ	ปี	ฒ
---	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---
2.

ก	ห	ผ	แ	ฐิ	ไ	ฝ	ปุ	พ	ภ	ค	ก	ค	น	เ	ส	ศ	ง
---	---	---	---	----	---	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
3.

แ	ผ	ป	คู้	พี	มี	ต	จ	ม	กั	ถ	ท	ฝ	น	ไ	พ	ไ	น
---	---	---	-----	----	----	---	---	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---
4.

ช	จ	ก	ภ	า	อ	ร	แ	คั	ก	า	ห	พ	เ	ฝ	ส	ป	ริ
---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	----
5.

สิ	ภ	น	คั	ค	จ	า	ย	เ	ก	ษ	ษ	ค	ม	ต	ไ	ร	ท
----	---	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
6.

ภ	ถ	แ	เ	ม	ไ	ฝ	ข	อ	ข	จ	เ	ต	ป	ท	ธ	ก	ฎ
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
7.

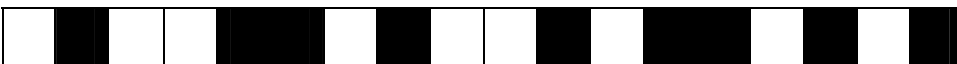

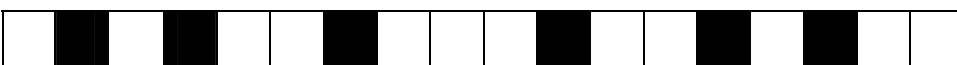

ด	ก	ล	ร	ก	า	อ	ร	คั	า	ป	เ	กิ	ผ	น	ท	ด	ล
---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---	----	---	---	---	---	---
8.

ก	ไ	ธ	ร	ะ	ค	ท	ร	จ	ว	ง	ถ	พ	า	ภ	ณิ	ช	ย์
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	----
9.

ไ	อ	ง	ม	คั	ก	ท	า	ร	อ	ก	า	ร	คั	า	โ	ล	ก
---	---	---	---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---	---
10.

ด	อ	ผ	ล	ห	ล	ก	ย	า	น	รั	ร	ส	ห	ต	จ	รั	ฐ
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	---	---	---	---	----	---

ตารางที่ 2

ก.	
ข.	
ค.	
ง.	
จ.	
ฉ.	
ช.	
ซ.	
ฅ.	
ญ.	

653

ศูนย์ที่ 5 (สำรอง)

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
กับเศรษฐกิจโลก”

บัตรเฉลย
เรื่อง เกมหน้าต่างปริศนา

ข้อคำถาม

1. อาเซียน
2. ญี่ปุ่น
3. คู่มกััน
4. การค้าเสรี
5. สินค้าเกษตร
6. เอเปก
7. การค้าเกินดุล
8. กระทรวงพาณิชย์
9. องค์การการค้าโลก
10. ดอลลาร์สหรัฐ

เฉลย
ตารางที่ 2

ก. อ ำ เ ชื ย น

ข. ญี่ ู่ ุ น

ค. ู้ ้ม กั น

ง. ก ำ ร ู้ ำ เ ส ร์

จ. ลี น ู้ ำ เ ก ษ ต ร

ฉ. เ อ เ ป ก

ช. ุ ล ก ำ ร ู้ ำ เ กิ น ุ ล

ซ. ก ร์ ะ ท ร วั ง พ ำ ณี ษ ย์

ฅ. อ ง ู้ ก ำ ร ก ำ ร ู้ ำ โ ล ก

ญ. ค อ ล ล ำ ร์ ส ห ร์ ฐ

ศูนย์ที่ 1

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
และเศรษฐกิจโลก”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทย

จากบัตรกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์.....
.....
.....
.....
.....

จากบัตรคำถาม

1. นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทยในปัจจุบันมีลักษณะ.....
.....
.....
2. หน่วยงานของรัฐบาลที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศ คือหน่วยงาน.....
.....
.....
3. หน่วยงานของเอกชนที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศ คือหน่วยงาน.....
.....
.....
4. ประเทศคู่ค้าของประเทศไทยคือ.....
.....

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
และเศรษฐกิจโลก”

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง โครงสร้างการค้าระหว่างประเทศไทย

จากบัตรกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์.....
.....
.....
.....
.....
.....

จากบัตรคำถาม

1. โครงสร้างสินค้าออกของประเทศไทยมี 3 ประเภท ได้แก่อะไรบ้าง
  - 1.1.....
  - 1.2.....
  - 1.3.....
2. โครงสร้างสินค้าเข้าของประเทศไทยมี 4 ประเภท ได้แก่อะไรบ้าง
  - 2.1.....
  - 2.2.....
  - 2.3.....
  - 2.4.....

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
และเศรษฐกิจโลก”

แบบฝึกปฏิบัติ
เรื่อง ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทย

จากบัตรคำถาม

1. ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทยที่เกิดจากภายในประเทศมีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

2. ปัญหาการค้าระหว่างประเทศของไทยที่เกิดจากภายนอกประเทศมีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ
“ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทย
และเศรษฐกิจโลก”

แบบฝึกปฏิบัติ

เรื่อง เกมหน้าต่างปริศนา

ตารางที่ 2

ก.	
ข.	
ค.	
ง.	
จ.	
ฉ.	
ช.	
ซ.	
ฅ.	
ญ.	

แบบทดสอบประเมินผลหลังเรียน

ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

- คำชี้แจง
1. แบบทดสอบมี 10 ข้อ
  2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X) ในกระดาษคำตอบ

1. สาเหตุข้อใดทำให้ภาวะเศรษฐกิจไทยสัมพันธ์กับเศรษฐกิจโลกเป็นอย่างมาก
  - ก. เงินลงทุนในประเทศส่วนใหญ่เป็นเงินลงทุนของชาวต่างประเทศ
  - ข. ประเทศไทยเป็นสมาชิกของแกตต์ (GATT) ซึ่งส่งเสริมระบบการค้าเสรี
  - ค. ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการเงินของภูมิภาคอินโดจีน
  - ง. มูลค่าการค้าต่างประเทศผลิตภัณฑ์ประชาชาติคิดเป็นสัดส่วนค่อนข้างสูง
2. สินค้าประเภทใดที่ประเทศไทยต้องนำเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก
  - ก. เครื่องสำอาง
  - ข. รถยนต์ อากาศ
  - ค. สินค้าทุน เชื้อเพลิง
  - ง. สินค้าอุปโภค บริโภค
3. การร่วมมือกับรัฐบาลในการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้า ประชาชนควรปฏิบัติอย่างไร
  - ก. ซื้อแต่ของที่มีคุณภาพ
  - ข. ซื้อแต่ของที่ผลิตในประเทศ
  - ค. ซื้อของไทยที่ผลิตในต่างประเทศ
  - ง. กู้เงินจากต่างประเทศมาลงทุนในประเทศ
4. เพราะเหตุใดประเทศไทยจึงตั้งกำแพงภาษีสินค้าเครื่องสำอางไว้สูงมาก
  - ก. นโยบายจำกัดสินค้าฟุ่มเฟือย
  - ข. คุ้มครองผลผลิตในประเทศ
  - ค. ไม่ส่งเสริมให้ใช้เพราะมีอันตราย
  - ง. รายได้ประชากรต่ำไม่ควรใช้สินค้าฟุ่มเฟือย

5. ข้อใดกล่าวผิดความจริงเกี่ยวกับนโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทยในปัจจุบัน
- ก. ตั้งกำแพงภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ
  - ข. ระบบการค้าแบบรัฐต่อรัฐก็มีอยู่บ้าง แต่ไม่มากนัก
  - ค. เน้นให้ภาคเอกชนดำเนินการค้ากับต่างประเทศด้วยตนเอง
  - ง. ไม่ค้าขายกับประเทศสังคมนิยมเวียดนามและจีน
6. สินค้าดั้งเดิมของไทยที่ส่งออกคือข้อใด
- ก. ข้าว
  - ข. แป้งมันสำปะหลัง
  - ค. อาหารกระป๋อง
  - ง. อัญมณี
7. การที่ต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์อะไร
- ก. เพื่อยึดครองเศรษฐกิจของไทย
  - ข. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ
  - ค. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ
  - ง. เพื่อแสวงหากำไร
8. เพราะเหตุใดการค้าระหว่างประเทศจึงมีอิทธิพลต่อภาวะเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน
- ก. เพราะไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรม
  - ข. เพราะไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม
  - ค. เพราะไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสม
  - ง. เพราะไทยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบเปิด
9. การเปลี่ยนแปลงตลาดการค้าของโลก จะส่งผลกระทบต่อการค้าของไทยในอนาคตอย่างไร
- ก. ตลาดการค้าของไทยจะมีการแทรกแซงจากตลาดโลกมากขึ้น
  - ข. ตลาดการค้าของไทยจะมีการแทรกแซงจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของยุโรป
  - ค. ตลาดการค้าของไทยจะมีการแทรกแซงจากรัฐบาล
  - ง. ตลาดการค้าของไทยจะมีการแทรกแซงจากภาคเอกชนที่เข้ามาลงทุน
10. บทบาทของไทยในปัจจุบันในด้านการค้าระหว่างประเทศ คือข้อใด
- ก. ผู้ส่งออกสินค้าทุนและวัตถุดิบ
  - ข. ผู้ส่งออกแรงงานและเทคโนโลยี
  - ค. ผู้ส่งออกสินค้าเทคโนโลยีและสิ่งทอ
  - ง. ผู้ส่งออกสินค้าเกษตรกรรม

เฉลยแบบทดสอบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน
ชุดการสอนเรื่องที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

ข้อ	
1	ง
2	ค
3	ข
4	ก
5	ง
6	ก
7	ง
8	ง
9	ก
10	ง

บันทึกผลการสอน

1. ปัญหาและอุปสรรค

ไม่มี

มี

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

1).....

2).....

3).....

3. ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

1).....

2).....

3).....

4. เสนอการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

1).....

2).....

3).....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา 42103

เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

จำนวน 40 ข้อ เวลา 40 นาที

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบชุดนี้เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน
  2. ให้นักเรียนพิจารณาคำถามให้รอบคอบ แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด เพียงคำตอบเดียว โดยกาเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

ตัวอย่าง.....

00. ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ช่วยให้เราเข้าใจปัญหาด้านใดมากที่สุด

- ก. ปัญหาสังคม
- ข. ปัญหาการเมือง
- ค. ปัญหาเศรษฐกิจ
- ง. ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ก	ข	ค	ง
		X	

1. ข้อใดให้ความหมาย “เศรษฐกิจระหว่างประเทศ” ได้ถูกต้องที่สุด
  - ก. การค้าระหว่างประเทศ
  - ข. การลงทุนระหว่างประเทศ
  - ค. ขอบเขตของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่าง ๆ
  - ง. การติดต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
2. สาเหตุที่ทำให้เกิดการค้าระหว่างประเทศ เกิดจากความแตกต่างในด้านใด
  - ก. ปัจจัยการผลิต
  - ข. ระบบเศรษฐกิจ
  - ค. ทรัพยากร และความสามารถในการผลิต
  - ง. ความเชื่อทางศาสนา ภาษา เชื้อชาติ

3. การค้าระหว่างประเทศจะสามารถให้ผลประโยชน์แก่ประเทศต่าง ๆ ได้เมื่ออยู่ในภาวะข้อใด
- ก. เมื่อไม่มีการขาดดุลการค้า
  - ข. เมื่อไม่มีการกีดกันทางการค้า
  - ค. เมื่อมีการตั้งกำแพงภาษีสินค้า
  - ง. เมื่อมีการใช้โควตาของสินค้า
4. ในทางเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศมีแนวโน้มเป็นอย่างไร
- ก. การค้าแบบเสรี
  - ข. การค้าแบบผูกขาด
  - ค. การค้าแบบแลกเปลี่ยน
  - ง. การค้าแบบกึ่งผูกขาด
5. การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศนั้น เป็นเพราะเหตุใด
- ก. มีมูลค่ารวมของสินค้าเข้าแตกต่างกัน
  - ข. มีความสามารถในการผลิตต่างกัน
  - ค. มีการกระจายรายได้ของประชากรต่างกัน
  - ง. มีโครงสร้างทางการเมืองและเศรษฐกิจต่างกัน
6. การใช้นโยบายการค้าระหว่างประเทศแบบคุ้มกัน เหมาะสำหรับเศรษฐกิจของประเทศที่อยู่ในสถานะใดมากที่สุด
- ก. ได้เปรียบในการผลิต
  - ข. เสียเปรียบในการผลิต
  - ค. ต้องการเพิ่มการผลิตเพื่อส่งออก
  - ง. เท่าเทียมกันในด้านประสิทธิภาพการผลิต
7. นโยบายการค้าเสรีก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร
- ก. บางประเทศได้เปรียบดุลการค้า
  - ข. บางประเทศเสียเปรียบดุลการค้า
  - ค. แต่ละประเทศมีความสัมพันธ์กันยิ่งขึ้น
  - ง. ทรัพยากรของโลกมีการจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพ

8. การตั้งกำแพงภาษีก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร
- ก. ทำให้ขาดดุลการค้าลดลง
  - ข. ทำให้สินค้าเข้าลดปริมาณลง
  - ค. ทำให้เงินตราไหลออกนอกประเทศลดลง
  - ง. เป็นการคุ้มครองผู้ผลิตในประเทศ
9. ประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่มักขาดดุลการค้า ทั้งนี้เป็นเพราะสาเหตุสำคัญที่สุดคือข้อใด
- ก. มีความต้องการนำเข้าสินค้าทุนมาก
  - ข. มีการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรมาก
  - ค. มีความต้องการสินค้าที่ผลิตภายในประเทศมาก
  - ง. มีความต้องการบริโภคสินค้าและบริการมาก
10. “ในกรณีที่มูลค่าสินค้าส่งออก น้อยกว่า มูลค่าสินค้านำเข้า” หมายความว่าอย่างไร
- ก. ดุลการค้าขาดดุล
  - ข. ดุลการค้าเกินดุล
  - ค. ดุลการชำระเงินขาดดุล
  - ง. ดุลการชำระเงินเกินดุล
11. ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ คือ บัญชีที่แสดงรายการเกี่ยวกับเรื่องใดในรอบปี
- ก. มูลค่าสินค้าออกกับมูลค่าสินค้านำเข้า
  - ข. ทุนสำรองระหว่างประเทศ ที่เป็นเงินตราต่างประเทศและทองคำ
  - ค. รายรับ รายจ่ายของประเทศที่เกิดจากการติดต่อทางการเงินกับต่างประเทศ
  - ง. ฐานะทางการเงินของประเทศที่เกิดจากการค้าขายและกู้เงินจากต่างประเทศ
12. กรณีที่ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ ขาดดุล แสดงว่าอย่างไร
- ก. ดุลการค้าระหว่างประเทศขาดดุลเสมอ
  - ข. จะมีผลทำให้มีการลดลงในเงินสำรองระหว่างประเทศ
  - ค. ภาวะเศรษฐกิจของประเทศขึ้น โดยตรงกับการค้าระหว่างประเทศ
  - ง. มีการลงทุนในต่างประเทศมากกว่าที่ต่างประเทศมาลงทุนในประเทศ

13. คุณลกการค้ำและคุณลกการชำระเงินระหว่างประเทศมีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร
- ก. คุณลกการค้ำเป็นบัญชีมูลค้ำนำเข้าประเทศ
  - ข. คุณลกการค้ำเป็นส่วนหนึ่งของคุณลกการชำระเงิน
  - ค. คุณลกการชำระเงินเป็นบันทึกการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ
  - ง. ถูกทุกข้อ
14. การมีทุนสำรองระหว่างประเทศนั้น มีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ทางด้านใด
- ก. เพื่อชำระหนี้กับต่างประเทศ
  - ข. เพื่อชำระหนี้เมื่อขาดคุณลกการชำระหนี้
  - ค. เพื่อชำระหนี้เมื่อขาดคุณลกการค้ำ
  - ง. เพื่อสำรองแทนทองคำ
15. บัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยจะเพิ่มปริมาณเงินสูงขึ้นในกรณีใด
- ก. คุณลกการค้ำเกินคุณลก
  - ข. คุณลกการชำระเงินเกินคุณลก
  - ค. คุณลกการชำระเงินขาดคุณลก
  - ง. ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นที่ยอมรับของ IMF
16. บัญชีเดินสะพัดเป็นบัญชีที่แสดงรายการเกี่ยวกับอะไร
- ก. บัญชีรายการสินค้าออกและสินค้าเข้า
  - ข. บัญชีรายการเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ
  - ค. บัญชีรายการรับ รายจ่ายของสินค้าและบริการ
  - ง. บัญชีรายการค่าระวางขนส่งสินค้าและการประกันภัย
17. คนไทยที่ทำงานต่างประเทศมีผลให้เงินตราต่างประเทศไหลเข้ามามาก จำนวนเงินดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในบัญชีคุณลกประเภทใด
- ก. บัญชีคุณลกการค้ำ
  - ข. บัญชีคุณลกบริการ
  - ค. บัญชีคุณลกบริจาค
  - ง. บัญชีเงินทุนเคลื่อนย้าย

18. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หมายถึงข้อใด
- ก. ราคาเงินตราแต่ละสกุลของแต่ละประเทศ
  - ข. ราคาเงินตราแต่ละสกุลมีราคาแตกต่างกัน
  - ค. ราคาทองคำของแต่ละประเทศในแต่ละวัน
  - ง. ราคาของเงินตราต่างประเทศสกุลหนึ่งเทียบกับเงินตราอีกสกุลหนึ่ง
19. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราได้ถูกกำหนดโดยอะไร
- ก. ถูกกำหนดโดยรัฐบาล
  - ข. อุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศ
  - ค. อุปทานของเงินตราต่างประเทศ
  - ง. อุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศ
20. การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินตราสกุลอื่น ๆ เป็นอำนาจหน้าที่ของใคร
- ก. คณะรัฐมนตรี
  - ข. กระทรวงการคลัง
  - ค. ธนาคารแห่งประเทศไทย
  - ง. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
21. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญตามข้อใด
- ก. ร่วมมือแข่งขันกันผลิตสินค้าในกลุ่มสมาชิก
  - ข. ร่วมมือการยกเลิกข้อจำกัดทางการค้าในกลุ่มสมาชิก
  - ค. ร่วมมือกำหนดระบบภาษีศุลกากรให้แตกต่างกันในกลุ่มสมาชิก
  - ง. ร่วมมือกำหนดนโยบายเศรษฐกิจให้แตกต่างกันตามสภาพประเทศของกลุ่มสมาชิก
22. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจตามหลักเศรษฐศาสตร์
- ก. เขตการค้าเสรี
  - ข. สหภาพศุลกากร
  - ค. ตลาดร่วม
  - ง. ระบบอัตราแลกเปลี่ยน

23. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในข้อใด ที่เปิดโอกาสให้สินค้า เงินทุน และการเคลื่อนย้ายแรงงาน ระหว่างประเทศสมาชิกเป็นไปได้เป็นอย่างดี

- ก. เขตการค้าเสรี
- ข. สหภาพศุลกากร
- ค. ตลาดร่วม
- ง. สหภาพเศรษฐกิจ

24. องค์การการค้าโลก (WTO) วิวัฒนาการความเป็นมาเกิดจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศข้อใด

- ก. สหภาพยุโรป (EU)
- ข. สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)
- ค. ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT)
- ง. กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APEC)

25. องค์การการค้าโลก (WTO) เป็นข้อตกลงพหุภาคีทางด้านใด

- ก. การค้าและการลงทุน
- ข. เศรษฐกิจและการค้า
- ค. การลงทุนและเทคโนโลยี
- ง. เศรษฐกิจและการลงทุน

26. กลุ่มสหภาพยุโรป (EU) มีบทบาทสำคัญในเวทีการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน จนเป็นที่เกรงขามของประเทศต่าง ๆ ที่ค้าขายด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะเหตุผลข้อใด

- ก. ใช้นโยบายสร้างเขตการค้าเสรีแก่ประเทศสมาชิก
- ข. มีประเทศยุโรปตะวันตกรวมเป็นสมาชิกจำนวนมากถึง 15 ประเทศ
- ค. มีมหาอำนาจตะวันตกหนุนหลังทำให้ฐานะทางการเงินที่มั่นคง
- ง. เป็นองค์กรที่เข้มแข็งและประสบความสำเร็จในการสร้างอำนาจต่อรองกับประเทศคู่ค้า

27. เงินสกุลยูโรเกี่ยวข้องกับกลุ่มประเทศใด

- ก. EU
- ข. WTO
- ค. APEC
- ง. ASEAN

28. เอเปก (APEC) หรือกลุ่มประเทศความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก สมาชิกส่วนใหญ่จะมีลักษณะอย่างไร

- ก. ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลก
- ข. ประเทศกำลังพัฒนาในทวีปเอเชีย
- ค. ประเทศเกษตรกรรมชั้นนำของโลก
- ง. ประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา

29. วัตถุประสงค์ทางด้านการเศรษฐกิจของการรวมกลุ่มอาเซียน (ASEAN) คือข้อใด

- ก. ร่วมมือกันพัฒนาอุตสาหกรรมส่งออก
- ข. ร่วมมือกันกีดกันทางการค้าต่อประเทศนอกกลุ่ม
- ค. ร่วมมือกันพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรส่งออก
- ง. ร่วมมือกันพัฒนาความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก

30. ประเทศไทยไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์กรในข้อใด

- ก. APEC
- ข. EU
- ค. ASEAN
- ง. WTO

31. บทบาทของไทยในปัจจุบันในด้านการค้าระหว่างประเทศ คือข้อใด

- ก. ผู้ส่งออกสินค้าทุนและวัตถุดิบ
- ข. ผู้ส่งออกแรงงานและเทคโนโลยี
- ค. ผู้ส่งออกสินค้าเทคโนโลยีและสิ่งทอ
- ง. ผู้ส่งออกสินค้าด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

32. นโยบายการค้าระหว่างประเทศของไทยในปัจจุบันมีลักษณะอย่างไร

- ก. ใช้นโยบายแบบเปิดเสรีอย่างเต็มที่
- ข. เน้นให้ภาคเอกชนดำเนินการค้ากับต่างประเทศด้วยตนเอง
- ค. ไม่ค้าขายกับประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์
- ง. ใช้กำแพงภาษีเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งสินค้าออก

33. สินค้านำเข้าส่วนใหญ่ของไทยเป็นสินค้าประเภทใด
- ก. น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ
  - ข. เครื่องประดับและเสื้อผ้า
  - ค. เครื่องใช้ไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์
  - ง. เชื้อเพลิง วัสดุคืบ และสินค้าทุน
34. ประเทศไทยมีนโยบายสนับสนุนการลงทุนระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างไร
- ก. การขาดดุลการค้าเพิ่มมากขึ้น
  - ข. อุปสงค์ในสินค้าสูงเกินความจำเป็น
  - ค. ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี
  - ง. การว่างงานภาคเกษตรกรรมมีอัตราสูงขึ้น
35. เพราะเหตุใดประเทศไทยจึงตั้งกำแพงภาษีสินค้าเครื่องสำอางไว้สูงมาก
- ก. นโยบายจำกัดสินค้าฟุ่มเฟือย
  - ข. คุ้มครองการผลิตในประเทศ
  - ค. ไม่ส่งเสริมให้ใช้เพราะมีอันตราย
  - ง. รายได้ประชากรต่ำไม่ควรใช้สินค้าฟุ่มเฟือย
36. สินค้าประเทศใดที่ทำให้ไทยขาดดุลการค้ามากที่สุด
- ก. ประเทศทุน
  - ข. น้ำมันเชื้อเพลิง
  - ค. ประเภทเพื่อการบริโภคโดยตรง
  - ง. ประเภทอุตสาหกรรมแปรรูป
37. ภาวะเศรษฐกิจระหว่างประเทศของไทยในปัจจุบันมีลักษณะตามข้อใด
- ก. มูลค่าการส่งออกสินค้าประเภทอุตสาหกรรมมากขึ้น มูลค่าการลงทุนของชาวต่างประเทศลดลง ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลมากขึ้น
  - ข. มีการนำเงินลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น การโอนเงินบริจาคจากรัฐบาลต่างประเทศลดลง ดุลการชำระเงินเกินดุลมากขึ้น
  - ค. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใช้จ่ายในประเทศไทยน้อยลง นักท่องเที่ยวไทยใช้จ่ายในต่างประเทศมากขึ้น ดุลการชำระเงินขาดดุลมากขึ้น
  - ง. มีการนำเข้าสินค้าประเภททุนมากขึ้น มีการนำเงินลงทุนจากต่างประเทศลดลง ดุลการชำระเงินเกินดุลมากขึ้น

38. ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยมีหลายกลุ่มประเทศ ที่สำคัญน้อยที่สุด คือข้อใด
- ก. ประเทศญี่ปุ่น
  - ข. ประเทศสหรัฐอเมริกา
  - ค. กลุ่มประเทศโอเปก
  - ง. กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป
39. ปัญหาตลาดการค้าในต่างประเทศของไทยคือข้อใด
- ก. ไทยขาดตลาดสินค้าในต่างประเทศไม่ได้
  - ข. ถูกกีดกันทางการค้าจากสหรัฐอเมริกา
  - ค. คุณภาพสินค้าไม่ได้มาตรฐาน ตลาดต่างประเทศไม่ยอมรับ
  - ง. ความล่าช้าในการขนส่งสินค้าเกษตรกรรมออกสู่ตลาดต่างประเทศ
40. สาเหตุข้อใดทำให้ภาวะเศรษฐกิจไทยสัมพันธ์กับภาวะเศรษฐกิจโลกเป็นอย่างมาก
- ก. เงินลงทุนในประเทศส่วนใหญ่เป็นเงินลงทุนของชาวต่างประเทศ
  - ข. ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการค้า และการเงินของภูมิภาคอินโดจีน
  - ค. ประเทศไทยเป็นสมาชิกของแกตต์ (GATT) ซึ่งส่งเสริมระบบการค้าเสรี
  - ง. มูลค่าการค้าต่างประเทศในผลิตภัณฑ์ประชาชาติคิดเป็นสัดส่วนค่อนข้างสูง

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส 42103

เรื่อง เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	
1	ง
2	ค
3	ข
4	ก
5	ข
6	ข
7	ง
8	ง
9	ก
10	ก
11	ค
12	ข
13	ข
14	ก
15	ก
16	ค
17	ข
18	ง
19	ง
20	ค

ข้อ	
21	ข
22	ง
23	ค
24	ค
25	ก
26	ง
27	ก
28	ง
29	ง
30	ข
31	ง
32	ข
33	ง
34	ค
35	ก
36	ก
37	ก
38	ค
39	ง
40	ง

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวจุไรรัตน์ ไชยวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	29 มกราคม 2503
สถานที่เกิด	อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการศึกษา	บธ.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.2530 ศศ.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.2535 ประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.2543
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 26 อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7